

Dedicated to People Flow™

KONE

Sujuvaa liikkumista ruuhka- huippuina ja hiljaisina hetkinä.

Kaupan alan asiakkaamme luottavat siihen, että autamme heitä tekemään ostoksilla käynnistä sujuvan ja miellyttävän kokemuksen.

Helppo ja esteetön kulku kerrosten välillä rohkaisee kiertelemään ympäri kauppakeskusta, mikä puolestaan takaa nopeamman tuoton sijoituksille.

Tilinpäätös

KONE 2015

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 7. maaliskuuta 2016 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Yhtiökokoukseen voi osallistua osakkeenomistaja, joka on 24. helmikuuta 2016 merkittynä osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan yhtiölle viimeistään 2. maaliskuuta 2016 klo 15.00 mennessä. Ilmoittautumisen voi tehdä internetin kautta osoitteessa www.kone.com/fi/Sijoittajat/Yhtiokokoukset, faksilla numeroon 0204 75 4523, puhelimitse numeroon 0207 70 6873 tai kirjallisesti osoitteeseen KONE Oyj, Osakerekisteri, PL 7, 02151 Espoo. Ilmoittautumisen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan edellä mainittuun osoitteeseen ilmoittautumisajan loppuun mennessä.

Yhtiökokouksissa KONEen kullakin A-sarjan osakkeella on yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2015 maksetaan osinkoa 1,3975 euroa A-sarjan osakkeelta ja 1,40 euroa B-sarjan osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on osingonmaksun täsmäytyspäivänä 9. maaliskuuta 2016 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osingonmaksupäivä on 16. maaliskuuta 2016.

KONEen listatut arvopaperit

KONE Oyj:llä on kaksi osakelajia: listattu B-sarjan osake ja listaamaton A-sarjan osake. KONEen B-sarjan osakkeet on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä ja rekisteröity Euroclear Finland Oy:hyn. Optio-oikeudet 2013 on listattu Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1. huhtikuuta 2015 alkaen.

Lisätietoa

Hallituksen voitonjakoehdotus, s. 71
Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 67

Taloudellisten katsausten julkaisuajat 2016

Tilinpäätöstiedote ja tilinpäätös 2015	torstai 28. tammikuuta 2016
Painettu tilinpäätös 2015	viikko 8, helmikuu 2016
Osavuositarkastus tammi-maaliskuu 2016	torstai 21. huhtikuuta 2016
Osavuositarkastus tammi-kesäkuu 2016	tiistai 19. heinäkuuta 2016
Osavuositarkastus tammi-syyskuu 2016	keskiviikko 26. lokakuuta 2016

Vuoden 2016 toisella neljänneksellä julkaistaan erillinen yritysraportti vuodelta 2015.

Taloudellisen informaation julkaiseminen

KONE julkaisee taloudelliset raportit ja tiedotteet suomeksi ja englanniksi. Taloudelliset raportit ja tiedotteet ovat saatavilla KONEen internet-sivuilla osoitteessa www.kone.com, josta ne voi myös tilata omaan sähköpostiosoitteeseen.

Taloudellisten raporttien postituslistalle voi liittyä yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kone.com. Raportteja voi tilata myös sähköpostitse osoitteesta investors@kone.com, postitse osoitteesta KONE Oyj, Konserniviestintä, PL 7, 02151 Espoo ja puhelimitse numerosta 0204 751.

Osoitteenmuutokset

KONEen osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan osoitteenmuutoksista siihen pankkiin, jossa heidän arvo-osuustilinsä on. Euroclear Finland Oy:hyn rekisteröityjä osakkeenomistajia pyydetään lähettämään kirjallinen ilmoitus osoitteenmuutoksesta seuraavaan osoitteeseen:

Euroclear Finland Oy
Asiakastilipalvelut
PL 1110
00101 Helsinki
Puh. 0800 180 500

Osakkeenomistajan tulee mainita kirjallisessa ilmoituksessa nimensä, uusi ja vanha osoitteensa ja arvo-osuustilinsä numero.

Lisätietoa

Kattava sijoittajasuhdeosio osoitteessa www.kone.com
Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 67
Hallinnointiperiaatteet, s. 60

Sisällysluettelo

KONE lyhyesti	2
Avainluvut	3
Hallituksen toimintakertomus	4
Konsernitilinpäätös	
Konsernituloslaskelma	12
Konsernitase	13
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	14
Konsernin rahavirtalaskelma	15
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	16
Tunnuslukujen laskentakaavat	44
Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys 2011–2015	45
Emoyhtiön tilinpäätös	46
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	
Hallinnointiperiaatteet	60
Hallitus	64
Johtokunta	65
Taloudelliset tavoitteet ja pääomanhallinta	66
Osakkeet ja osakkeenomistajat	67
Hallituksen voitonjakoehdotus ja allekirjoitukset	71
Tilintarkastuskertomus	72

KONE lyhyesti

(s.2 ei ole osa virallista tilinpäätöstä)

KONE on maailmanlaajuisesti toimiva hissi- ja liukuporrasyhtiö. KONE on perustettu vuonna 1910, ja yhtiöllä on toimintaa yli 60 maassa. Visionamme on tarjota toimialan paras käyttäjäkokemus innovatiivisten ja ekotehokkaiden ratkaisujen avulla.

KONE tarjoaa ratkaisuja ja palveluita laitteen koko elinkaaren ajaksi, alkaen uuden laitteen toimittamisesta ja asennuksesta aina käytössä olevien laitteiden huoltoon. Kun käytössä oleva laite ikääntyy, sen modernisointi tai korvaaminen kokonaan uudella laitteella tulee ajan-kohtaiseksi.

8 647 Me

liikevaihto 2015.

Uuslaiteliiketoiminta: Tarjoamme ratkaisuja kaikille rakennustyypeille. Hissit ja liukuportaat muodostavat tuotetarjontamme ytimen, joiden lisäksi valikoimamme sisältää liukukäytäviä, automaattiovia sekä integroituja kulunvalvontaratkaisuja.

57 %

liikevaihdosta 2015.

Huoltoliiketoiminta: Tarjoamme huoltoa ja ratkaisuja laitteiden toiminnan valvontaan, joiden avulla varmistamme päivittäin ihmisvirtojen sujuvan liikumisen rakennuksissa.

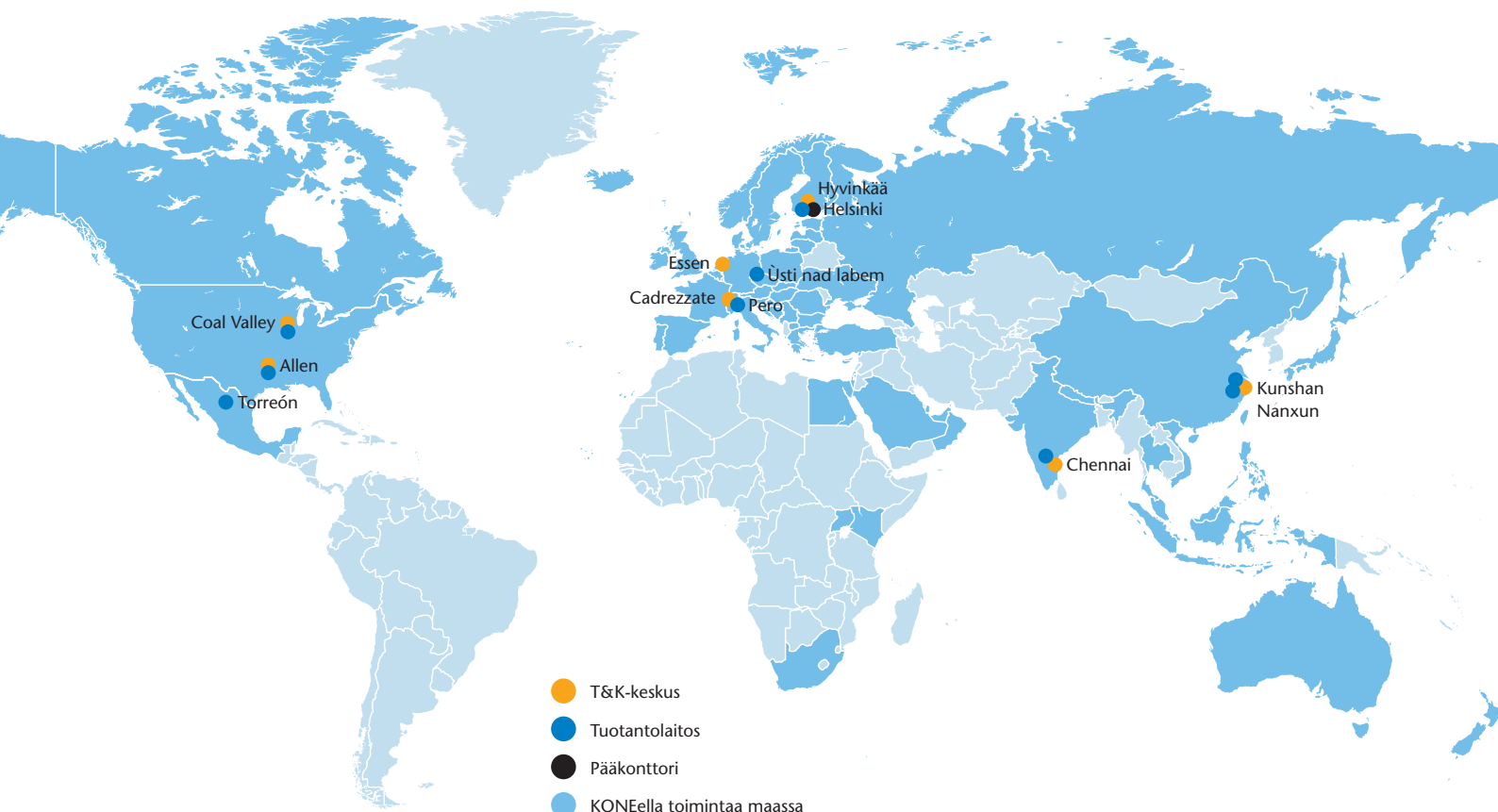
31 %

liikevaihdosta 2015.

Modernisointiliiketoiminta: Tarjoamme modernisointiratkaisuja ikääntyville laitteille yksittäisten komponenttien vaihtamisesta aina laitteen täydelliseen uusimiseen saakka.

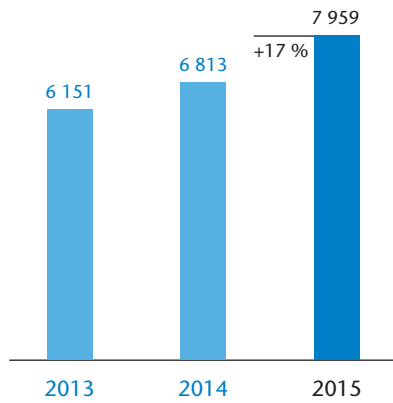
12 %

liikevaihdosta 2015.

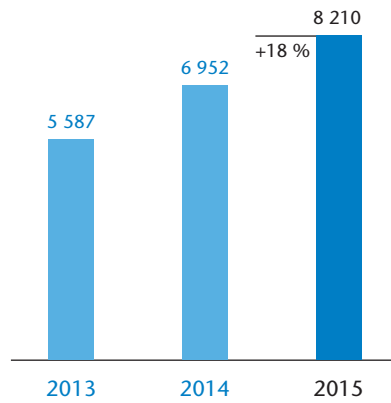

Avainluvut

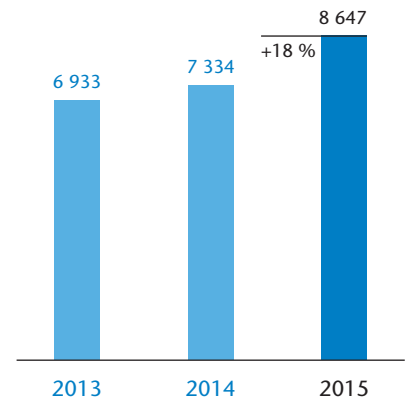
Saadut tilaukset (Me)

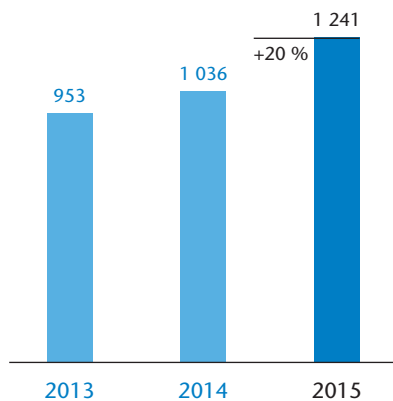
Tilauskanta (Me)

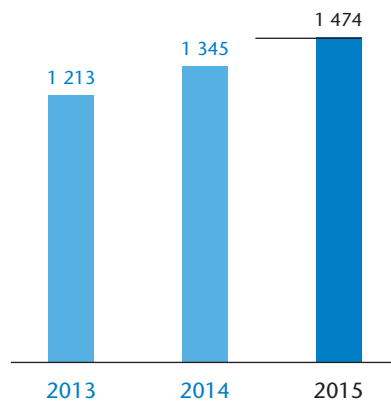
Liikevaihto (Me)

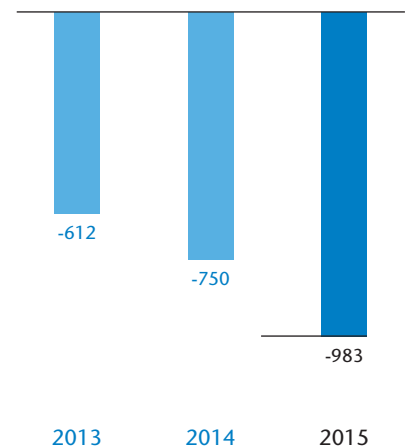
Liikevoitto (Me)

Rahavirta¹ (Me)

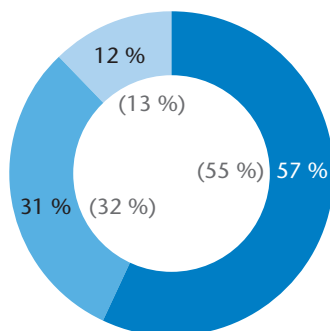
Nettokäyttöpääoma² (Me)

¹⁾ Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja

²⁾ Sisältäen rahoitus- ja veroerät

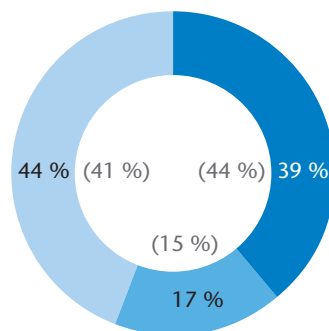
Liikevaihto liiketoiminnoittain

■ Uudet laitteet
■ Huolto
■ Modernisointi

1-12/2015 (1-12/2014)

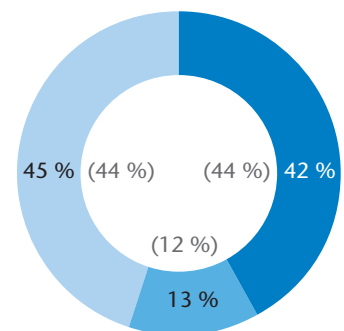
Liikevaihto markkina-alueittain

■ EMEA
■ Amerikka
■ Aasian ja Tyynenmeren alue

1-12/2015 (1-12/2014)

Henkilöstö markkina-alueittain

■ EMEA
■ Amerikka
■ Aasian ja Tyynenmeren alue

31.12.2015 (31.12.2014)

Hallituksen toimintakertomus

KONEen toimintaympäristö

Vuonna 2015 uusien laitteiden markkina-volyymit heikkenivät hieman maailmanlaajuisesti johtuen laskusta Kiinan suurella uusien laitteiden markkinalla. Muista markkinoista uusien laitteiden kysyntä kasvoi selvästi Pohjois-Amerikassa, ja myös Euroopassa ja Lähi-idässä markkina kasvoi jonkin verran. Maailmanlaajuisesti kysyntä modernisoinnissa kasvoi hieman. Pohjois-Amerikassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella modernisointimarkkina kehittyi myönteisesti ja myös Euroopassa kokonaiskehitys oli hieman aiempaa myönteisempää. Suurprojektien segmentti kasvoi jonkin verran vuoden aikana, mutta kehitys vaihteli vuosineljänneksittäin. Maailmanlaajuisen huoltomarkkinan kasvu jatkui. Kasvu oli nopeinta Aasian ja Tyynenmeren alueella ja hitaampaa kehityneemmällä huoltomarkkina-alueilla.

EMEA-alueella uusien laitteiden markkina kasvoi selvästi Keski- ja Pohjois-Euroopassa erityisesti asuinrakentamisen vauhdittamana. Alueen suuremmista markkinoista Saksassa, Isonsa-Britanniassa ja Skandinaviassa kehitys oli positiivista. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden kysynnässä oli havaittavissa elpymisen merkkejä, mutta merkittäviä kasvun mahdollisuuksia ei edelleenkään nähty. Ranskassa ja Italiassa uusien laitteiden markkina pysyi heikkona, kun taas Espanjassa markkinan elpyminen alhaiselta tasolta jatkui. Lähi-idässä uusien laitteiden kysyntä kasvoi jonkin verran volyymiliiketoiminnan vauhdittamana, mutta alueen taloudellinen epävarmuus vaikutti kielteisesti suurprojektimarkkinaan. Modernisointimarkkina kehittyi myönteisesti Keski- ja Pohjois-Euroopassa, erityisesti Isonsa-Britanniassa. Etelä-Euroopassa modernisointimarkkina pysyi heikompana, joskin kysynnän elpyminen Espanjassa näkyi myös modernisoinnissa. Huoltomarkkina kasvoi EMEA-alueella, mutta kilpailuympäristö vaihteli selvästi maittain.

Pohjois-Amerikassa uusien laitteiden kysyntä kehittyi vahvasti Yhdysvaltojen, alueen suurimman markkinan, kasvun vauhdittamana. Yhdysvalloissa markkina kasvoi selvästi, ja kehitys oli myönteistä kautta segmenttien. Kanadassa uusien laitteiden markkina oli melko vakaa. Modernisointikysyntä kasvoi Pohjois-Amerikan alueella Yhdysvaltojen vauhdittamana. Huoltoliiketoiminnassa markkina kasvoi hieman, mutta kilpailuympäristö pysyi melko haastavana.

Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden markkina laski hieman vuonna 2015 edellisen vuoden korkealta tasolta. Kiinassa uusien laitteiden markkina laski jonkin verran ja hidastuminen oli hiukan merkittävämpää toisella vuosipuoliskolla. Asuinrakentamisessa edullisen asuinrakentamisen segmentti oli melko vakaalla tasolla, mutta markkinarahoitteen asuinrakentamisen kysyntä laski selvästi. Muilla kaupallisen rakentamisen segmenteillä kysyntä laski hieman vuoden aikana, kun taas infrastruktuurisegmentti kasvoi merkittävästi hallituksen elvytystoimenpiteiden vauhdittamana. Markkinaympäristö Kiinassa vaihteli merkittävästi eri alueiden välillä. Kysyntä jatkui kokonaisuudessaan parempana suurimmissa kaupungeissa ja tietyissä keskisuurissa kaupungeissa, kun taas erityisesti pienemmissä kaupungeissa kehitys oli heikkoa. Alueen muista markkinoista Intiassa luottamus markkinalla parantui hieman ja uusien laitteiden kysyntä kasvoi jonkin verran vuoden aikana. Kaakkois-Aasian markkinat olivat kokonaisuudessaan melko vakaat ja niihin vaikutti alueen taloudellinen epävarmuus. Australiassa kysyntä kasvoi sekä uusissa laitteissa että modernisoinnissa. Aasian ja Tyynenmeren alueen huoltomarkkinat kasvoivat edelleen, seurauksena hyvästä kehityksestä uusien laitteiden asennuksissa.

KONE kilpailee useiden yhtiöiden kanssa kaikilla maantieteellisillä alueilla. Erityisesti palveluliiketoiminnassa markkinoilla on laaja joukko toimijoita, lukuisia pieniä sekä suurempia kilpailijoita. Vuoden 2015 aikana hintakilpailu pysyi haasteellisenä monilla markkinoilla. Kiinassa kilpailu markkinaosuudesta uusien laitteiden markkinalla oli tiukkaa, mikä johti vuoden aikana entistä tiukempaan hintakilpailuun. Muissa Aasian ja Tyynenmeren maissa kehitys oli melko vakaata. EMEA-alueella uusien laitteiden hinnoitteluympäristö oli kaikkein haastavin Etelä-Euroopan markkinoilla, joilla volyymit ovat pysyneet pitkään matalalla tasolla. Hinnoitteluympäristö Pohjois-Amerikan uusien laitteiden markkinalla parani edelleen hieman, erityisesti volyymiliiketoiminnassa. Huollossa ja modernisoinnissa EMEA-alueella vallitsi tiukka hintakilpailu, erityisesti Etelä-Euroopassa ja myös joillakin Keski- ja Pohjois-Euroopan markkinoilla. Myös Pohjois-Amerikassa hintakilpailu pysyi melko tiukkana palveluliiketoiminnassa.

Saadut tilaukset ja tilauskanta

Saadut tilaukset kasvoivat 16,8 % vuonna 2015 ja olivat 7 959 (1–12/2014: 6 813) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna saadut tilaukset kasvoivat 5,6 %. Tammi–joulukuun 2015 aikana KONEen saadut tilaukset kasvoivat volyymiliiketoiminnassa. Myös suurprojektiliiketoiminnassa saadut tilaukset kasvoivat jonkin verran. Tilaukset kasvoivat jonkin verran uusien laitteiden liiketoiminnassa ja selvästi modernisoinnissa. Saadut tilaukset koostuvat pääosin uusien laitteiden ja modernisoinnin tilauksista. KONE ei sisällytä huoltosopimuksia saatuihin tilauksiin, mutta niihin luetaan huoltoliiketoimintaan liittyviä tilauksia, kuten korjauksia.

Tilaukset kasvoivat 18,1 % vuoden 2014 loppuun verrattuna ja oli 8 210 (31.12.2015: 6 952) miljoonaa euroa vuoden 2015 lopussa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein laskettuna kasvu oli 11,9 %. Tilauksien kate pysyi hyvällä tasolla. Saatujen tilausten kate pysyi myös kokonaisuudessaan hyvällä tasolla. Parannukset tuote- ja kustannuskilpailukyvyssä auttoivat hyvien katteiden säilyttämisessä useilla markkinoilla vällinneesta hintakilpailusta huolimatta. Tilauksien peruutukset pysyivät hyvin alhaisella tasolla.

KONEen uusien laitteiden tilaukset hissi- ja liukuporraslaitemäärissä laskettuna olivat noin 161 000 laitetta (2014: noin 154 000 laitetta).

EMEA-alueella saadut tilaukset kasvoivat selvästi vertailukelpoisin valuuttakurssein vuoteen 2014 verrattuna. Uusien laitteiden tilaukset alueella kasvoivat selvästi. Ne kasvoivat huomattavasti Keski- ja Pohjois-Euroopassa, missä erityisesti Iso-Britannia, Saksa ja Pohjoismaat vauhdittivat kasvua. Etelä-Euroopassa uusien laitteiden saadut tilaukset olivat vakaat. Espanjassa tilaukset kasvoivat voimakkaasti, Ranskassa kehitys oli vakaata ja Italiassa tilaukset laskivat merkittävästi. Lähi-idässä uusien laitteiden tilaukset kasvoivat jonkin verran suhteessa vertailukauden korkeaan tasoon. KONEen tilausvirta modernisoinnissa EMEA-alueella kasvoi jonkin verran vuoteen 2014 verrattuna johtuen selvästä kasvusta Keski- ja Pohjois-Euroopassa. Etelä-Euroopassa modernisointitilaukset olivat vakaat.

Amerikan alueella saadut tilaukset kasvoivat merkittävästi vertailukelpoisin valuuttakurssein vuoteen 2014 verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset

kasvoivat vahvasti erityisesti seurauksena kasvusta Yhdysvalloissa. Myös modernisoinnin saadut tilaukset kasvoivat selvästi Pohjois-Amerikassa.

Aasian ja Tyynenmeren alueella saadut tilaukset kasvoivat hieman vertailukelpoisin valuuttakurssein edellisvuoteen verrattuna. Uusien laitteiden saadut tilaukset olivat alueella vakaat, sillä Kiinassa, painoarvoltaan merkittävimmissä maassa, kehitys oli vakaata. Muun Aasian ja Tyynenmeren alueella uusien laitteiden tilaukset kasvoivat merkittävästi volyymiliiketoiminnassa, mutta laskivat suurprojekteissa johtuen useista suurista tilauksista vertailukaudella. Modernisointitilaukset kasvoivat Aasian ja Tyynenmeren alueella huomattavasti.

Liikevaihto

KONEen liikevaihto kasvoi 17,9 % edellisvuoteen verrattuna ja oli 8 647 (1–12/2014: 7 334) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 8,3 %. Vuonna 2015 toteutuneiden yrityskauppojen kautta kertyneellä liikevaihdolla ei ollut olennaista vaikutusta KONEen tilikauden liikevaihtoon.

Uusien laitteiden liikevaihto oli 4 935 (4 009) miljoonaa euroa, mikä vastaa 23,1 % kasvua vuoteen 2014 verrattuna. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 10,6 %.

KONE toimitti laitemäärissä laskettuna noin 137 000 uutta hissiä ja liukuporrasta vuoden 2015 aikana (2014: noin 130 000 uutta hissiä ja liukuporrasta).

Palveluiden (huolto ja modernisointi) liikevaihto kasvoi 11,6 % ja oli yhteensä 3 713 (3 326) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein palveluiden liikevaihto kasvoi 5,4 %. Huollon liikevaihto kasvoi 13,0 % historiallisin ja 6,7 % vertailukelpoisin valuuttakurssein, ja oli 2 642 (2 338) miljoonaa euroa. Modernisoinnin liikevaihto kasvoi 8,5 % ja oli 1 071 (987,4) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein liikevaihto kasvoi 2,2 %.

KONEen hissi- ja liukuporrashuoltokanta kasvoi edelleen ja siihen lukeutui lähes 1 100 000 laitetta vuoden 2015 lopussa (huoltokanta ylitti 1 000 000 laitteen määrän vuoden 2014 lopussa). Huoltokannan kasvu oli seurausta ennen kaikkea hyvänä jatkuneesta uusien toimittettujen laitteiden siirtymisestä huoltokantaan. Myös yritysostot myötävaikuttivat jonkin verran huoltokannan kasvuun. Raportointikauden aikana kilpailijoilta voitettujen tai näille hävittyjen huoltoso-

pimusten erotus oli edelleen negatiivinen, mutta paremmalla tasolla kuin edellisen vuoden lopussa. Tämän lisäksi toinen huoltokannan kasvua hidastanut tekijä oli tavanomainen laitteiden poistuminen kannasta johtuen rakennusten käytön päätymisestä.

Uusien laitteiden liikevaihdon osuus koko liikevaihdosta oli 57 % (55 %) ja palvelujen liikevaihdon osuus 43 % (45 %). Huollon osuus kokonaisliikevaihdosta oli 31 % (32 %) ja modernisoinnin 12 % (13 %). Liikevaihdosta 39 % (44 %) tuli EMEA-alueelta, 17 % (15 %) Amerikasta ja 44 % (41 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelta. Uusien laitteiden liiketoiminnan ja Aasian ja Tyynenmeren alueen osuuskasvun taustalla olivat suurelta osin muutokset valuuttojen muuntokursseissa. Suurimmat maat liikevaihdolla mitattuna olivat Kiina, Yhdysvallat ja Ranska. Kiinan osuus oli lähes 35 % ja Yhdysvaltojen osuus lähes 15 % KONEen vuoden 2015 kokonaisliikevaihdosta.

EMEA-alueen liikevaihto kasvoi 5,1 % ja oli 3 370 (3 205) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 3,5 %. Liikevaihto kasvoi jonkin verran uusien laitteiden ja huollon liiketoiminnassa. Modernisoinnin liikevaihto laski hieman.

Amerikan alueen liikevaihto kasvoi 33,2 % ja oli 1 466 (1 101) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttakurssein kasvu oli 15,6 %. Uusien laitteiden liikevaihto kasvoi erittäin vahvasti ja myös modernisoinnin liikevaihto kasvoi huomattavasti. Huollon liikevaihto kasvoi jonkin verran.

Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto kasvoi 25,8 % ja oli 3 812 (3 029) miljoonaa euroa. Vertailukelpoisin valuuttoin kasvu oli 10,1 %. Uusien laitteiden liikevaihto kasvoi selvästi, huollon liikevaihto kasvoi merkittävästi ja modernisoinnin liikevaihto puolestaan laski selvästi.

Tulos

KONEen liikevoitto (EBIT) vuonna 2015 kasvoi 1 241 (1–12/2014: 1 036) miljoonaa euroon ja oli 14,4 % (14,1 %) liikevaihdosta. Liikevoiton kasvu oli seurausta myönteisestä kehityksestä sekä uusien laitteiden että palveluiden liiketoiminnassa. Kasvun taustalla oli laaja-alainen positiivinen kehitys kautta alueiden. Myös valuuttojen suotuisilla muuntokursseilla oli selvä, noin 120 miljoonan euron myönteinen vaikutus liikevoiton kasvuun. KONE jatkoi

panostusten kasvattamista liiketoiminnan kasvua tukevilla alueilla, erityisesti Aasian ja Tyynenmeren sekä Pohjois-Amerikan alueilla, tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa sekä prosessikehityksessä ja IT:ssä.

Nettorahoituserät olivat 122,4 (-19,1) miljoonaa euroa. Toshiba Elevator and Building Systems Corporationilta (TELC) saadulla 118,2 miljoonan euron ylimääräisellä osingolla oli merkittävä myönteinen vaikutus rahoitustuottoihin. Nettorahoituserissä oli myös yritysostoihin liittyvien optiovelkojen -36,9 miljoonan euron uudelleenarvostus, joka sisältää negatiivisen 10,2 miljoonan euron valuuttakurssi-vaikutuksen.

KONEen voitto ennen veroja oli 1 364 (1 016) miljoonaa euroa. Verot olivat 311,4 (242,4) miljoonaa euroa. Tämä vastaa 22,8 % (23,9 %) efektiivistä verastetta koko tilikaudelle. Merkittävimmät kertaluontoiset erät, jotka vaikuttivat tilikauden efektiiviseen veroasteeseen, olivat TELCiltä saatu ylimääräinen osinko ja yritysostoihin liittyvien optiovelkojen uudelleenarvostus. Tilikauden 2015 liiketoiminnan tulokseen perustuva efektiivinen veroaste oli 23,2 % (22,5 %). Tilikauden voitto oli 1 053 (773,9) miljoonaa euroa.

Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 2,01 (1,47) euroa. Laimentamaton osakekohtainen tulos TELCiltä saatu ylimääräinen osinko poislukien oli 1,79 euroa.

Tase ja rahavirta

KONEen tase oli erittäin vahva joulukuun 2015 lopussa.

KONEen liiketoiminnan rahavirta (ennen rahoituseriä ja veroja) tammi-joulukuussa 2015 oli 1 474 (1–12/2014: 1 345) miljoonaa euroa. Rahavirran taustalla oli liikevoiton kasvu ja nettokäyttöpääoman myönteisenä jatkunut kehitys.

Nettokäyttöpääoma parani, ja oli joulukuun 2015 lopussa -983,4 (31.12.2014: -749,7) miljoonaa euroa sisältäen rahoitus- ja veroerät. Valuuttojen muuntokursseilla oli merkittävä positiivinen vaikutus raportoituun käyttöpääoman eriin, mutta myös vertailukelpoisin kurssein nettokäyttöpääoma parani erittäin hyvältä tasolta. Tämä johtui saatujen ennakkomaksujen vahvasta tasosta suhteessa vaihto-omaisuuteen sekä myyntisaamisten hyvästä kehityksestä.

Korollinen nettovelka oli joulukuun 2015 lopussa -1 513 (31.12.2014: -911,8) miljoonaa euroa. KONEen raha-

varat yhdessä lyhytaikaisten talletusten ja lainasaamisten kanssa olivat 1 903 (1 279) miljoonaa euroa raportointikauden lopussa. Korolliset velat olivat yhteensä 406,1 (373,2) miljoonaa euroa sisältäen eläkevastuisiin liittyvän 169,2 (178,9) miljoonan euron nettovelvoitteen ja lyhytaikaisia lainoja 12,0 (12,0) miljoonaa euroa. Korolliset velat sisältävät lisäksi yritysostojen optiovelkaa 192,4 (151,0) miljoonaa euroa. Nettovelkaantumistaso oli -58,7 % (31.12.2014: -44,2 %) ja omavaraisuusaste 45,4 % (31.12.2014: 43,6 %).

Osakekohtainen oma pääoma oli 4,94 (3,93) euroa.

Investoinnit ja yritysostot

KONEen investoinnit, yritysostot mukaan lukien, olivat 157,6 (1–12/2014: 154,8) miljoonaa euroa. Muut investoinnit kuin yritysostot olivat pääasiassa investointeja tutkimukseen ja kehitykseen, tietojärjestelmiin sekä operatiiviseen liiketoimintaan ja tuotantoon. Yritysostojen osuus oli 64,9 (67,0) miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 aikana KONEen yritysostoihin kuuluivat palveluyritykset Janzhoff Aufzüge GmbH ja Klostermann Aufzüge GmbH Saksassa. KONE osti myös Kroatiassa ja Bosniassa toimivat jakelijansa. Lisäksi KONE teki raportointikauden aikana useita pienempiä yritysostoja EMEA-alueella ja Yhdysvalloissa. Raportointikauden yritysostoilla erikseen tai kokonaisuutena ei ollut merkittävää vaikutusta KONEen tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Tutkimus ja kehitys

Tutkimus- ja tuotekehitykseen olivat 121,7 (1–12/2014: 103,1) miljoonaa euroa eli 1,4 % (1,4 %) liikevaihdosta. Tutkimus- ja tuotekehitykseen sisältyvät sekä uusien tuote- ja palvelukonseptien kehittämisen että olemassa olevien ratkaisujen ja palveluiden jatkokehityksen. KONEen hissit ja liukuportaat perustuvat alallaan johtavaan energiatehokkaaseen teknologiaan.

KONEen asiakkaat ja loppukäyttäjät ovat tutkimus- ja tuotekehitystyön keskiössä. KONE keskittyy visionsa ”KONEen ratkaisut tarjoavat parhaan käyttäjäkokemuksen” mukaisesti asiakkaiden ja loppukäyttäjien tarpeiden ymmärtämiseen helpottaakseen ihmisvirtojen liikkumista rakennuksissa ja parantaakseen käyttäjäkokemusta. Yhden KONEen viidestä kehitysohjelmasta, Parhaat People Flow®

-ratkaisut, tavoite on tarjota toimialan kilpailukykyisimmät hissit, liukuportaat ja automaattivirratkaisut sekä jatkaa edelleen People Flow Intelligence -ratkaisujen kehittämistä tulevaisuuden älykkäisiin rakennuksiin.

Vuonna 2015 KONE jatkoi tarjontansa kehittämistä ja julkisti sekä uusia ratkaisuja että päivityksiä olemassa oleviin ratkaisuihin. Uusia ratkaisuja julkistettiin useilla markkinoilla. Intiassa tuotiin markkinoille kaksi asuinrakentamiseen suunnattua hissimallia, KONE I MonoSpace® ja KONE I MiniSpace™. Kyseiset hissit on suunnattu mataliin ja keskikorkeisiin asuinrakennuksiin ja ne tarjoavat asiakkaalle ja käyttäjälle aiempaa paremman ajomukavuuden, ekotehokkuuden sekä inspiroivan designin. Kiinassa KONE laajensi edullisen asuinrakentamisen markkinalle suunnattua tarjontaansa julkistamalla KONE Z MiniSpace™ -hissimallin. Pohjois-Amerikassa KONEen tarjontaa vahvistettiin tuomalla markkinalle Turnstile 100 -kääntöporttiratkaisu sekä RemoteCall™ -älypuhelinsovellus, jonka avulla käyttäjä voi kutsua hissien älypuhelinsovelluksen avulla tahansa rakennuksessa. KONEen globaalia liukuporrastarjontaa parannettiin julkistamalla infrastruktuurimarkkinalle suunnattu, päivitetty versio KONE TransitMaster™ 140 -liukuportaasta. Muihin raportointikauden aikana tehtyihin julkistuksiin kuuluivat uudet hissien sähköistykseen ja merkinantolaitteiden modernisointiratkaisut Euroopassa ja Kiinassa.

KONE aloitti asennustyöt Jeddah Tower (aiemmin nimeltään Kingdom Tower) -pilvenpiirtäjän rakennustyömaalla Saudi-Arabiassa vuoden 2015 toisen neljänneksen aikana. Vuonna 2018 valmistuvaan maailman korkeimpaan rakennukseen asennetaan KONEen uusinta edistyksellistä teknologiaa, kuten erittäin nopeita hissejä, jotka tekevät uuden ennätyksen 660 metrin pituisella yhtäjaksoisella hissimatkallaan. Lisäksi KONE vahvisti korkean rakentamisen tuotekehitystään avaamalla vuoden viimeisellä neljänneksellä yhden maailman korkeimmista hissien testitorneista tuotekehitysyksikössään Kiinan Kunshanissa. 236 metrin koruinen torni on korkein KONEen testitorneista ja se täydentää KONEen yli 300 metriä syvää maanalaisista, Suomen Tytyrissä sijaitsevaa testauslaitosta, mahdollistaen hissien testaamisen eri nopeuksilla.

Vuonna 2015 talouslehti Forbes listasi KONEen sijalle 48 maailman 100 inno-

vatiivisimman yrityksen joukosta (2014: 42). Mukana olleista eurooppalaisista yrityksistä KONE sijoittui viidenneksi. KONE on Forbesin listalla mukana viidentenä vuonna peräkkäin ja on vuoden 2015 listauksen ainoa hissi- ja liukuporrasyhtiö. Lisäksi KONE sai tunnustusta muotoilustaan vuoden 2015 aikana. KONEen Turnstile 100 -kääntöporttiratkaisu voitti iF Design Award sekä Red Dot Product Design Award -muotoilupalkinnot. KONE palkittiin jo kolmatta kertaa iF Design Awards -kilpailussa.

Muutokset hallituksessa

Kazunori Matsubara, KONEen hallituksen jäsen 23.2.2015 alkaen, jätti eropyynnön hallituksesta 22.7.2015 alkaen. Kazunori Matsubara erosi hallituksesta Toshiba Elevator and Building Systems Corporationin (TELCO) myytyä aiemmin omistamansa 4,6 %:n osuuden KONE Oyj:n osakepääomasta. Kazunori Matsubaran eron jälkeen KONEen hallitus koostuu kahdeksasta jäsenestä.

Muutokset johtokunnassa

Syyskuussa 2015 KONE ilmoitti perustavansa uuden teknologia- ja innovaatioyksikön, joka tuo yhteen KONEen tutkimus ja kehitys - sekä IT-toiminnot. Tomio Pihkala nimitettiin KONEen teknologiajohtajaksi ja uuden yksikön johtajaksi 1.1.2016 alkaen. Tomio Pihkalan vastuualueena oli aiemmin Operations Development. Uudessa roolissaan hän jatkaa johtokunnan jäsenenä ja raportoi toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothille.

Mikko Korte nimitettiin johtokunnan jäseneksi 1.1.2016 alkaen vastuualueenaan Operations Development. Hän vastaa asennus-, laatu-, turvallisuus- ja ympäristötoiminnoista. Aiemmin Mikko Korte vastasi KONEen uuslaiteliiketoiminnasta Amerikan alueella. Uudessa roolissaan hän on johtokunnan jäsen ja hän raportoi Henrik Ehrnroothille.

Henkilöstö

KONEen henkilöstöstrategian tavoitteena on edesauttaa yrityksen liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista. Strategian päätavoitteina on varmistaa henkilöstön saatavuus, sitoutuminen yritykseen, motivaatio ja jatkuva kehittäminen. Eettiset periaatteet ohjaavat kaikkea KONEen toimintaa. Henkilöstöä koskevat oikeudet ja velvollisuudet kieltävät kaikenlaisen syrjinnän ja takaavat oikeuden turvalliseen ja

terveeseen työympäristöön sekä henkilökohtaiseen hyvinvointiin.

”Huippuammattilaisten tiimi” määriteltiin yhdeksi vuoden 2014 alussa julkistetuista viidestä kehitysohjelmasta. Vuoden 2015 aikana KONE jatkoi ohjelmaan kuuluvien hankkeiden toteuttamista ja määritti tavoitteet vuodelle 2016. Näiden hankkeiden tavoitteina on auttaa kaikkia työntekijöitä suoriutumaan tehtävistään parhaalla mahdollisella tavalla, kehittää asennus- ja huoltotoiminnan työntekijöiden osaamista systemaattisesti sekä varmistaa, että jokaiseen tehtävään saadaan siihen parhaiten sopiva henkilö.

Osana tavoitetta tukea työntekijöiden suoriutumista parhaalla mahdollisella tavalla, KONE kiinnitti erityisesti huomiota laadukkaisiin kehityskeskusteluihin vuoden 2015 aikana. Yhä useamman työntekijän kehityskeskustelu sekä kehityssuunnitelma oli dokumentoitu kirjallisesti vuonna 2015. Lisäksi ennätysmäärä työntekijöitä arvioi, että näillä keskusteluilla oli positiivinen vaikutus heidän henkilökohtaiseen kehittymiseensä. Useissa maissa kiinnitettiin erityisesti huomiota työnjohtajien osaamisen arviointiin sekä kehityssuunnitelmiin. Henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien lisäksi työkierto oli edelleen tärkeä osa työntekijöiden kehittymistä KONEella. Vuonna 2015 ”Visit a job” -konseptia kokeiltiin lyhytkestoisen työkierron ja ideoiden jakamisen edistämiseksi eri osastojen välillä. Vuonna 2016 ”Visit a job” -konseptia tullaan edistämään edelleen ja se esitellään globaalisti. Lisäksi henkilökohtaisen suorituksen arviointien laatua pyritään parantamaan edelleen.

Vuoden 2015 loppuun mennessä suurimmalla osalla KONEen henkilöstöstä oli pääsy yrityksen verkkopohjaiseen oppimisenhallintajärjestelmään. Järjestelmän kasvaneen käytön myötä yli puolet kaikista aktiivisista koulutusrekisteröinneistä tehtiin sähköisiin koulutusohjelmiin. Lisäksi KONE jatkoi panostuksia kenttätyöntekijöiden koulutuksiin, erityisesti kasvavilla markkinoilla, ja solmi uusia kumppanuuksia parantaakseen huoltotyöntekijöiden osaamisen kehittämistä Kiinassa. Lisäksi jo olemassa olevien yleisjohtollisten koulutusohjelmien tarjoaminen jatkui myös vuonna 2015.

KONE jatkoi toimenpiteitä tunnettavuutensa lisäämiseksi uusien potentiaalisten työntekijöiden parissa mm. osallistamalla useisiin yhteistyöhankkeisiin oppilaitosten kanssa. KONEen oppisopimus- ja

harjoittelijaohjelmat olivat käynnissä yli 20 maassa ja lisäksi KONE vastaanotti yli 2 000 hakemusta International Trainee -ohjelmaansa, joka tarjoaa ohjelmaan valituille opiskelijoille ja vastavalmistuneille mahdollisuuden työskennellä kansainvälisessä työympäristössä.

KONE toteutti kymmenennen vuosittaisen henkilöstökyselyn, jonka vastausprosentti oli ennätyksellisen korkea 93 % (2014: 91 %). Kyselyn kokonaistulokset paranivat edelleen, erityisesti mittareissa, jotka arvioivat uramahdollisuuksia, yhteistyötä sekä KONEen tuotteiden ja palveluiden havaittua laatua. Henkilöstökyselyn pohjalta tehtyjä toimintasuunnitelmia toteutettiin vuonna 2015 ja jatkuen vuodelle 2016.

Vuoden aikana työturvallisuuden parantamiseen tähtäävät toimet olivat edelleen yksi KONEen painopistealueista. Tapaturmien yleisyyttä mittaava tunnusluku (IIFR, Industrial Injury Frequency Rate) parani edelleen ja oli 2,3 vuonna 2015 (2014: 2,8). KONE järjesti neljännen maailmanlaajuisen työturvallisuusviikon teemalla ”Set an example”. Viikon aikana järjestettiin useita turvallisuuteen liittyviä tapahtumia sekä ulkoisille että sisäisille sidosryhmille. Lisäksi työturvallisuutta edistävien käytäntöjen ja kehitysideoiden systemaattinen sisäinen jakaminen jatkui. Vuosittaisen henkilöstökyselyn mittereissa korkein yksittäinen tulos saavutettiin jälleen KONEen sitoutumisessa turvallisuuteen.

KONEen palveluksessa oli 49 734 (31.12.2014: 47 064) henkilöä. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä oli 48 469 (1–12/2014: 45 161). Henkilöstökulut raportointikaudelta olivat 2 446 miljoonaa euroa (2 100). Henkilöstöstä 42 % (31.12.2014: 44 %) sijoittui EMEA-alueelle, 13 % (12 %) Amerikkaan ja 45 % (44 %) Aasian ja Tyynenmeren alueelle.

Ympäristö

Ympäristövastuu merkitsee KONEelle innovatiivisten energia- ja kustannustehokkaiden ratkaisujen tarjoamista asiakkaille sekä omien toimintojen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistä. Ekotehokkaiden ratkaisujen kehittämisessä keskitytään hissien valmiustila- ja nostoratkaisujen energiatehokkuuden parantamiseen entisestään sekä innovatiivisiin, energiaa säästäviin liukuportaatratkaisuihin. KONEen tavoitteena on vahvistaa alallaan johtavaa asemaansa kestävässä

kehityksessä ja tukea sekä valtiollisia että muita ympäristöystävällisen rakentamisen hankkeita ja rakennetun ympäristön meneillään olevaa muutosta älykkäiksi ekokaupungeiksi maailmanlaajuisesti.

KONE on asettanut kunnianhimoisia ympäristötavoitteita vuosille 2014–2016 keskittyen ratkaisujensa energiatehokkuuden parantamiseen entisestään sekä KONEen omista toiminnoista aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen. Kaiken kaikkiaan KONEen merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheuttavat KONEen valmistamien laitteiden elinkaaren aikaisesta energiankulutuksesta. KONEen oman toiminnan hiilijalanjäljen merkittävimmät kasvihuonekaasupäästöt aiheuttavat ajoneuvokannan käytöstä, sähkökulutuksesta ja logistiikkatoiminnoista. KONE jatkaa myös keskittymistä toimitusketjunsä ympäristövaikutuksiin.

KONE jatkoi ratkaisujensa energiatehokkuuden kehittämistä vuonna 2015 Erinomaisuus ympäristöasioissa -ohjelmansa tavoitteiden mukaisesti. KONE laajensi tuotteidensa luokitusta uuden, maaliskuussa 2015 julkaistun ISO 25745 -energiatehokkuusstandardin mukaisesti. Loppuvuonna 2014 parhaan mahdollisen ISO 25745 A-luokan luokituksen saaneiden kahdeksan hissini lisäksi KONE N MonoSpace® -hissi sai uuden standardin mukaisen A-luokan luokituksen. Lisäksi KONE TravelMaster™ 110 -liukuportas sai liukuportaille parhaan mahdollisen luokituksen A+++.

Lisäksi KONE uusi Singapore Green Building Councilin myöntämät Green Label -ympäristömerkinnät KONE N MiniSpace™ ja KONE N MonoSpace® -hissimalleilleen.

KONEen ratkaisujen lisäksi KONEen tuotantoyksiköt ja toimistotilat saivat tunnustusta ympäristöystävällisyydestään vuonna 2015. Italian tuotantoyksikkö saavutti ISO 50001 Energianhallintajärjestelmät -sertifioinnin toisena KONEen yksikkönä jo aiemmin sertifioitun Tšekin tasavallan tuotantoyksikön lisäksi. Lisäksi KONEen Suomen tytäryhtiön pääkonttorina toimivalle rakennukselle myönnettiin LEED Platina -ympäristöluokitus.

KONE julkaisi vuoden 2014 yritys vastuuraporttinsa kesäkuussa 2015. Raportti noudattaa Global Reporting Initiativen raportointiohjeiden B-sovellustasoa. KONEen merkittävimpiä ympäristösaavutuksia vuonna 2014 oli raportoitujen kasvihuonepäästöjen vähentäminen KONEen omassa toiminnassa. KONEen vuoden

2014 hiilijalanjälki suhteessa koko omaan toimintaan (liikevaihtoon) pieneni 1,8 % vuoteen 2013 verrattuna. Riippumaton kolmas osapuoli on varmentanut KONEen kasvihuonepäästöraportoinnin.

KONEen pisteytys CDP:n (aiemmin tunnettu nimellä Carbon Disclosure Project) ilmastonmuutosohjelmassa parani edelleen parhaaseen mahdolliseen tulokseen 100 A vuonna 2015 (2014: 100 A-). Ohjelma keskittyy kasvihuonekaasupäästöjen sekä ilmastonmuutoksen tuomien riskien ja mahdollisuuksien hallitsemiseen. Kasvihuonekaasupäästöjen raportoinnin lisäksi CDP arvioi yritysten toimintaa ilmastonmuutosta ehkäisevässä työssä asteikolla A–E, jossa tasolle A tai B pääsyä pidetään korkeana saavutuksena. Vuonna 2015 KONE saavutti ensimmäistä kertaa korkeimman A-tason ja pääsi CDP:n parhaalle A-listalle, joka koostuu 113 johtavasta yritystä ympäri maailman. Jo viidettä vuotta peräkkäin KONE sai korkean sijoituksen Carbon Disclosure Leadership -indeksissä (CDLI), joka koostuu parhaasta 10 prosentista yrityksiä, jotka ovat mukana CDP:n Pohjoismaita koskevassa raportissa. Lisäksi KONE valittiin vuonna 2015 yhdeksi maailman johtavista yrityksistä kestävä kehityksen saralla ja oli mukana Corporate Knights -sijoitusyhtiön hallinnoimassa Global 100 -indeksirahastossa. KONE oli sijalla 28 ja oli Global 100 -indeksin ainoa hissi- ja liukuporrasalan yritys.

KONE on allekirjoittanut Yhdistyneiden Kansakuntien Global Compact -aloitteen ja tukee YK:n uutta, syksyllä 2015 julkistettua kestävä kehityksen toimintaohjelmaa, joka huomioi sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristönäkökulman. KONEen ratkaisut auttavat ratkaisemaan kaupungistumisen, ilmastonmuutoksen, demografisen muutoksen ja lisääntyneiden turvallisuusvaatimusten aiheuttamia haasteita, jotka sisältyvät YK:n uuteen toimintaohjelmaan. Joulukuussa 2015 KONE myös allekirjoitti Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteita tukevan Paris Pledge for Action -toimintalupauksen.

Muita tapahtumia

Euroopan komissio teki vuonna 2007 päätöksen liittyen johtavien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisten tytäryritysten, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin paikallisilla markkinoilla Saksassa, Luxembourgiissa, Belgiassa ja Hollannissa ennen vuoden

2004 alkua. Vuonna 2007 myös Itävallan kartellioikeus teki päätöksen liittyen suurimpien hissi- ja liukuporrasyritysten, mukaan lukien KONEen paikallisen tytäryrityksen, väitettyihin kilpailua rajoittaviin toimiin Itävallan paikallisilla markkinoilla ennen vuoden 2004 puoliväliä. KONEen aiemmin tiedottaman mukaisesti eräät yritykset ja julkisyhteisöt ovat nostaneet kyseisiin vuoden 2007 päätöksiin liittyviä vahingonkorvauskanteita päätösten osalta merkityksellisissä maissa. Kanteet on nostettu useita päätöksiin liittyviä yhtiöitä vastaan tietyt KONEen yhtiöt mukaanlukien. Kaikki kanteita koskevat oikeudenkäynnit ovat erillisiä ja ne ovat eri vaiheissa. Vastaajien yhteisvastuullisesti korvattavaksi vaadittu summa oli yhteensä 262 miljoonaa euroa joulukuun 2015 lopussa (31.12.2014: 280 miljoonaa euroa). KONE pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Varausta ei ole tehty.

Riskienhallinta

KONE on alttiina riskeille, jotka voivat johtua yhtiön operatiivisesta toiminnasta tai liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Alla kuvatuilla riskitekijöillä voi mahdollisesti olla haitallinen vaikutus KONEen liiketoimintaan tai taloudelliseen tilaan ja siten yhtiön arvoon. Myös muut riskit, joista KONE ei ole tällä hetkellä tietoinen, tai joiden ei tällä hetkellä katsota olevan merkittäviä, voivat kuitenkin muodostua merkittäviksi tulevaisuudessa.

Globaalin taloustilanteen huonontuminen tai geopoliittisten jännitteiden kasvaminen voisi johtaa markkinaympäristön heikentymiseen ja kilpailutilanteen kiristymiseen maailmanlaajuisilla uusien laitteiden, modernisoinnin ja huollon markkinoilla. Erityisesti rakennusmarkkinan kasvun häiriintyminen tai pitkäaikainen heikkous voisi johtaa maailmanlaajuisen hissi- ja liukuporrasmarkkinan laskuun tai haastavampaan markkinaympäristöön palveluliiketoiminnassa. Markkinaympäristön heikentyminen Kiinassa, EMEA-alueella tai muilla alueilla, jotka muodostavat merkittävän osan KONEen tilauksista, liikevaihdosta tai liikevoitosta, saattaisi johtaa saatujen tilausten vähentymiseen, jo sovittujen toimitusten peruuntumiseen, projektien aloitusten viivästyminen ja entisestään lisääntyneeseen hintakilpailuun kautta liiketoiminnan, ja siten vaikuttaa negatiivisesti KONEen kasvuun ja kannattavuuteen. Vastatakseen globaalin

taloustilanteen mahdollisesta heikentymisestä aiheutuviin haasteisiin ja vaikutuksiin hissi- ja liukuporrasmarkkinoilla KONE pyrkii jatkuvasti kehittämään kilpailukykyään.

KONE toimii alalla, jossa on erilaisia paikallisia säännöksiä sekä uusien laitteiden että palvelujen liiketoiminnoissa. Äkilliset tai odottamattomat muutokset paikallisesti lainsäädännössä, koodeissa tai standardeissa voivat johtaa prosessien tai teknologian muutostarpeisiin, mikä puolestaan voisi vaikuttaa negatiivisesti KONEen kannattavuuteen kyseessä olevissa maissa. Vähentääkseen riskiä sääntely-ympäristössä tapahtuvista odottamattomista muutoksista, KONE on aktiivisesti mukana kehittämässä säännöksiä, koodeja ja standardeja, joilla pyritään entisestään parantamaan hissien, liukuportaiden ja automaattiovien turvallisuutta ja muita teknisiä ominaisuuksia.

KONE tuo markkinoille uutta teknologiaa sekä kehittää jatkuvasti nykyisen valikoimansa ja tuotteidensa kilpailukykyä perustuen odotuksiin relevantin teknologian, asiakastarpeiden ja markkinoiden vaatimusten tulevasta kehityksestä. Uuden teknologian kehittäminen ja tuotelanseeraukset sisältävät riskejä liittyen tuotantoketjun häiriöttömään toimintaan sekä tuotevastuuseen ja laatuun liittyviä riskejä. Lisäksi epäonnistuminen ulkoisen toimintaympäristön muutosten ennakoimisessa tai näihin vastaamisessa – mukaan lukien toimialaan, markkinoihin, kilpailuympäristöön, relevanttiin teknologiaan tai asiakkaiden tarpeisiin ja käyttäytymiseen liittyvät muutokset – voisi aiheuttaa KONEen kilpailukykyyn, markkinaosuuden tai kannattavuuden heikentymisen. Vastaavaanlaiset riskit voivat toteutua myös onnettomuuden tapauksessa ja aiheuttaa mainehaittaa tai muita vahinkoja yritykselle. Kyseisten riskien hallitsemiseksi KONE on määritellyt suunnittelun, toimitus-, tuotanto-, asennus- ja huoltoprosessit sisältäen tiukat laadunvarmistusprosessit. KONE seuraa myös tarkasti toimialan nousevia trendejä sekä markkinoita ja kehitystä uuden teknologian eri aloilla.

KONE toimii tietyillä nopeasti kasvavilla markkinoilla, joilla liiketoiminnan nopean laajentumisen keskittynyt johtaminen on välttämätöntä. Tämä koskee erityisesti ammattitaitoisen henkilöstön ja komponenttien ja materiaalien saataavuutta, sekä toimitettujen tuotteiden ja palvelujen laadun varmistamista. Puutteet resurssoinnissa, laadun varmistamisessa

tai muissa projekteihin liittyvissä kriittisissä seikoissa voisivat johtaa toimitusten viivästytykseen ja ennakoinnattomiin kuluihin, joilla puolestaan voisi olla negatiivinen vaikutus yhtiön kannattavuuteen. KONE hallitsee näitä riskejä proaktiivisella projekti- ja resurssisuunnittelulla sekä tiukoilla laadunvarmistusprosesseilla.

KONEen liiketoiminnot ovat riippuvaisia hankintakanavien, tuotantolaitosten ja logistiikkaprosessien toimintavarmuudesta, laadusta ja luotettavuudesta. Merkittävä osa KONEen komponenttitoimittajista ja tuotantokapasiteetista on Kiinassa sekä hissi- että liukuporrasliiketoiminnassa. KONEen tuotantoketjuun liittyviä riskejä hallitaan analysoimalla ja parantamalla prosessien viivästykkyä, huolellisella ennustamisella, tekemällä läheistä yhteistyötä KONEen toimittajien kanssa ja kasvattamalla valmiutta siirtää kriittisten komponenttien valmistusta yhdeltä tuotantolinjalta tai toimittajalta toiselle. KONE seuraa aktiivisesti merkittävimpien alihankkijoidensa toimintaa ja vakavaraisuutta. Tavoitteena on myös varmistaa kriittisten komponenttien ja palveluiden osalta vaihtoehtoisten hankintakanavien saatavuus. KONEella on lisäksi globaali omaisuus- ja keskeytysvakuutusohjelma.

KONE hyödyntää toiminnassaan tietotekniikkaa ja tietojärjestelmiä kattavasti ja yhtiön liiketoiminta on riippuvainen informaation saatavuudesta ja laadusta. Tämä voi altistaa KONEen tietoturvaloukkauksille, tietojärjestelmien ja/tai tiedon väärinkäytöksille, haittaohjelmille sekä sellaisille toimintahäiriöille, jotka voivat aiheuttaa järjestelmien vajaatoimintaa tai prosessien häiriöitä, ja siten vaikuttaa KONEen liiketoimintaan. Tietoturvariskien hallintaan liittyvät roolit ja vastuut on määritelty selkeästi, millä varmistetaan, että riittävä turvallisuustaso on sisäänrakennettu tietohallinnan prosesseihin määritellyn turvallisuuspolitiikan, periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti.

Raaka-aine- ja komponenttihintojen muutokset vaikuttavat hissien, liukuportaiden ja automaattiovien valmistuskuluihin, ja voivat siten vaikuttaa KONEen kannattavuuteen. Pienentääkseen raaka-aine- ja hankintahintojen vaihtelua KONE pyrkii solmimaan kiinteähintaisia sopimuksia merkittävien toimittajien kanssa merkittävälle osalle raaka-aine- ja komponenttihanannoistaan.

KONE on alttiina rahoituslaitoksiin liittyville vastapuoliriskeille. Altistuminen

näille riskeille aiheutuu siitä, että KONEella on merkittäviä summia likvidejä varoja talletettuna ja sijoitettuna rahoituslaitoksiin ja -instrumentteihin sekä johdannaisiin. Hajauttaakseen rahoituksen luottoriskejä KONE tallettaa varojaan useaan eri pankkiin ja sijoittaa osan varoista erittäin likvideihin rahamarkkinarahastoihin. KONE myös hyväksyy vastapuoliksi vain rahoituslaitoksia, joiden luottokelpoisuus on korkea. Jokaisen vastapuolen limiitin koko heijastaa tämän luottokelpoisuutta, ja KONE arvioi näitä limiittejä jatkuvasti.

KONE on myös alttiina riskeille, jotka liittyvät sen asiakkaiden maksukykyyn ja -aikatauluun, ja jotka voivat johtaa luottotappioihin. Pienentääkseen näitä riskejä KONE on määritellyt toimintasäännöt tarjouksille, hyväksyntävaltuuksille ja luotonhallinnalle. Myyntisaamisiin liittyviä luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä asiakkaiden kanssa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, rembursseihin ja takauksiin. KONEen asiakas-kunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla, ja yhdenkään asiakkaan liikevaihto ei edusta merkittävää osaa KONEen liikevaihdosta.

KONE toimii kansainvälisesti ja sen liiketoimintaan liittyy siksi valuuttakursivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat tulojen ja menojen rahavirroista sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi. KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti.

Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen 2015 liitetiedossa 2.

Yhtiökokouksen päätökset

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 23. helmikuuta 2015. Kokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi tilivelvollisille vastuuvapauden tilikaudelta 1.1.–31.12.2014.

Hallituksen jäsenten lukumäärä vahvistettiin yhdeksäksi. Hallituksen jäseninä jatkavat Matti Alahuhta, Anne Brunila, Antti Herlin, Jussi Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala sekä Sirpa Pietikäinen. Hallituksen uusiksi jäseniksi valittiin Iiris Herlin ja Kazunori Matsubara.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään kokouksessa hallitus valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Herlinin ja varapuheenjohtajaksi Jussi Herlinin.

Tarkastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Jussi Herlin puheenjohtajaksi sekä Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseniksi. Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista. Jussi Herlin on ollut riippumaton yhtiöstä 10.1.2016 saakka, minkä jälkeen hän on siirtynyt yhtiön palvelukseen.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin Antti Herlin puheenjohtajaksi sekä Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseniksi. Juhani Kaskeala on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista ja Matti Alahuhta on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan palkkioksi 54 000 euroa, varapuheenjohtajan palkkioksi 44 000 euroa ja jäsenten palkkioksi 33 000 euroa. Lisäksi vahvistettiin 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana.

Yhtiökokous myönsi hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden lukumäärä voi olla enintään 7 620 000 A-sarjan osaketta ja 44 820 000 B-sarjan osaketta. Hallitus päättää kaikista osakeannin ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisen ehdoista. Valtuutus koskee sekä uusien osakkeiden antamista että omien osakkeiden luovuttamista, ja osakeanti ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antaminen voi tapahtua osakkeenomistajien merkintä-etuoikeudesta poiketen (suunnattu anti). Valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Tilintarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Niina Vilske.

Osingoksi vahvistettiin hallituksen esityksen mukaisesti 1,1975 euroa kutakin 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,20 euroa kutakin ulkona olevaa 437 517 818 B-sarjan osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivä oli 25. helmikuuta 2015 ja osingot maksettiin 4. maaliskuuta 2015.

Osakepääoma ja markkina-arvo

Vuonna 2010 KONE myönsi ehdollisen optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2010 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 2. huhtikuuta 2013. Jokainen optio-oikeus oikeutti kahden (2) B-sarjan osakkeen merkitsemiseen, merkintähinnan ollessa 24.2.2015 alkaen 11,875 euroa osakkeelta. Merkintäajan päättyessä 30. huhtikuuta 2015 KONE Oyj:n tytäryhtiön KONE Capital Oy:n hallussa olleet 896 000 sekä muutoin käyttämättömät 105 KONE 2010 -optio-oikeutta raukesivat. Muut 2 103 895 KONE 2010 -optio-oikeutta oli käytetty.

Vuonna 2013 KONE myönsi ehdollisen optio-ohjelman. Optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015. Optio-oikeuksia oli yhteensä 750 000 kappaletta, joista 55 000 omistaa KONE Oyj:n tytäryhtiö. Raportointikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 126 284 uutta KONEen B-sarjan osaketta. Joulukuun 2015 lopussa jäljellä ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä enintään 1 263 716 osaketta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) uutta B-sarjan osaketta, merkintähinnan ollessa 24.2.2015 alkaen 25,40 euroa osakkeelta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2015–30.4.2017.

Joulukuussa 2013 KONE myönsi ehdollisen 2014 -optio-ohjelman. Optio-oikeuksia 2014 annetaan yhtiön hallituksen 20. joulukuuta 2013 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 550 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella on 31,80 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien

osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2015 oli 29,60 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018. Osakkeiden merkintäaika alkaa 1.4.2016, koska KONE-konsernin tilikausien 2014–2015 taloudellinen kehitys oli yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Joulukuussa 2014 KONE myönsi ehdollisen 2015 -optio-ohjelman. Optio-oikeuksia 2015 annetaan yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä perustuen varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annetaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella on 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2015 oli 35,00 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) KONEen B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkaa kuitenkin vain, jos KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys on yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Joulukuussa 2015 KONE Oyj:n hallitus päätti, että KONEen osakepohjainen palkitseminen perustuu kahteen erilliseen kannustinjärjestelmään tilikaudesta 2016 alkaen. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto), ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 425 henkilölle. Järjestelmät otetaan osaksi palkitsemista tilivuodesta 2016 alkaen. Päätöksen mukaan molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Yhtiön hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä

tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyvä kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahasuorituksen palautusvelvollisuus työtai toimituspuheen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päätymisestä. Päätöksen mukaisesti KONE ei laske liikkeelle uusia optio-ohjelmia. Nykyiset olemassaolevat optio-ohjelmat 2013, 2014 ja 2015 toteutetaan niiden alkuperäisten ehtojen mukaisesti.

31. joulukuuta 2015 KONEen osakepääoma oli 65 675 789,25 euroa. Osakepääoma koostui 449 197 602 listatusta B-sarjan osakkeesta ja 76 208 712 listaamattomasta A-sarjan osakkeesta. KONEen markkina-arvo 31. joulukuuta 2015 oli 20 101 miljoonaa euroa ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita. Markkina-arvo lasketaan sekä listaamattomien A-sarjan että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun ottamatta hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen raportointikauden päätöskurssiin.

Omat osakkeet

Tammi-joulukuun 2015 aikana KONE käytti valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 354 838 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 3 210 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Heinäkuussa KONE Oyj:lle palautui 5 194 B-sarjan osaketta vastikkeetta KONE Oyj:n osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti. Lisäksi KONE osti yhteensä 1 910 000 B-sarjan osaketta heinäkuussa. Joulukuun lopussa konsernilla oli hallussaan 12 240 544 B-sarjan osaketta. Yhtiön hallussa olevat osakkeet edustavat 2,7 % kaikista listatuista B-sarjan osakkeista, mikä vastaa 1,0 % kaikista äänistä.

Kaupankäynti Nasdaq Helsinki Oy:ssä

Tammi-joulukuussa 2015 Nasdaq Helsinki Oy:ssä kaupankäynnin kohteena oli 259,2 miljoonaa KONE Oyj:n B-sarjan osaketta. Osakkeiden vaihto katsauskaudella oli 9 930 miljoonaa euroa. Keskimääräinen päivittäinen osakevaihto oli 1 032 543 osaketta (1–12/2014: 945 356). Osakkeen hinta 31. joulukuuta 2015 oli 39,17 euroa. Osakkeen hinnan volyyymilla painotettu keskiarvo oli katsauskaudella

38,29 euroa. Katsauskaudella osakkeen korkein hinta oli 44,35 euroa ja matalin 31,50 euroa. Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 31,0 % koko niiden vaihdon volyyymistä tammijoulukuussa 2015 (lähde: Fidessa Fragmentation Index, <http://fragmentation.fidessa.com>).

Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä oli katsauskauden alussa 51 075 ja lopussa 56 441. Yksityisten osakkeenomistajien lukumäärä katsauskauden lopussa oli 52 507, mikä vastaa noin 13,5 % listatuista B-sarjan osakkeista.

Hallintarekistereiden mukaan 49,3 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa. Muut ulkomaiset omistukset katsauskauden lopussa vastasivat 1,3 % listatuista B-sarjan osakkeista. Kaiken kaikkiaan 50,6 % KONEen listatuista B-sarjan osakkeista oli katsauskauden lopussa ulkomaisessa omistuksessa, mikä vastaa noin 18,8 % kaikista äänistä.

Markkinanäkymät 2016

Uusissa laitteissa Kiinan markkinan odotetaan laskevan 5–10 % tilatuissa yksiköissä ja myös tiukan hintakilpailun odotetaan jatkuvan. Muualla Aasian ja Tyynenmeren

alueella sekä Pohjois-Amerikassa markkinan odotetaan kasvavan jonkin verran. Myös Euroopan, Lähi-idän ja Afrikan alueen markkinan odotetaan kasvavan hieman. Keski- ja Pohjois-Euroopassa markkinan odotetaan kasvavan kun taas Etelä-Euroopassa ja Lähi-idässä kehityksen odotetaan olevan vakaata.

Modernisointimarkkinan odotetaan kasvavan hieman Euroopassa, jatkavan kasvua Pohjois-Amerikassa ja kehittyvän vahvasti Aasian ja Tyynenmeren alueella.

Huoltomarkkinan odotetaan kasvavan voimakkaimmin Aasian ja Tyynenmeren alueella, ja kehittyvän melko hyvin myös muilla alueilla.

Liiketoimintanäkymät 2016

KONEen liikevaihdon arvioidaan kasvavan 2–6 % vertailukelpoisin valuuttakurssein verrattuna vuoteen 2015.

Liikevoiton (EBIT) arvioidaan olevan 1 220–1 320 miljoonaa euroa olettaen, että valuuttojen muuntokurssit pysyisivät suunnilleen tammikuun 2016 keskimääräisellä tasolla.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2015 on 1 765 223 548,43 euroa, josta tilikauden voiton osuus on 1 200 968 239,16 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jae-

taan osinkoa 1,3975 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,40 euroa kutakin ulkona olevaa 436 957 058 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 718 241 556,22 euroa. Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 046 981 992,21 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 16.3.2016. Kaikki osingonmaksun täsmäytyspäivänä ulkona olevat osakkeet, lukuun ottamatta emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita, ovat oikeutettuja osinkoon vuodelta 2015.

Yhtiökokous 2016

KONE Oyj:n yhtiökokous pidetään maanantaina 7. maaliskuuta 2015 klo 11.00 Finlandia-talossa osoitteessa Mannerheimintie 13, Helsinki.

Helsingissä 28. tammikuuta 2016

KONE Oyj:n hallitus

Osakeyhtiölain ja Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämiä tietoja, kuten osakelajeja, osakkeenomistajia, lähipiiriä, optio-oikeuksien ehtoja sekä taloudellisia tunnuslukuja, on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tämä raportti sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä KONEen johdon tiedossa oleviin oletuksiin ja tekijöihin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto usko, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi. Tämän vuoksi tulokset voivat erota merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneisiin lausumiin sisältyneistä oletuksista johtuen muun muassa muutoksista taloudessa, markkinoilla, kilpailuolosuhteissa sekä muutoksista laissa ja valuuttakursseissa.

Konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2015	%	1.1.–31.12.2014	%
Liikevaihto	4, 26	8 647,3		7 334,5	
Kulut ja poistot	5, 6	-7 405,8		-6 298,8	
Liikevoitto		1 241,5	14,4	1 035,7	14,1
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	14	0,6		-0,3	
Rahoitustuotot	7	198,9		43,5	
Rahoituskulut	7	-76,5		-62,6	
Voitto ennen veroja		1 364,4	15,8	1 016,4	13,9
Verot	8	-311,4		-242,4	
Tilikauden voitto		1 053,1	12,2	773,9	10,6
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille		1 032,3		755,6	
Määräysvallattomille omistajille		20,7		18,4	
Yhteensä		1 053,1		773,9	
Emoyhtiön osakkeenomistajille tilikauden voitosta laskettu osakekohtainen tulos, e	9				
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e		2,01		1,47	
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e		2,00		1,47	

Laaja konsernituloslaskelma

Me	Liite	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Tilikauden voitto		1 053,1	773,9
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna:	10		
Muuntoero		177,4	152,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus		-23,5	-27,5
Tulevien kassavirtojen suojaus		-10,7	-12,9
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi		143,2	112,4
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus		-11,6	-41,5
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-11,6	-41,5
Muut laajan tuloksen erät yhteensä verovaikutus huomioituna		131,6	70,9
Tilikauden laaja tulos		1 184,6	844,8
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		1 163,9	826,5
Määräysvallattomille omistajille		20,7	18,4
Yhteensä		1 184,6	844,8

Konsernitase

Varat Me	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	11	1 306,7	1 208,9
Muut aineettomat hyödykkeet	12	271,5	261,8
Aineelliset hyödykkeet	13	345,4	317,1
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	4,4	4,5
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	2, 15	118,3	108,0
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I 2, 16	7,0	6,3
Työsuhde-etuudet	I 2, 22	8,4	-
Laskennalliset verosaamiset	II 17	299,7	262,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 361,4	2 169,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	II 18	1 326,7	1 211,8
Myyntisaamiset	II 2	1 480,2	1 368,3
Siirtosaamiset	II 2, 19	391,6	284,7
Tuloverosaamiset	II	42,4	47,2
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I 2, 16	1 350,6	942,7
Rahavarat	I 2	552,7	336,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		5 144,2	4 190,6
Varat yhteensä		7 505,6	6 360,0

Oma pääoma ja velat Me	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	20	65,7	65,6
Ylikurssirahasto		100,3	100,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		140,7	127,0
Arvonmuutos- ja suojausrahasto		-16,2	-5,5
Muuntoero		272,1	118,3
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus		-103,6	-92,0
Kertyneet voittovarot		2 068,5	1 704,2
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		2 527,5	2 017,8
Määräysvallattomien omistajien osuudet		48,0	44,5
Oma pääoma yhteensä		2 575,5	2 062,4
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat	I 2	32,5	31,2
Työsuhde-etuudet	I 2, 22	169,2	178,9
Laskennalliset verovelat	II 17	140,9	110,6
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		342,6	320,8
Varaukset	II 23	173,6	137,4
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I 2	10,9	9,3
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I 2	193,5	153,8
Saadut ennakot	II 24	1 829,4	1 628,7
Ostovelat	II 2	728,9	597,1
Siirtovelat	II 2, 24	1 575,2	1 371,0
Tuloverovelat	II	76,0	79,6
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		4 414,0	3 839,4
Oma pääoma ja velat yhteensä		7 505,6	6 360,0

I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

II-kirjaimilla merkityt taserivit sisältyvät nettokäyttöpääomaan.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Me	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk- sien uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovar	Tilikauden voitto	Määräysvallatto- mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2015		65,6	100,3	127,0	-5,5	118,3	-92,0	-150,8	1 855,0		44,5	2 062,4
Tilikauden voitto										1 032,3	20,7	1 053,1
Muut laajan tuloksen erät:	10											
Muuntoeron muutos						177,4						177,4
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						-23,5						-23,5
Tulevien rahavirtojen suojaus					-10,7							-10,7
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							-11,6					-11,6
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	20											
Voitonjako									-616,3			-616,3
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,1		13,7								13,8
Omien osakkeiden osto								-71,2				-71,2
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa											-17,3	-17,3
Optio- ja osakepalkitseminen								11,4	8,0			19,4
31.12.2015		65,7	100,3	140,7	-16,2	272,1	-103,6	-210,6	1 246,7	1 032,3	48,0	2 575,5

Me	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutos- ja suojausrahasto	Muuntoero	Työsuhde-etuuk- sien uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovar	Tilikauden voitto	Määräysvallatto- mien omistajien osuudet	Yhteensä
1.1.2014		65,3	100,3	105,4	7,3	-7,0	-50,6	-128,8	1 602,2		30,4	1 724,6
Tilikauden voitto										755,6	18,4	773,9
Muut laajan tuloksen erät:	10											
Muuntoeron muutos						152,7						152,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus						-27,5						-27,5
Tulevien rahavirtojen suojaus					-12,9							-12,9
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus							-41,5					-41,5
Tapahtumat osakkeenomistajien ja määräysvallattomien omistajien kanssa:	20											
Voitonjako									-512,5			-512,5
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)		0,2		21,6								21,8
Omien osakkeiden osto								-32,8				-32,8
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa									-0,7		-4,2	-4,9
Optio- ja osakepalkitseminen								10,8	10,5			21,3
31.12.2014		65,6	100,3	127,0	-5,5	118,3	-92,0	-150,8	1 099,4	755,6	44,5	2 062,4

Konsernin rahavirtalaskelma

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Myyntitulot	8 586,1	7 423,0
Ostot, palkat ja muut menot	-7 112,3	-6 077,6
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 473,7	1 345,4
Saadut korot	33,0	30,3
Maksetut korot	-2,1	-2,4
Saadut osingot ja pääoman palautukset	136,8	10,1
Muut rahoituserät	123,1	-6,9
Maksetut verot	-317,8	-252,3
Rahavirta liiketoiminnasta	1 446,7	1 124,3
Käyttöomaisuushankinnat	-92,7	-98,0
Käyttöomaisuusmyynnit	4,2	3,9
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	-66,5	-51,9
Rahavirta investoinneista	-155,0	-145,9
Rahavirta investointien jälkeen	1 291,8	978,4
Talletusten ja lainasaamisten nettomuutos	-373,3	-359,3
Lyhytaikaisten velkojen nostot	-	50,0
Lyhytaikaisten velkojen takaisinmaksut	-1,4	-101,2
Maksut pitkäaikaisiin velvoitteisiin	-14,5	-18,5
Omien osakkeiden osto	-71,2	-32,8
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	13,5	21,8
Voitonjako	-616,3	-537,5
Muutokset määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-18,4	-12,3
Rahavirta rahoitustoiminnasta	-1 081,4	-989,8
Rahavarojen muutos	210,3	-11,4
Rahavarat kauden alussa	336,1	339,1
Valuuttakurssien vaikutus	6,2	8,4
Rahavarat kauden lopussa	552,7	336,1

Valuuttakurssimuutosten vaikutus on eliminoitu konsernin rahavirtalaskelmaa laadittaessa muuntamalla alkava tase tilikauden päättämispäivän kurssien mukaan.

Liikevoiton yhteys liiketoiminnan rahavirtaan

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liikevoitto	1 241,5	1 035,7
Käyttöpääoman muutos ennen rahoituseriä ja veroja	132,3	225,5
Poistot ja arvonalentumiset	100,0	84,2
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	1 473,7	1 345,4

Korollisen nettovelan muutos

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Korollinen nettovelka kauden alussa	-911,8	-622,0
Korollinen nettovelka kauden lopussa	-1 512,6	-911,8
Korollisen nettovelan muutos	-600,8	-289,9

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. LAADINTAPERIAATTEET

Laatimisperusta

KONE Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. KONE Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat KONE-konsernin ("KONE" tai "konserni"). KONEen tavoitteena on tarjota paras käyttäjäkokemus kehittämällä ja toimittamalla ratkaisuja, jotka mahdollistavat ihmisten liikkumisen rakennuksissa sujuvasti, turvallisesti, mukavasti ja viivytystä yhä enemmän kaupungistuvassa ympäristössä. KONE tarjoaa asiakkailleen edistyksettä hissejä, liukuportaita, automaattioivia ja integroitua ratkaisuja parantamaan käyttäjäkokemusta rakennuksissa ja niiden välillä. KONE tarjoaa lisäksi huolto- ja modernisointipalveluja toiminnassa oleville laitteille.

KONE Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS) noudattaen 31. joulukuuta 2015 voimassaolevia standardeja ja tulkintoja.

KONE on soveltanut tilikauden aikana voimaantulleita KONEta koskevia standardimuutoksia ja tulkintoja. Muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

Vuonna 2016 voimaantulevilla IFRS-standardeilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernin tilikauden tulokseen, taloudelliseen asemaan tai tilinpäätöksen esittämiseen.

International Accounting Standards Board on julkistanut kolme uutta KONEta koskevaa standardia, IFRS 15, Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 9, Rahoitusinstrumentit ja IFRS 16, Vuokrasopimukset. IFRS 15 ja IFRS 9 on sovellettava 1. tammikuuta 2018 alkaen ja IFRS 16 1. tammikuuta 2019 alkaen. Euroopan Unioni ei ole vielä hyväksynyt standardeja. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Tuloutus tapahtuu silloin kun (tai sitä mukaa kuin) asiakas saa määräsvallan luvattuun tavarahan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. Lisäksi IFRS 15 sisältää kattavat liitetietovaatimukset. IFRS 9 sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uuden, odotettuihin luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin ja uudet yleisen suojauslaskennan vaatimukset. IFRS 16:n mukaan vuokralle otettujen kirjattava lähes kaikista vuokrasopimuksista

taseeseensa tulevaisuudessa maksettavia vuokria kuvastava vuokrasopimusvelka sekä käyttöoikeutta koskeva omaisuus. KONE parhaillaan arvioi standardien mahdollisia vaikutuksia.

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. KONE Oyj:n hallitus on 28. tammikuuta 2016 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan varsinaisella yhtiökokouksella on oikeus hyväksyä, hylätä tai muuttaa tilinpäätöstä sen julkaisemisen jälkeen.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laskentaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt luvut on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluovusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Rahoituserät kirjataan kaupantekohetken mukaan.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on tilikauden lopussa välittömästi tai välillisesti yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta enemmistöosakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten kautta. Omistuksen lisäksi otetaan huomioon myös mahdollinen muu määräsvallan tosiasiallinen luonne (erityistä tarkoitusta varten perustettu yksikkö). Hankitut tytäryhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräsvallan ja vastaavasti myydyt toiminnot ovat mukana määräsvallan lakkaamiseen saakka. Konserniyhtiöiden keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike, mukaanlukien ehdollinen kauppahinta sekä hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi.

Määräsvallattomien omistajien osuus yrityshankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteelliseen omistuosuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta hankintahetkellä. Tilikauden voiton tai tappion jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräsvallattomille omistajille esitetään tuloslaskelmassa. Laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön osakkeenomistajille ja määräsvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslas-

kelman yhteydessä. Määräsvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään konsernitaseessa omana eränä osana taseen omaa pääomaa.

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla on 20–50 prosenttia äänivallasta ja vähintään 20 prosentin omistusosuus tai jossa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista. Konsernin investoinnit osakkuusyhtiöihin hankinta-ajankohtana, mukaan lukien osakkuusyhtiöiden oman pääoman muutokset hankinta-ajankohdan jälkeen, on esitetty taseessa kohdassa "Osuudet osakkuusyhtiöissä". Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista sisältää myös vaiheittaisessa hankinnassa aikaisemmin omistetun osuuden uudelleenarvostustuloksen.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä.

Ulkomaanrahan määräiset erät ja niiden arvostus

Tilinpäätökseen sisältyvät erät on alun perin kirjattu toimintavaluutoissa, jotka on määritelty kullekin konserniyhtiölle niiden ensisijaisen taloudellisen ympäristön mukaan.

Konsernitilinpäätöksen esitysvaluutta on euro, joka on myös konsernin emoyhtiön toimintavaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin toimintavaluutassa. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia.

Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myynnin tai ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitus-tuottoihin ja -kuluihin.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat, joiden toimintavaluutta ei ole euro, muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keski-kurssia. Kaikki tase-erät tilikauden tulosta lukuun ottamatta muunnetaan euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Euroalueen ulkopuolella sijaitseviin tytär- ja osakkuusyhtiöihin tehtyjen nettomääräisten sijoitusten muuntoerot sekä tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntamisesta tilikauden keski-kurssiin ja taseen muuntamisesta tilinpäätöspäivän valuuttakursseihin johtuvat kurssierot

kirjataan oman pääoman ”Muuntoero”-riville ja muutos laajan tuloksen muuntoeroihin. Kurssierot ulkomaisten tytäryhtiöiden varojen ja velkojen suojauksessa käytetyistä johdannaissojimuksista ja lainoista on kirjattu muun laajan tuloksen muuntoeroihin. Ulkomaanrahan määräisiin tytäryhtiöihin liittyvät kumulatiiviset muuntoerot kirjataan muun laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan ulkomaanrahämääräisistä tytäryhtiöistä luovuttaessa.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Rahoituksen johdannaisinstrumentit kirjataan sopimushetkellä ja myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoituiden rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyriillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoituiden rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyriillä kyseessä oleville valuutoille. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla.

Johdannaissojimuksia solmittaessa ne luokitellaan valuuttapolitiikan mukaisesti liiketoimen tai sitovan tai erittäin todennäköisen osto- tai myyntisopimuksen suojaukseksi, joista osa luetaan mukaan rahavirran suojauslaskentaan, saamisen tai velkojen käyvän arvon muutosten suojaukseksi tai ulkomaiseen tytäryhtiöön tehdyn nettosijoituksen suojaukseksi.

Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa ja suojaussuhteelle asetettujen tehokkuusvaatimusten täyttyessä sitovia tai erittäin todennäköisiä osto- ja myyntisopimuksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman kautta suojausrahastoon. Tehottoman osuuden voitot ja tappiot kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan ostojen ja myyntien oikaisueriin. Suojausrahastoon kirjattu käyvän arvon muutosten kertymä siirretään tuloslaskelmaan ostojen ja myyntien oikaisueriin suojattujen ostojen ja myyntien toteutuessa. Mikäli rahavirran suojauslaskennan piiriin kuuluva johdannainen eräännyy tai myydään tai suojaussuhde ei enää täytä suojauslaskennan ehtoja, jo aikaisemmin laajaan tuloslaskelmaan kirjattu arvonmuutosten kertymä jää suojausrahastoon ja tuloutetaan ennakoituiden oston tai myynnin mukaisesti. Mikäli suojatun oston tai myynnin toteutumista ei voida enää pitää todennäköisenä, kirjataan arvonmuutosten kertymä välittömästi tuloslaskelmaan ostojen ja myyntien oikaisueriin. Rahavirran suojauslaskentaa sovellettaessa suojattava riski sekä suojaussuhde dokumentoidaan suo-

jauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan ennen suojauslaskennan aloittamista sekä vähintään neljännesvuosittain sen jälkeen.

Johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kohdennetaan tuloslaskelman kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin luonteensa mukaisesti: operatiivisia eria suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan liiketoiminnan kuluihin ja monetaarisia eria suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasaamisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia sähkönostoja varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisu-eräksi.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten konsolidoinnissa syntyvää muuntoeroa vastaan tehtyjen valuuttasuojauksen käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman kautta muuntoeroihin ja tuloutetaan siltä, mikäli nettoinvestoinnista tai sen osasta luovuttaisiin.

Koron- ja valuutanvaihtosopimusten tilikaudella toteutuneet ja siirtyvät korot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa siirtosaamisissa ja -veloissa.

Toimintasegmentit

KONEen kannattavuus esitetään yhtenä kokonaisuutena. KONEen liikeideana on palvella asiakkaita tarjoamalla heille tuotteiden koko elinkaaren kattavia ratkaisuja aina uusien tuotteiden asennuksesta asennettujen tuotteiden elinkaaren aikaiseen kunnossapitoon ja modernisointiin sekä lopulliseen uusimiseen. Suurin osa toimitetuista tuotteista johtaa pitkäaikaisiin KONE-kunnossapitosopimuksiin. KONEen liiketoimintarakente on yhdenmukaistettu globaalisti määriteltyjen liiketoimintaprosessien pohjalta. Merkittävät operatiiviset päätökset tekee KONEen hallitus. Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat ja esittelevät päätökset. KONEen liiketoimintamallin, toiminnan luonteen ja hallintorakenteen vuoksi raportoitava toimintasegmentti on koko konserni.

Tuloutusperiaate

Myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut sekä tuotteiden hallintaoikeus ja todellinen määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle.

Myyntitulot erikseen määritellyistä pitkäaikaisista suurprojekteista tuloutetaan niiden valmistusasteen mukaan. Valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella hankkeen arvioiduista kokonaiskustannuksista. Valmistusasteen mukainen tuloutus vaatii tulevien myyntien ja kustannusten tarkkaa ennustamista koko pitkäaikaisen suurprojektin kestoajalle. Nämä merkittävät ennusteet ovat perustana tuloutettavalle myynnille ja sisältävät viimeisimmät arviot projektien myynnistä, kustannuksista ja sopimuksiin sisältyvistä riskeistä oikaistuina tyyppillisillä ennustetarkennuksilla samankaltaisille hankkeille. Ennusteet saattavat merkittävästi muuttua johtuen projektien valmistusasteesta sekä projektien laajuuden, kustannusarvioiden ja asiakkaiden suunnitelmien muutoksista tai muista tekijöistä.

Myyntitulot huoltopalveluiden tuottamisesta ja korjaustöistä tuloutetaan joko kun palvelu on suoritettu tai tasaerissä sopimuskaudelle palveluja suoritettaessa.

Tutkimus- ja tuotekehityksenot

Tutkimus- ja tuotekehityksenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä, koska niihin liittyvät tulevaisuuden taloudelliset hyödyt ovat todennettavissa vasta sen jälkeen, kun uusi tuote tai olemassa olevien tuotteiden ja palveluiden kehityshankkeet on onnistuneesti tuotu markkinoille.

Tuloverot

Konsernin verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutoksen. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti. Väliaikaisia eroja syntyy muun muassa varauksista, poisteroista, sisäisestä varastokatteesta, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä ja vahvistetuista tappioista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vahvistetuista tappioista ja muista väliaikaisista eroista siltä osin kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevina vuosina.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liiketoimintojen yhdistämiset käsitellään hankintamenetelmän mukaan. Liikearvo kirjataan määrään, jolla hankintameno ylittää konsernin osuuden hankittujen varojen ja velkojen käyvästä arvosta hankintahetkellä.

Liikearvoa syntyy pääsääntöisesti merkittävimmässä yrityskaupoissa. Tällöin liikearvo kuvastaa tyyppillisesti hankitun markkinaosuuden, liiketoimintaosaamisen sekä synergioiden arvoa. Liikearvon kirjan-

pitoarvoa testataan arvonalentumistestein (ks. arvonalentumiset).

Hankittujen liiketoimintojen yhteydessä tunnistetaan muita, yksilöitävissä olevia aineettomia omaisuuseriä, jotka esitetään taseessa muissa aineettomissa hyödykkeissä. Nämä omaisuuserät poistetaan taloudellisena pitoaikanaan. Hankitut liiketoiminnot voivat tyypillisesti olla kooltaan pieniä hissi- ja ovihuoltoliiketoimintoja, jolloin hankinnan yhteydessä tunnistetaan pääsääntöisesti hankittujen huoltosopimusten käypä arvo. Hankitut huoltosopimukset poistetaan tasapoistoina pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa.

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin kuuluvat myös hankitut patentit, tavaramerkit ja ohjelmistolisenssit. Ne poistetaan tasapoistoina taloudellisena pitoaikanaan, joka ei yleensä ylitä viittä vuotta. Omaisuuserän tasearvoa arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi aina, kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut (ks. arvonalentumiset) sekä jokaisen tilikauden päätyttyä.

Maa-omaisuus, rakennukset, koneet ja kalusto

Maa-omaisuus, rakennukset, koneet ja kalusto esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla (ks. arvonalentumiset). Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja laitteet	4–10 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisen käyttöomaisuuden korjaus ja kunnossapitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Arvonalentumiset

Pitkäaikaisten muiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden omaisuuserien tasearvoja arvioidaan mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi tilinpäätöshetkellä ja aina kun on viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Arvonalentumistesteissä arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Aiemmin tuloslaskelmaan kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat olennaisesti.

Arvonalennuksen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan ylittää arvoa, joka omaisuudella olisi ennen aikaisempien vuosien arvonalennuksen tekoa kertyneillä poistoilla vähennettynä.

Konserni arvioi liikearvon tasearvon vuosittain tai useammin, jos viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta on olemassa. Liikearvo kohdistetaan konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU), jotka on identifioitu sen mukaan, missä maassa ja missä liiketoimintayksikössä liikearvoa seurataan sisäisessä johdon raportoinnissa. CGU:n kerrytettävissä oleva rahamäärä lasketaan käyttöarvolaskelmien avulla. Kassavirtaperusteinen käyttöarvo määritellään laskemalla ennustettujen kassavirtojen diskontattu nykyarvo. Laskelmien diskonttokorko perustuu pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), jota sovelletaan sillä valuutta-alueella, jolla CGU:n voidaan katsoa sijaitsevan (maa tai liiketoiminta-alue). Pääoman keskimääräinen painotettu kustannus heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä KONEen liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

Mahdollinen liikearvon arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Aiemmin kirjattua liikearvon arvonalentumistappiota ei palauteta.

Vuokrasopimukset

Konsernilla on vuokrasopimuksia, jotka käsitellään konsernituloslaskelmassa vuokratuluna, joka jaksotetaan tasaisesti vuokra-ajalle. Rakennuksia sekä koneita ja kalustoa koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alemmaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon, ja siitä tehdään poistot. Vuokravelitteet rahoituskuluilla vähennettynä sisältyvät korollisiin velkoihin. Maksusuoritukset jaetaan velan vähennykseen ja rahoitusmenoon siten, että jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy samana.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut rakennukset, koneet ja laitteet poistetaan joko käyttöaikanaan tai vuokrasopimuksen aikana siten, että poistoaajaksi valitaan näistä lyhyempi.

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset luokitellaan myytävissä oleviksi sijoituksiksi.

Osakkeisiin sisältyvät pitkäaikaiset strategiset sijoitukset ovat sijoituksia listamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. Kyseisten osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden

vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. Kyseiset osakkeet esitetään myytävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintamenoon.

Muut myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos kirjataan laajan tuloslaskelman kautta oman pääoman arvomuutos- ja suojausrahastoon, kunnes erät myydään, eräänntyvät tai muuten käytetään tai niistä kirjataan arvonalentuminen, jolloin kumulatiivinen omaan pääomaan kirjattu arvomuutos kirjataan kyseisen tilikauden tulokseen.

Luotettavan markkina-arvon puuttessa myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan joko FIFO-periaatteen mukaan laskettuun hankintahintaan tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon kuitenkin niin, että aineiden ja tarvikkeiden arvostuksessa on käytetty painotettua keskihintaa tai standardihintoja. Puolivalmisteet on arvostettu muuttuviin valmistuskustannuksiin.

Keskeneräiset työt sisältävät tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet muuttuvat kustannukset sekä töille kohdistuvan osuuden valmistuksen ja asennuksen kiinteistä menoista.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti. Epävarmoinhin saataviin liittyen kirjataan arvonalentuminen tapauskohtaisen riskiarvion sekä historiallisen kokemuksen perusteella.

Lainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Hankintamenoa laskettaessa huomioidaan vain olennaiset transaktiokulut. Lainasaamisiin ja talletuksiin kirjataan arvonalentuminen niissä tapauksissa, joissa kirjanpidon tasearvo on korkeampi kuin niistä arvioitu kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Sijoitukset yritystodistuksiin, lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin, rahamarkkinarahastoihin tai muihin vastaaviin rahamarkkinainstrumentteihin sisällytetään lainasaamisiin ja talletuksiin.

Rahavarat

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisarvat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tililuotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on lukuisia eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat eri maiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus-pohjaisiksi järjestelyiksi. Eläkejärjestelyt rahoitetaan yleensä työntekijöiden ja asi-anomaisten konserniyhtiöiden suorituksina eläkevakuutusyhtiöille tai -rahastoille. Eläkekulut ja -vastuut perustuvat paikallisten viranomaisten tai riippumattomien vakuutusmatemaatikkojen laskelmiin. Konsernin suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Etuus-pohjaisissa järjestelyissä eläkekustannukset määritetään käyttäen ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Tämän menetelmän mukaan eläkemenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jaksottaen kustannukset työntekijöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen säännönmukaisesti tekemien laskelmien ja järjestelyistä johtuvien veloitteiden sekä järjestelyihin kuuluvien varojen arvostusten perusteella. KONE esittää etuus-pohjaisiin järjestelyihin kuuluvat tilikauden työ-suorituksen perustuvat menot henkilös-tökuluissa ja nettokorot rahoituskuluissa.

Eläkevastuuna esitetään tulevien eläkemaksujen nykyarvo tilinpäätöspäivänä vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen tilinpäätöspäivän käyväällä arvolla. Vakuutusmatemaattisten etuus-pohjaisten eläkevastuulaskelmien diskonttokorkokanta määräytyy markkinakorkokannan mukaan. Työsuhde-etuuksien uudelleen-arvostukset kirjataan muun laajan tuloksen eriin. Työkyvyttömyyseläkevastuu, jonka määrä riippuu työntekijän palvelusajasta, arvostetaan sillä perusteella, miten todennäköistä työkyvyttömyyseläkekorvauksen suorittaminen on sekä minkä pituiselta palvelusajalta korvausta maksetaan. Työsuhde-etuusvelka esitetään osana korollista nettovelkaa.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varauksen kirjaamiseen liittyy johdon arvioita velvoitteen todennäköisyydestä ja määrästä.

Takuuvaraukset sisältävät tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta aiheutuvat kustannukset, mikäli takuu-aikaa on tilinpäätöspäivänä jäljellä. Takuuvaraukset määritellään historiallisen kokemuksen perusteella.

Korvausvaadevaraus kirjataan, kun korvausvaade on vastaanotettu ja on todennäköistä, että korvausvaade tullaan

sopimaan tai muuten suorittamaan ja sen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Toiminnan uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan kaudelle, jolla uudelleenjärjestelyä koskeva asianmukainen suunnitelma on laadittu; jolloin on olemassa näyttöä siitä, että suunnitelman toimeenpano aloitetaan ja suunnitelmasta on asianmukaisesti tiedotettu.

Tappiollisista projekteista tehdään varaus, kun on todennäköistä, että kustannukset ylittävät arvioidun kokonaisyhtymätiedon. Todennäköinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Saadut ennakot

Saadut ennakot sisältävät asiakkaiden maksamat myyntiehtojen mukaiset ennakkomaksut keskenään töissä oleville asiakastilauksille.

Lainat

Lainat luokitellaan arvostusluokkaan muut rahoitusvelat. Lainat kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon transaktiokustannuksilla vähennettynä. Myöhemmin lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos keskimääräisellä painotetulla osakemäärällä, jota laskettaessa on vähennetty konsernin hallussa kulloinkin olevat omat osakkeet. Laimennusvaikutuksella oikaistussa osakekohtaisessa tuloksessa otetaan huomioon mahdollinen osakepohjaisten kannustinjärjestelmien ja optio-oikeuksien vaikutus.

Oma pääoma

Kun KONE Oyj ostaa omia osakkeitaan, osakkeista maksettu vastike sekä hankintaan liittyvät kustannukset vähentävät omaa pääomaa. Kun nämä osakkeet myydään, osakkeista saatu vastike, josta on vähennetty suorat transaktiokustannukset sekä tuloverojen vaikutus, merkitään omaan pääomaan.

Voitonjako

Voitonjako pitää sisällään yhtiökokouksen päättämät osingot ja lahjoitukset. Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa voitonjakoa ei ole vähennetty jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen hyväksyntää.

Osakeperusteiset maksut

Optio-ohjelmien optio-oikeudet on arvostettu käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon niiden optioiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus syntymisajanjakson aikana. Käypä

arvo määritetään Black-Scholes-hinnoittelumallilla. Ei-markkinaperusteisten ehtojen (liikevaihdon ja liikevoiton kasvutavoitteet) vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa niiden optioiden määrästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta optioiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Optio-oikeuksia käytettäessä ja annettaessa uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan hallussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

KONE Oyj:n hallitus on myöntänyt konsernin ylimmälle johdolle osakepalkkiojärjestelmän, joka sisältää sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden määrästä, joihin odotetaan syntyvän oikeus. Ei-markkinaperusteisten ehtojen (liikevaihdon ja liikevoiton kasvutavoitteet) vaikutuksia ei sisällytetä etuuskäypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Rahana maksettava etuus on järjestelystä aiheutuvien varojen ja veronluonteisten maksujen määräinen. Se kirjataan velaksi myöntämishetkellä ja jokaisena tilinpäätöshetkenä arvioitujen osakkeina maksettavien etuuskäypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon arviossa jaettavien osakkeiden määrästä. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Arvionvaraiset erät tilinpäätöksessä

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä ja harkintaan perustuvien ratkaisujen tekemistä, jotka vaikuttavat varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuotojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot ja oletukset perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteutumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvoista.

2. RAHOITUSRISKIT JA -INSTRUMENTIT

KONEen liiketoimintaan liittyy rahoitusriskejä kuten valuutta-, korko-, maksuvalmius- ja luottoriskejä. Näitä rahoitusriskejä hallitaan osana KONEen kokonaisriskienhallintaa. KONEen rahoitustoiminto vastaa keskitetysti KONEen rahoitusriskien hallinnasta hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Liiketoimintayksiköt hallinnoivat paikallisesti omia rahoitusriskejään noudattaen KONEen rahoituspolitiikkaa.

Valuuttariskit

KONE toimii kansainvälisesti, ja sen liiketoimintaan liittyy siksi valuuttakurssivaihteluista aiheutuvia riskejä, jotka muodostuvat eri valuutoissa olevista tulojen ja menojen rahavirroista (transaktioriski) sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelma- ja tase-erien muuntamisesta euroiksi (translaatoriski).

Transaktioriski

Merkittävä osa KONEen liiketoiminnasta tapahtuu paikallisissa toimintavaluutoissa ja ei siten aiheuta transaktioriskiä. Uusien laitteiden ja modernisointien myynti ja asennus tapahtuu tyypillisesti asiakkaan paikallisessa valuutassa. Näihin toimituksiin liittyvät komponentti- ja materiaalikulut saattavat olla eri valuutoissa kuin missä myynti tapahtuu, mikä aiheuttaa transaktioriskin. KONEen periaatteena on suojata nämä tilauksentaan sekä muihin tulevaisuudessa erittäin todennäköisesti toteu-

tuviin myynti- ja ostosopimuksiin liittyvät valuuttakurssiriskit valuuttatermiineillä. KONEen liiketoimintayksiköt vastaavat omaan liiketoimintaansa liittyvän transaktioriskin seuraamisesta ja suojaamisesta valuuttakurssipolitiikkansa mukaisesti. KONEen merkittävimmät liiketoimintaan liittyvät transaktioriskit ovat Kiinan renminbeissä, Yhdysvaltain dollareissa, Saudi-Arabian rialeissa, Malesian ringgiteissä ja Ison-Britannian punnissa. Valtaosa valuuttatermiinisopimuksista erääntyy vuoden sisällä.

Rahavirran suojauslaskentaa sovelletaan liiketoimintayksiköissä, joilla on merkittäviä valuuttamääräisiä tuloja tai menoja. Suojauslaskennassa valuuttatermiinien suojaustulokset kohdistetaan tuloslaskelmaan samanaikaisesti suojattavan kohteen valuuttakurssimuutoksen tuloutuksen kanssa.

KONEen sisäiset lainat ja talletukset tehdään lähtökohtaisesti tytäryhtiöiden paikallisissa valuutoissa, jolloin näistä transaktioista mahdollisesti aiheutuva valuuttakurssiriski suojataan valuutanvaihtosopimuksilla.

Translaatoriski

Muutokset konsolidointikurssissa vaikuttavat KONEen euromääräisiin tulos- ja rahavirtalaskelmiin sekä taseen arvoon aiheuttaen translaatoriskin. Noin 75 prosenttia KONEen liikevaihdosta muodostuu muissa toiminnallisissa valuutoissa kuin

euroissa, joten translaatoriski on KONEelle oleellinen. Kymmenen prosentin muutos vuoden keskimääräisissä valuuttakurssissa euroa vastaan olisi aiheuttanut 7,7 (7,2) prosentin muutoksen KONEen euromääräisessä myynnissä vuonna 2015. Tällä muutoksella olisi ollut voimakkaampi vaikutus KONEen liikevoittoon ja myös jonkin verran vaikutusta suhteelliseen liikevoittoon. KONEen tytäryhtiöiden taseiden muuntamisesta euroiksi aiheutui vuoden 2015 aikana 177,4 (152,7) miljoonan euron muuntoero. Translaatoriskiä ei kuitenkaan suojata säännönmukaisesti rahoitusinstrumenteilla, sillä KONEen liiketoiminta koostuu jatkuvista toiminnoista eri valuutta-alueilla. KONEen merkittävimmät translaatoriskipositiot ovat Kiinan renminbeissä, Hong Kongin dollareissa ja Yhdysvaltain dollareissa.

Lisätieto

Merkittävimmät KONEen liiketoimintaan kohdistuvat riskit ja epävarmuustekijät on kuvattu hallituksen toimintakertomuksen riskienhallintaosiossa s. 8 ja selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä riskienhallintaosiossa s. 61.

Rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttakurssiriskien herkkyyshanalyysi

Valuuttakurssiriskien herkkyyshanalyysi on laskettu tärkeimpien valuuttaparien osalta tytäryhtiöiden vieraan valuutan määräisille rahoitusvaroille ja -veloille sekä valuuttatermiineille tilinpäätöshetkellä. Analyysi ei sisällä tilauksentaa eikä ennustettuja rahavirtoja. Positiot tärkeimmissä valuuttapareissa on kuvattu allaolevassa taulukossa. Valuuttariskien herkkyyshanalyysi arvioi 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen vaikutuksen tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä. Muutos omaan pääomaan aiheutuu rahavirran suojauslaskennassa olevista valuuttatermiineistä. Valuuttariskien herkkyyshanalyysi on laskettu ennen veroja. 10 prosentin valuuttakurssimuutoksen (euron ja Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen) vaikutus tilinpäätöshetkellä olisi ollut 0,2 (15,8) miljoonaa euroa tuloslaskelmaan ja 1,0 (-16,8) miljoonaa euroa omaan pääomaan.

Me	Positiot euroa vastaan					Positiot USD:a vastaan				
	HKD	USD	GBP	Muut	Yhteensä	CNY	MYR	CAD	Muut	Yhteensä
Positio 31.12.2015	-300	-228	-70	-78	-676	203	-82	-44	-82	-5
Positio 31.12.2014	-272	-209	-63	-64	-608	190	-56	-42	-61	31

Korkoriskit

KONEen yhteenlasketut rahat ja lyhytaikaiset sijoitukset olivat tilinpäätöshetkellä 1 902,3 (1 276,4) miljoonaa euroa. KONEen korollinen velka oli tilinpäätöshetkellä 406,1 (373,2) miljoonaa euroa, ja muodostui korollisista rahoitusveloista, 44,5 (43,3) miljoonaa euroa, yritysostojen optioveloista, 192,4 (151,0) miljoonaa euroa sekä työsuhde-etuuksista, 169,2 (178,9) miljoonaa euroa.

KONEen likviditeetti on sijoitettu alle vuoden pituisiin maturiteetteihin. Näin ollen korkotason muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta sijoitusten markkina-arvoihin. Sen sijaan korkotason muutokset voivat vaikuttaa tuleviin korkotuottoihin.

Korkoriskien herkkyyksianalyysia laadittaessa on korollisen nettorahoitusvelan oletettu pysyvän vuoden 2015 lopun

tasolla koko seuraavan tilikauden ajan. Herkkyyksianalyysi näyttää yhden prosenttiyksikön korkotason muutoksen vaikutuksen alle vuoden pituiseen korkoperiodiin sidotulle nettorahoitusvelalle, -1 886,7 (-1 265,1) miljoonaa euroa, nettokorkotuotoissa. Vuodelle 2016 yhden prosenttiyksikön muutos korkotasossa merkitsisi 18,9 (12,7) miljoonan euron muutosta nettokorkotuotoissa. Korkoriskien herkkyyksianalyysi on laskettu ennen veroja.

Korkotason muutoksella ei ole olennaista vaikutusta työsuhde-etuuksien tai yritysostojen optiovelkojen nettokorkoihin.

Rahoitus- ja maksuvalmiusriskit

KONEen rahavarat olivat 552,7 (336,1) miljoonaa euroa ja rahamarkkinasijoitukset sekä lyhytaikaiset talletukset 1 349,6

(940,3) miljoonaa euroa 31.12.2015. KONEen rahoitustoiminto hallinnoi keskitetysti valtaosaa rahoista ja lyhytaikaisista sijoituksista, mutta osa varoista sijaitsee hajautetusti pankkileillä ja paikallisissa sijoituksissa useassa KONE-maassa. KONEella on lisäksi maksuvalmiuden turvaamiseksi 500 miljoonan euron yritystodistusohjelma ja 540,3 miljoonan euron voimassa olevat sitovat kahdenkeskiset luottolimiitit.

Lisätietoa

KONEen pääomanhallinnan periaatteet ja tavoitteet on esitetty tilinpäätöksen sivulla 66.

Rahoitusvelvoitteiden ja koronmaksujen erääntyminen

Me	31.12.2015				31.12.2014			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset lainat	-	-0,8	-	-0,8	-	-5,1	-	-5,1
Rahoitusleasingvelat	-10,9	-24,5	-	-35,3	-9,3	-19,9	-	-29,2
Lyhytaikaiset lainat	-0,1	-	-	-0,1	-0,9	-	-	-0,9
Käytetyt pankkileimiitit	-1,0	-	-	-1,0	-1,8	-	-	-1,8
Koronmaksut	-0,0	-	-	-0,0	-0,0	-0,1	-	-0,1
Yritysostojen optiovelat	-192,4	-	-	-192,4	-151,0	-	-	-151,0
Työsuhde-etuudet	-	-	-169,2	-169,2	-	-	-178,9	-178,9
Korottomat rahoitusvelat								
Ostovelat	-728,9	-	-	-728,9	-597,1	-	-	-597,1
Johdannaissopimukset								
Pääomasaamiset	2 697,4	158,1	-	2 855,4	1 802,4	216,1	-	2 018,5
Pääomamaksut	-2 669,7	-153,1	-	-2 822,8	-1 771,6	-196,2	-	-1 967,8
Korot, netto	0,3	-	-	0,3	0,7	0,3	-	1,0
Nettomaksut	-905,2	-20,4	-169,2	-1 094,8	-728,6	-4,9	-178,9	-912,4

Luottositoumusten erääntymisjakauma

Me	31.12.2015			Limiitin erääntymisvuosi						31.12.2014		
	Nostettu määrä	Nostamaton määrä	Yhteensä	2016	2017	2018	2019	2020	Myöhemmin	Nostettu määrä	Nostamaton määrä	Yhteensä
Lainasitoumukset	- 540,3	540,3		50,0	50,0	110,3	70,0	100,0	160,0	- 484,1	484,1	

Rahoituksen liittyvät luottoriskit

KONEella on merkittäviä rahavaroja ja lyhytaikaisia sijoituksia. Vastapuoliriskin hajauttamiseksi KONE tallettaa varansa useaan eri pankkiin ja sijoittaa osan varoista erittäin likvideihin rahamarkkinarahastoihin. Hallitus hyväksyy sijoituskohteiden valintaa ohjaavat globaalit vastapuolilimiitit. Rahoituksen luottoriskiä laskettaessa huomioidaan kaikki olemassaolevat positiot kuten rahat pankkileillä, sijoitukset ja talletukset sekä muut kyseisen pankin kanssa tehdyt rahoitustransaktiot kuten johdannaisopimukset. Yhteistyöpankkeja ja muita sijoituskohteita valittaessa hyväksytään vain vastapuolet, joilla on korkea luottokelpoisuus. Jokaisen limiitin koko heijastaa vastapuolen luottokelpoisuutta. Vastapuolien luottokelpoisuutta seurataan jatkuvasti ja tarvittavat toimenpiteet sovitaan tapauskohtaisesti,

mikäli luottokelpoisuudessa arvioidaan tapahtuneen merkittävä muutos.

Asiakasluottoriskit

Asiakasluottoriskit kohdistuvat asiakkailta avoimena oleviin ennakkomaksusaamiin tai toimitettuihin laitteisiin ja suoritettuihin palveluihin liittyviin myyntisaamiin. Tätä luottoriskiä hallitaan määrättyllä toimintamallilla tarjouksille, maksuehdoille, valtuutuksille ja luotonhallinnalle sekä projektinhallinnalle. Myyntisaamiin liittyviä luottoriskejä vastaan suojaudutaan käyttämällä asiakkaiden kanssa maksuehtoja, jotka perustuvat ennakkomaksuihin, remburssiin ja takauksiin. KONEella on laaja asiakaskunta, joka jakautuu usealle markkina-alueelle. Johdon arvion mukaan konsernin luottoriskeissä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia, vastapuolikohtaisia, eikä maantieteellisiä keskittymiä.

Ennakkolaskusaamisten ja myyntisaamisten laatua arvioidaan KONEen luotonhallintapolitiikan mukaan. Tämän politiikan mukaisesti säännöt saamisten laadun arvioinnille on määritetty erikseen uusien laitteiden liiketoiminnalle sekä huolto- ja modernisointiliiketoiminnalle. Saamisten laatua arvioidaan yleisesti ikääntymisen perusteella luottoriskin kasvaessa sitä mukaan, kun saamiset vanhenevat sekä myös yksittäisten asiakaskohtaisten analyysien perusteella, jotta mahdollisesti yksittäisistä asiakaskohtaisista syistä johtuva alempi luottokelpoisuus on tunnistettavissa. Myyntisaamisten luottotappiovaraus kirjataan saamisten laadun arvioinnin perusteella. Epävarmojen saatavien kattamiseksi kirjatun luottotappiovarauksen määrä tilikauden lopussa oli 146,5 (127,1) miljoonaa euroa.

Myyntisaamisten ikäjakauma

arvonalentumiskirjausten jälkeen, Me

	31.12.2015	31.12.2014
Ei-erääntyneet ja alle yhden kuukauden erääntyneet saamiset ¹⁾	1 099,3	1 006,0
1–3 kuukautta erääntyneet ¹⁾	207,6	180,6
3–6 kuukautta erääntyneet ¹⁾	129,7	118,9
Yli 6 kuukautta erääntyneet	43,6	62,8
Myyntisaamisten tasearvo	1 480,2	1 368,3

¹⁾ Näistä saatavista ei ole kirjattu olennaisia arvonalentumisia.

Johdannaisopimukset

Johdannaisopimusten käyvät arvot, Me	Johdannais- varat 31.12.2015	Johdannais- velat 31.12.2015	Netto käypä arvo 31.12.2015	Netto käypä arvo 31.12.2014
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset				
Rahavirran suojauslaskennassa	23,6	-17,6	5,9	0,7
Muut suojaukset	16,7	-17,7	-1,0	27,1
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	6,7	-0,3	6,5	19,7
Sähkötermiinit	-	-1,2	-1,2	-1,1
Yhteensä	47,1	-36,8	10,3	46,4

Johdannaisopimusten nimellisarvot, Me

	31.12.2015	31.12.2014
Valuuttatermiinit ja valuuttavaihtosopimukset		
Rahavirran suojauslaskennassa	1 074,4	821,0
Muut suojaukset	1 642,7	1 058,7
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset	138,9	138,9
Sähkötermiinit	2,6	5,5
Yhteensä	2 858,5	2 024,1

Kaikki johdannaissopimukset on tehty KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti suojautumistarkoituksessa.

Valtaosa valuuttatermiineistä ja valuuttanvaihtosopimuksista sekä valuutan- ja koronvaihtosopimuksista erääntyy vuoden kuluessa. Sähkötermiinit erääntyvät kolmen vuoden kuluessa.

Valuuttatermiinien, valuuttanvaihtosopimusten sekä valuutan- ja koronvaihtosopimusten käyvät arvot lasketaan johta-

malla ne aktiivisilta markkinoilta saaduista hintatiedoista ja käyttämällä yleisesti tunnettuja arvostusmalleja (käypien arvojen taso 2). Sähkötermiineille on olemassa pörssissä noteerattu markkinahinta, jonka perusteella markkina-arvo voidaan määrittää luotettavasti (käypien arvojen taso 1). Rahoitussopimuksia solmitaan vain vastapuolten kanssa, joilla on korkea luottoluokitus. Näiden vastapuolten ja KONEen luottokelpoisuus huomioidaan lasketta-

essa avoimien rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja.

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa mahdollisissa tilanteissa kuten sopimusrikkomus tai konkurssi. Johdannaisiin perustuvat saamiset vastapuolilta olisivat netoutuksen jälkeen 20,2 (52,3) miljoonaa euroa ja velvoitteet 9,9 (5,8) miljoonaa euroa.

Rahoitusvarojen ja -velkojen arvot luokittain

		Liite	Käypään arvoon tulosvaihteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja saamiset	Myytävässä olevat sijoitukset	Muut rahoitusvarat ja -velat	Tasearvo yhteensä
2015 Tase-erä, Me							
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		15			118,3		118,3
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	16		7,0			7,0
Työsuhde-etuudet		22				8,4	8,4
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 480,2			1 480,2
Johdannaismuut			47,1				47,1
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	16		1 350,6			1 350,6
Rahavarat	I			552,7			552,7
Rahoitusvarat yhteensä			47,1	3 390,4	118,3	8,4	3 564,2
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					32,5	32,5
Työsuhde-etuudet	I	22				169,2	169,2
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					10,9	10,9
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					1,1	1,1
Yritystojen optiovelat	I		192,4				192,4
Ostovelat						728,9	728,9
Johdannaismuut			36,8				36,8
Maksamattomat yrityskaupahinnat						22,6	22,6
Rahoitusvelat yhteensä			229,2	-	-	965,2	1 194,4

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista. I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

		Liite	Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitus- varat ja -velat	Lainat ja saamiset	Myytävässä olevat sijoitukset	Muut rahoitusvelat	Tasearvo yhteensä
2014 Tase-erä, Me							
Pitkäaikaiset varat							
Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		15			108,0		108,0
Pitkäaikaiset lainasaamiset	I	16		6,3			6,3
Lyhytaikaiset varat							
Myyntisaamiset				1 368,3			1 368,3
Johdannaisvarat			69,3				69,3
Lyhytaikaiset talletukset ja lainasaamiset	I	16		942,7			942,7
Rahavarat	I			336,1			336,1
Rahoitusvarat yhteensä			69,3	2 653,4	108,0		2 830,7
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Lainat	I					31,2	31,2
Työsuhde-etuudet	I					178,9	178,9
Lyhytaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyhennykset	I					9,3	9,3
Lyhytaikaiset lainat ja muut velat	I					2,8	2,8
Yrityssostojen optiovelat	I		151,0				151,0
Ostovelat						597,1	597,1
Johdannaisvelat			22,8				22,8
Maksamattomat yrityskauppahinnat						26,8	26,8
Rahoitusvelat yhteensä			173,8	-	-	846,1	1 019,9

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot eivät poikkea oleellisesti niiden tasearvoista. I-kirjaimella merkityt taserivit sisältyvät korollisiin nettovelkoihin.

3. HANKITUT LIKETOIMINNOT

KONE teki 23 (17) yritysostoa vuonna 2015. Yrityssostot olivat arvoltaan yhteensä 64,9 miljoonaa euroa. Ostetut liiketoiminnot ovat erikoistuneet hissi-, liukuporras- ja rakennusten automaattivilliketoimintaan. Tilikauden aikana loppuunsaadetut liiketoimintojen hankinnat eivät yksitellen tarkasteltuina tai kokonaisuutena olleet olennaisia konsernitilinpäätöksen 2015 kannalta. Vuonna 2015 hankittujen liiketoimintojen kautta kertyneellä liikevaihdolla ei ollut olennaista vaikutusta konsernin tilikauden liikevaihtoon.

Hankittujen nettovarojen alustavien arvioiden mukaiset käyvät arvot ja hankintahinnat on esitetty sivun 25 taulukossa. Maksetut kauppahinnat maksettiin käteisellä lukuun ottamatta tiettyjä myöhemmin maksettavaksi tulevia osuuksia. Useimmissa yritysostoissa hankintahinta sisältää ehdollisen vastikkeen, joka tyypil-

lisesti määräytyy hankintakohteen hankintahetken jälkeisen taloudellisen tuloksen perusteella. Ehdollisen vastikkeen käypä arvo on määritetty hankintahetkellä, ja muutokset kirjataan tulosvaikuttaisesti. KONE hankki 100 prosentin osuuden kaikista vuonna 2015 hankituista liiketoiminnoista.

Merkittävimmät yritysostot tilikauden 2015 aikana olivat saksalaisten hissiyhtiöiden Janzhoff Aufzüge GmbH:n ja Klostermann Aufzüge GmbH:n ja KONEen jakelijoiden Lift Modus d.o.o:n (Kroatia) ja Lift Modus d.o.o. Sarajevon (Bosnia) hankinta.

Yhteenlaskettu kauppahinta Janzhoff Aufzüge GmbH:sta, Klostermann Aufzüge GmbH:sta, Lift Modus d.o.o:sta ja Lift Modus d.o.o. Sarajevosta oli 33,3 miljoonaa euroa. Näiden yritysostojen alustavissa hankintamenolaskelmissa yksilöi-

tävissä olevien omaisuuserien käyväksi nettoarvoksi arvioitiin 8,9 miljoonaa euroa sisältäen 7,3 miljoonaa euroa huoltosopimuksia. Liikearvo kasvoi 24,4 miljoonalla eurolla. Liikearvo koostuu hankittujen markkinaosuuksien, liiketoimintaosaimisen sekä odotettujen synergioiden arvosta. Liitetiedossa 11 on lisätietoa liikearvosta.

Tilikauden aikana KONE teki muita yritysostoja yhteensä 31,6 (33,3) miljoonalla eurolla, mistä alustavien hankintameno-laskelmien perusteella 17,4 (24,4) miljoonaa euroa kohdistettiin muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisällyville huoltosopimuksille. Hankitut huoltosopimukset poistetaan pääsääntöisesti kymmenessä vuodessa. Liitetieto 12 sisältää lisää tietoa muista aineettomista hyödykkeistä.

Hankittujen liiketoimintojen omaisuuserien käyvät arvot, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Huoltosopimukset	24,7	47,0
Muut aineettomat hyödykkeet	0,1	1,7
Aineelliset hyödykkeet	1,5	1,3
Laskennalliset verosaamiset	-	1,0
Vaihto-omaisuus	15,6	1,6
Saamiset	6,7	20,0
Rahavarat ja muut korolliset saamiset	3,0	9,2
Varat yhteensä	51,7	81,8
Eläkevastuut	-	2,3
Korolliset velat	0,8	49,4
Varaukset	1,0	1,2
Laskennalliset verovelat	1,5	0,2
Muut velat	20,7	12,9
Velat yhteensä	24,0	65,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	1,6
Nettovarot	27,6	14,3
Maksettu hankintahinta	59,5	46,7
Ehdollinen ja myöhemmin maksettava vastike	5,4	20,3
Hankintahinta hankintahetkellä	64,9	67,0
Liikearvo	37,3	52,7

Ehdolliset vastikkeet toteutuvat tyypillisesti alkuperäisen arvion mukaisina.

Tuloslaskelmaan kirjatut hankintahetken jälkeiset muutokset hankintahinnassa olivat yhteensä 0,3 (0,3) miljoonaa euroa.

4. VALMISTUSASTEEN MUKAINEN TULOUTUS

Konsernin tilikauden liikevaihto sisältää 508,6 (326,5) miljoonaa euroa myyntiä valmistusasteen mukaisesti tuloutetuille

pitkäaikaishankkeille. Konsernitase sisältää 134,7 (72,3) miljoonaa euroa laskuttamattomia myyntisaamisia ja 129,3 (82,2)

miljoonaa euroa saatuja ennakoita kesken-eräisille pitkäaikaishankkeille.

5. KULUT

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Keskeneräisten töiden muutos	-75,9	-40,0
Välittömät materiaalit ja alihankinta	3 612,2	2 994,4
Palkat, muut henkilöstösivukulut sekä eläkekulut (liite 22)	2 445,9	2 100,4
Muut tuotannon kulut ¹⁾	665,9	598,9
Myyntin ja hallinnon kulut sekä muut kulut ²⁾	674,5	577,5
Poistot (liite 6)	100,0	84,2
Kulut ja poistot	7 422,5	6 315,5
Muut tuotot ³⁾	16,7	16,7
Kulut ja poistot yhteensä	7 405,8	6 298,8

¹⁾ Sisältää logistiikkakuluja, työkalu- ja tarvikkekuja, liiketoimintaan liittyvien ajoneuvojen kuluja, matkustuskuluja ja muita operatiiviseen toimintaan liittyviä kuluja.

²⁾ Sisältää vuokriin ja toimitiloihin liittyviä kuluja sekä konsultoinnista, ulkopuolisista palveluista, IT:sta ja matkustamisesta syntyneitä kuluja ja muita hallinnon kuluja.

³⁾ Sisältää vuokratuottoja, saadut avustukset, viivästyskorkoja, käyttöomaisuuden ja romun myyntituottoja sekä muita sekalaisia tuottoja.

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Kuluihin sisältyvät tutkimus- ja kehityskulut	121,7	103,1
Osuus liikevaihdosta, %	1,4	1,4

Tilintarkastajien palkkiot, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
PricewaterhouseCoopers -ketjuun kuuluville yhtiöille		
Tilintarkastus	3,0	2,6
Tilintarkastajien lausunnot	0,0	0,0
Veropalvelut	0,6	0,6
Muut palvelut	0,5	0,6
Yhteensä	4,1	3,8

6. POISTOT

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Muut aineettomat hyödykkeet		
Huoltosopimukset ja muut yritysostojen yhteydessä tunnistetut aineettomat hyödykkeet	27,9	22,3
Muut	13,6	12,7
Rakennukset	9,0	7,9
Koneet ja kalusto	49,5	41,4
Yhteensä	100,0	84,2

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Osinkotuotot ¹⁾	136,8	10,0
Korkotuotot		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos	1,9	0,9
Korkotuotot	32,7	12,7
Korkotuotot lainoista ja saamisista	14,1	17,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,1
Valuuttakurssivoitot ²⁾	13,4	2,7
Rahoitustuotot	198,9	43,5
Korkokulut		
Korko- ja valuuttajohdannaiset		
Korkoeron käyvän arvon muutos	-8,9	-1,0
Korkokulut	-0,5	-0,5
Korkokulut muista rahoitusveloista	-5,5	-5,9
Muut rahoituskulut ³⁾	-33,4	-43,0
Valuuttakurssitappiot ²⁾	-28,1	-12,2
Rahoituskulut	-76,5	-62,6
Rahoitustuotot ja -kulut	122,4	-19,1

¹⁾ Osinkotuotot sisältävät 118,2 miljoonan euron ylimääräisen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationin (TELC) osingon.

²⁾ Valuuttakurssivoitot ja -tappiot sisältävät kurssieroja lainoista ja muista saamisista -45,1 (-53,0) miljoonaa euroa, valuuttajohdannaisien käyvän arvon muutoksia 36,5 (50,6) miljoonaa euroa ja yritysostojen optiovelkoihin liittyviä valuuttakurssimuutoksia -10,2 (-10,9) miljoonaa euroa.

³⁾ Sisältää käyttämättömien kahdenvälisen luottolimiittien luotonvarausprovisioita -0,6 (-0,5) miljoonaa euroa, yritysostojen optiovelkoihin liittyviä käyvän arvon muutoksia -26,7 (-39,3) miljoonaa euroa sekä pankki- ja muita rahoituskuluja -6,1 (-3,2) miljoonaa euroa.

8. TULOVEROT

Tuloslaskelman verot, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Tilikauden suoriteperusteiset verot	317,6	246,9
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos	-8,7	-7,3
Verot edellisiltä tilikausilta	2,5	2,9
Yhteensä	311,4	242,4

Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja,

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Voitto ennen veroja	1 364,4	1 016,4
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	272,9	203,3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden verokantojen vaikutus	9,5	9,7
Pysyvät erot	-12,9	3,4
Osakkuusyhtiöt	0,0	0,0
Verot edellisiltä tilikausilta ja laskennallisen verosaamisen uudelleenarviointi	4,1	2,9
Jakamattomiin voittovaroihin liittyvä laskennallinen verovelka	34,2	21,2
Muut	3,6	1,9
Yhteensä	311,4	242,4
Efektiiivinen veroaste, %	22,8 ¹⁾	23,9 ²⁾
Emoyhtiön veroaste, %	20,0	20,0

¹⁾ Tilikauden 2015 liiketoiminnan tulokseen perustuva efektiivinen veroaste oli 23,2 %. Aikaisempien vuosien verot sekä kertaluonteisten erien vaikutus huomioon ottaen efektiivinen veroaste oli 22,8 %.

²⁾ Tilikauden 2014 liiketoiminnan tulokseen perustuva efektiivinen veroaste oli 22,5 %. Aikaisempien vuosien verot sekä kertaluonteisten erien vaikutus huomioon ottaen efektiivinen veroaste oli 23,9 %.

9. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotetulla keskimäärällä. Laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemisessa on otettu huomioon osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmien laimentava vaikutus.

	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Emoyhtiön osakkeenomistajille jakautuva tilikauden voitto, Me	1 032,3	755,6
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella (1 000 kpl)	513 792	513 090
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	2,01	1,47
Osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutus (1 000 kpl)	1 374	1 913
Osakkeiden painotettu keskiarvo tilikaudella laimennusvaikutuksella korjattuna (1 000 kpl)	515 167	515 002
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	2,00	1,47

Laimentamaton osakekohtainen tulos ilman Toshiba Elevator and Building Systems Corporationilta (TELC) saatua ylimääräistä osinkoa oli 1,79 euroa.

10. MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Erittely muun laajan tuloksen eristä

Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Muuntoero	177,4	152,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	-29,4	-34,3
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	-12,7	-56,1
Tulevien kassavirtojen suojaus:		
Tilikaudella syntyneet voitot/tappiot	-16,9	-11,5
Tuloslaskelmaan luokitellut	3,6	-3,8
Tulevien kassavirtojen suojaus, netto	-13,4	-15,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	9,7	24,0
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	131,6	70,9

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot

Me	1.1.–31.12.2015			1.1.–31.12.2014		
	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Veroveloitus (-) / hyvitys	Verojen jälkeen
Muuntoero	177,4	-	177,4	152,7	-	152,7
Ulkomaisten tytäryhtiöiden suojaus	-29,4	5,9	-23,5	-34,3	6,9	-27,5
Tulevien kassavirtojen suojaus	-13,4	2,7	-10,7	-15,3	2,4	-12,9
Erät jotka saatetaan tulevaisuudessa siirtää tulosvaikutteisiksi	134,6	8,6	143,2	103,1	9,3	112,4
Työsuhde-etuuksien uudelleenarvostus	-12,7	1,2	-11,6	-56,1	14,7	-41,5
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-12,7	1,2	-11,6	-56,1	14,7	-41,5
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	121,9	9,7	131,6	46,9	24,0	70,9

11. LIIKEARVO

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille (CGU). KONEen johtamisjärjestelmää ja -rakennetta mukaillen, rahavirtaa tuottava yksikkö on tyypillisesti maakohtainen yksikkö jossa hankittu liiketoiminta sijaitsee. Liikearvoa on kohdistettu yhteensä 23 eri CGU:lle. 5 suurinta CGU:ta vastaa 74 % koko liikearvosta. Liikearvoltaan alle kymmenen miljoonan euron CGU:ita oli yhteensä yksitoista kappaletta. CGU-kohtainen yhteenveto liikearvon kohdentamisesta (tasearvot) on esitetty alla taulukossa:

Liikearvo/CGU, Me	31.12.2015	%	31.12.2014	%
Viisi suurinta CGU:ta	973,5	74	843,8	70
Viisi pienintä CGU:ta	19,7	2	24,8	2
Muut CGU:t	313,4	24	340,3	28
Yhteensä	1 306,7		1 208,9	
Keskiarvo	56,8		54,9	
Mediaani	13,2		22,3	

Arvon alentumistestaus

Arvon alentumistestauksessa käytetyt tulevaisuuden rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin, CGU-kohtaisiin taloudellisiin suunnitelmiin. Käytetyt rahavirta-arviot perustuvat seuraavien kahden vuoden taloudellisiin suunnitelmiin. Sitä seuraavien vuosien rahavirta on arvioitu arvon alentumistestauksen yhteydessä varovasti ilman kasvua. Laskelmien diskonttorokot perustuvat pääoman keskimääräiseen kustannukseen (WACC), joka heijastaa markkinoiden käsitystä rahan aika-arvosta sekä KONEen liiketoimintaan liittyvistä riskeistä.

CGU-kohtaisissa rahavirta-arvioissa käytetyt liiketoiminnan kasvuoletukset

sekä oletukset hinta- ja kustannuskehityksestä perustuvat johdon arvioihin kysynnän ja markkinoiden kehityksestä, joita verrataan ulkoisiin informaatiolähteisiin. Laskelmissa käytetyt tuottavuus- ja tehokkuusoletukset perustuvat sisäisiin tavoitteisiin, joiden arvioinnissa on huomioitu aiempi toteutunut kehitys. Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt riskittömän koron, riskikertoimen (beta), sekä riskipreemion parametrit perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin. Rahavirta-arvioita on validoitu vertaamalla niitä KONEen markkina-arvoon.

Arvon alentumistestauksen perusteella tuloslaskelmaan ei ole kirjattu arvonalen-

tumistappioita. Arvon alentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyysanalyysi, jossa CGU-kohtaisia rahavirtoja laskettiin 10–40 prosenttia ja diskonttauskorkoja nostettiin 1–4 prosenttiyksikköä. Herkkyysanalyysin perusteella todennäköisyys liikearvon arvon alentumistappioille oli hyvin matala. CGU-kohtaiset rahavirta-arviot olivat keskimäärin 7,1 kertaa omaisuuseriä suuremmat. Sama kerroin viidelle suurimmalle CGU:lle oli 5,4; viidelle pienimmälle 12,8 ja vastaavasti muille CGU:lle 10,9.

Käytetyt diskonttorokot (ennen veroja):	EMEA	Amerikka	Aasian ja Tyynenmeren alue
2015	7,03 %	8,21 %	9,47 %
2014	6,45 %	8,17 %	10,10 %

Liikearvon täsmäytyslaskelma

Liikearvo, Me	31.12.2015	31.12.2014
Tasearvo kauden alussa	1 208,9	1 103,6
Valuuttakurssien vaikutus	55,4	56,4
Lisäykset	5,7	0,4
Vähennykset	-0,6	-4,2
Hankitut liiketoiminnot (liite 3)	37,3	52,7
Tasearvo kauden lopussa	1 306,7	1 208,9

12. MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2015, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2015:			
Alkuperäinen hankintameno	290,2	129,3	419,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-65,8	-92,0	-157,8
Tasearvo kauden alussa	224,5	37,3	261,8
Tasearvo kauden alussa	224,5	37,3	261,8
Valuuttakurssien vaikutus	10,6	1,4	12,0
Lisäykset	2,8	11,9	14,7
Vähennykset	-	-0,9	-0,9
Uudelleenluokittelut	-	0,6	0,6
Hankitut liiketoiminnot (liite 3)	24,7	0,1	24,8
Poistot	-27,9	-13,6	-41,5
Tasearvo kauden lopussa	234,6	36,9	271,5
31.12.2015:			
Alkuperäinen hankintameno	322,4	212,6	535,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-87,8	-175,7	-263,5
Tasearvo kauden lopussa	234,6	36,9	271,5

1.1.–31.12.2014, Me	Huoltosopimukset	Muut	Yhteensä
1.1.2014:			
Alkuperäinen hankintameno	266,7	112,7	379,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-71,2	-79,3	-150,5
Tasearvo kauden alussa	195,5	33,4	228,9
Tasearvo kauden alussa	195,5	33,4	228,9
Valuuttakurssien vaikutus	3,5	3,1	6,6
Lisäykset	2,4	11,4	13,8
Vähennykset	-1,6	-0,1	-1,7
Uudelleenluokittelut	-	0,5	0,5
Hankitut liiketoiminnot (liite 3)	47,0	1,7	48,6
Poistot	-22,3	-12,7	-35,0
Tasearvo kauden lopussa	224,5	37,3	261,8
31.12.2014:			
Alkuperäinen hankintameno	290,2	129,3	419,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-65,8	-92,0	-157,8
Tasearvo kauden lopussa	224,5	37,3	261,8

13. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2015, Me	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus- leasing	Kesken- eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2015:							
Alkuperäinen hankintameno	7,5	208,0	398,8	57,0	26,4	6,3	701,4
Kertyneet poistot	-	-76,6	-282,6	-27,7	-	-	-384,2
Tasearvo kauden alussa	7,5	131,4	116,2	29,4	26,4	6,3	317,1
Tasearvo kauden alussa	7,5	131,4	116,2	29,4	26,4	6,3	317,1
Valuuttakurssien vaikutus	0,1	4,9	4,0	2,5	1,3	0,1	12,8
Lisäykset	0,2	15,1	40,5	16,4	10,9	3,5	86,5
Vähennykset	-0,5	-0,5	-3,5	-2,6	-0,4	-2,8	-10,2
Uudelleenluokittelut	-0,1	19,8	6,1	-0,1	-26,0	-3,5	-3,8
Hankitut liiketoiminnot (liite 3)	-	0,0	1,4	-	-	-	1,5
Poistot	-	-9,0	-39,4	-10,1	-	-	-58,5
Tasearvo kauden lopussa	7,2	161,6	125,1	35,5	12,3	3,7	345,4
31.12.2015:							
Alkuperäinen hankintameno	7,2	247,2	447,1	41,1	12,3	3,7	758,6
Kertyneet poistot	-	-85,6	-322,0	-5,6	-	-	-413,2
Tasearvo kauden lopussa	7,2	161,6	125,1	35,5	12,3	3,7	345,4

1.1.–31.12.2014, Me	Maa- alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Koneet ja kalusto, rahoitus- leasing	Kesken- eräiset investoinnit	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2014:							
Alkuperäinen hankintameno	7,7	189,7	347,9	44,1	16,4	1,4	604,6
Kertyneet poistot	-	-68,8	-248,8	-20,1	-	-	-335,0
Tasearvo kauden alussa	7,7	120,9	99,1	24,0	16,4	1,4	269,6
Tasearvo kauden alussa	7,7	120,9	99,1	24,0	16,4	1,4	269,6
Valuuttakurssien vaikutus	0,1	6,3	3,8	1,7	2,2	0,2	14,3
Lisäykset	0,1	6,1	41,9	14,6	21,7	6,0	90,3
Vähennykset	-0,4	-1,1	-1,5	-3,4	-0,1	-1,3	-7,9
Uudelleenluokittelut	-	7,1	5,5	0,1	-13,8	-	-1,2
Hankitut liiketoiminnot (liite 3)	-	0,0	1,2	0,1	0,0	-	1,3
Poistot	-	-7,9	-33,8	-7,6	-	-	-49,2
Tasearvo kauden lopussa	7,5	131,4	116,2	29,4	26,4	6,3	317,1
31.12.2014:							
Alkuperäinen hankintameno	7,5	208,0	398,8	57,0	26,4	6,3	701,4
Kertyneet poistot	-	-76,6	-282,6	-27,7	-	-	-384,2
Tasearvo kauden lopussa	7,5	131,4	116,2	29,4	26,4	6,3	317,1

Tilikaudella 1.1.–31.12.2015 investoinnit tuotantolaitoksiin, myynnin ja huollon asiakaspalveluun, tietotekniikkaan sekä tietojärjestelmiin, mukaan lukien uudet rahoitusleasingsopimukset, olivat 92,7 (87,8) miljoonaa euroa.

14. SIOITUKSET OSAKKUUSYHTIÖIHIN JA LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Sijoitukset osakkuusyhtiöihin, Me	31.12.2015	31.12.2014
Tasearvo kauden alussa	4,5	4,3
Valuuttakurssien vaikutus	0,3	0,4
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta verojen jälkeen	0,3	-0,1
Saadut osingot	-0,9	-0,2
Lisäykset	0,2	-
Tasearvo kauden lopussa	4,4	4,5

Osakkuusyhtiöistä esitetty taloudellinen informaatio perustuu viimeisimpiin saatavilla oleviin virallisiin tilinpäätöksiin ja käytettävissä oleviin ennusteisiin vuodelle 2015.

KONEen osakkuusyhtiöiden ennusteisiin perustuva tilikauden voitto vuonna 2015 oli 1,2 miljoonaa euroa. Virallisten tilinpäätösten perusteella KONEen osakkuusyhtiöiden taseiden loppusumma oli yhteensä 30,9 miljoonaa euroa ja oma pääoma 11,7 miljoonaa euroa. Yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2014 oli 37,8 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 3,2 miljoonaa euroa.

Liiketapahtumat osakkuusyhtiöiden kanssa, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Tavaroiden ja palveluiden myynnit	0,0	1,7
Tavaroiden ja palveluiden ostot	28,6	23,9

Osakkuusyhtiösaamiset ja -velat

Saamiset osakkuusyhtiöiltä, Me	31.12.2015	31.12.2014
Lyhytaikaiset lainat	-	0,2
Myyntisaamiset	-	0,9
Yhteensä	-	1,1

Velat osakkuusyhtiöille, Me	31.12.2015	31.12.2014
Ostovelat	6,7	4,5
Yhteensä	6,7	4,5

Johdon henkilöstöetuudet

Yhtiön johto koostuu hallituksesta ja johtokunnasta.

Johdolle maksetut palkat ja palkkiot, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Palkat ja palkkiot	7,5	7,3
Osakeperusteiset maksut	13,8	10,5
Yhteensä	21,3	17,8

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle**maksetut kuluksi kirjatut palkat ja palkkiot, 1 000 e ²⁾**

	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Herlin Antti, hallituksen puheenjohtaja ¹⁾	529,0	529,4
Ehrnrooth Henrik, toimitusjohtaja 1.4.2014 lähtien ¹⁾	750,0	562,5
Alahuhta Matti, toimitusjohtaja 31.3.2014 saakka, hallituksen jäsen	38,0	209,0
Brunila Anne	38,0	36,5
Herlin Jussi	51,5	51,0
Kant Ravi	40,0	36,0
Kaskeala Juhani	39,0	38,5
Pietikäinen Sirpa	36,5	36,5
Herlin Iiris	36,5	20,0
Matsubara Kazunori	33,5	-
Akiba Shinichiro	0,0	34,5
Hämäläinen-Lindfors Sirkka	0,5	36,5
Yhteensä	1 592,5	1 590,4

¹⁾ Tilikaudelta 2015 Antti Herlinille on lisäksi kertynyt suoriteperusteisesti bonusta 452 090 euroa ja Henrik Ehrnroothille 675 000 euroa. Nämä maksetaan vuoden 2016 aikana. Lisäksi Henrik Ehrnroothille huhtikuussa 2015 maksettu osakeperusteinen palkkio tilikaudelta 2014 oli 3 213 501 euroa.

²⁾ Sisältävät myös yhtiökokouksen 23.2.2015 päättämät hallituksen vuosipalkkiot KONE Oyj:n osakkeina.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2015 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 452 090 euroa bonusta vuodelta 2015 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 500 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 63. Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen eläkemeno oli 163 200 euroa vuonna 2015. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Toimitusjohtaja Henrik Ehrnroothin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Henrik Ehrnroothin peruspalkka vuonna 2015 oli 750 000 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 675 000 euroa bonusta vuodelta 2015. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 63.

Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän mukaan mahdollinen palkkio perustuu KONEen liikevaihdon ja liikevoiton kasvuun. Huhtikuussa 2015 vuodelta 2014 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 213 501 euroa koostuen 37 870 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2015 kertynyt ja huhtikuussa 2016 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 40 495 KONEen B-sarjan osaketta lisättynä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Lakisääteinen eläkemeno oli 256 878 euroa vuonna 2015. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään 18 kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisaajan palkan.

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu kiinteästä peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saa-

vuttamiseen. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin niin, että se on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta. Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää taulukosta sivulla 63. Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2015 yhteensä 159 675 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalkkio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Vuodelta 2015 kertynyt ja huhtikuussa 2016 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 194 376 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään 15 kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisaajan palkan.

Hallituksen jäsenen Matti Alahuhdan (toimitusjohtaja 31.3.2014 saakka) eläkevastuuvelan määrä taseessa 31.12.2015 on 6,8 miljoonaa euroa ja KONEen kuukausittain hänelle maksama eläke on 21 594 euroa (joulukuu 2015).

15. OSAKKEET JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET

Osakkeet ja muut pitkäaikaiset sijoitukset olivat 114,7 ja 3,6 miljoonaa euroa (103,6 ja 4,4 miljoonaa euroa) ja luokitellaan myytävissä oleviksi sijoituksiksi.

Osakkeet sisältävät 19,9 %:n omistuksen Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (TELC). TELC on sijoitus listaamattomiin osakkeisiin ilman noteerattua markkinahintaa toimivilla markkinoilla. TELCin osakkeiden käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, koska käypää arvoa koskevien järkevien arvioiden vaihteluväli on merkittävä eikä erilaisten arvioiden todennäköisyyksiä pystytä kohtuullisesti arvioimaan. TELC esitetään myytävissä olevissa sijoituksissa ja arvostetaan hankintameno.

Muut myytävissä olevat sijoitukset sisältävät omistuksia pörssinoteeraamattomissa yhtiöissä. Omistukset on arvostettu hankintameno, koska luotettavia käypiä arvoja ei ole saatavilla.

16. TALLETUKSET JA LAINASAAMISET

Me	31.12.2015	31.12.2014
Pitkäaikaiset lainasaamiset	7,0	6,3
Lyhytaikaiset lainasaamiset	1,0	2,4
Lyhytaikaiset talletukset	1 349,6	940,3
Yhteensä	1 357,5	949,0

Lainasaamisten käyvät arvot eivät oleellisesti poikkea tasearvoista.

Lyhytaikaiset talletukset eräännyvät vuoden sisällä ja koostuvat pääosin lyhytaikaisista pankkitalletuksista ja rahamarkkinarahastoista.

17. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, Me	31.12.2015	31.12.2014
Käyttämättömät verotukselliset tappiot	7,0	5,4
Varaukset ja siirtovelat	197,8	158,1
Eläkeveloitteet	33,3	42,2
Vaihto-omaisuus	14,4	12,7
Käyttöomaisuus	9,9	9,3
Muut väliaikaiset erot	37,3	35,0
Yhteensä	299,7	262,8
Kauden alussa	262,8	218,9
Valuuttakurssien vaikutus	-4,0	8,5
Kirjattu tuloslaskelmaan	31,2	10,4
Kirjattu laajaan tulokseen	9,7	24,0
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	0,0	1,0
Tasearvo kauden lopussa	299,7	262,8

Laskennalliset verovelat, Me	31.12.2015	31.12.2014
Käyttöomaisuus	13,5	10,8
Liikearvo	71,7	46,0
Muut väliaikaiset erot	55,7	53,8
Yhteensä	140,9	110,6
Kauden alussa	110,6	106,1
Valuuttakurssien vaikutus	6,4	1,3
Kirjattu tuloslaskelmaan	22,4	3,1
Yrityshankinnat, -myynnit ja muut	1,5	0,2
Tasearvo kauden lopussa	140,9	110,6
Laskennalliset verosaamiset ja -velat netto	158,8	152,2

18. VAIHTO-OMAISUUS

Me	31.12.2015	31.12.2014
Aineet, tarvikkeet ja valmiit tuotteet	230,6	221,7
Keskeneräiset työt	1 081,4	980,4
Maksetut ennakot	14,7	9,7
Yhteensä	1 326,7	1 211,8

Keskeneräiset työt sisältävät tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet kustannukset sitoville asiakastilauksille. Kertyneet kustannukset sisältävät välittömät työ- ja materiaalikustannukset sekä suhteellisen osuuden valmistuksen ja asennuksen välillisistä kustannuksista. Sitovat asiakastilaukset ovat pääosin kiinteisiin sopimushintoihin perustuvia uusien laitteiden tilauksia tai vanhojen laitteiden modernisointitilauksia.

19. SIIRTOSAAMISET

Me	31.12.2015	31.12.2014
Korkojaksotukset	1,1	1,3
Huoltosopimusjaksotukset	22,2	20,8
Laskuttamattomat myyntisaamiset (liite 4)	134,7	72,3
Johdannaisvarat (liite 2)	47,1	69,3
Arvonlisäverosaamiset	102,1	39,6
Muut siirtosaamiset	84,4	81,4
Yhteensä	391,6	284,7

20. OMA PÄÄOMA

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, arvomuutos- ja suojausrahastosta, muuntoeroista, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, työsuhde-etuuksien uudelleenarvostuksesta sekä kertyneistä voittovaroista. Optio-oikeuksia käytettäessä ja laskettaessa liikkeelle uusia osakkeita kirjanpidollisen vasta-arvon ylittävä osuus merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Mikäli optio-oikeuksia käytettäessä annetaan hallussa olevia omia osakkeita, merkintähinta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Arvonmuutos- ja suojausrahasto sisältää kassavirran suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset. Muuntoeroihin kirjataan hankintamenomenetelmän

mukaiset ulkomaisten tytä- ja osakkuusyhtiöiden nettoinvestointien muuntoerot. Ulkomaisten tytäryhtiöiden varojen ja velkojen suojausinstrumentteina käytettyjen johdannaisten ja lainojen valuuttakursierot kirjataan muuntoeroihin. Työsuhde-etuuksien vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan työsuhde-etuuksien uudelleenarvostukseen. KONE Oyj:n ostamien omien osakkeiden hankintahinta on vähennetty kertyneistä voittovaroista. Tilikauden voitto kirjataan kertyneisiin voittovaroihin.

Osakkeet ja osakepääoma

Osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden 2015 lopussa 525 406 314. Osakepääoma oli 65,7 miljoonaa euroa ja äänten

kokonaismäärä 121 128 472. A-sarjan osakkeilla on kullakin yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Tilikauden päättyessä yhtiön hallituksella oli yhtiökokouksen helmikuussa 2015 myöntämä valtuutus osakepääoman korottamiseen ja optio-oikeuksien liikkeelle laskuun. Valtuutus on voimassa 23.2.2020 saakka.

B-sarjan osakkeilla on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus vähintään yksi ja enintään 2,5 % korkeampaan osinkoon kuin A-sarjan osakkeilla laskettuna määrälle, joka saadaan jakamalla kauppakisteriin merkitty osakepääoma kauppakisteriin merkittyjen osakkeiden lukumäärällä.

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2015	76 208 712	448 201 216	524 409 928
Osakemerkintä 2010- ja 2013 -optio-oikeuksilla 30.4.2015		853 462	853 462
Osakemerkintä 2010 -optio-oikeuksilla 19.5.2015		132 322	132 322
Osakemerkintä 2013 -optio-oikeuksilla 4.8.2015		3 560	3 560
Osakemerkintä 2013 -optio-oikeuksilla 3.11.2015		6 802	6 802
Osakemerkintä 2013 -optio-oikeuksilla 31.12.2015		240	240
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2015	76 208 712	449 197 602	525 406 314
Äänimäärä 31.12.2015	76 208 712	44 919 760	121 128 472
Osakepääoma 31.12.2015, Me	9,5	56,2	65,7

Osakepääoman muutokset	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2014	76 208 712	446 532 908	522 741 620
Osakemerkintä 2010 -optio-oikeuksilla 2.5.2014		231 800	231 800
Osakemerkintä 2010 -optio-oikeuksilla 5.8.2014		143 610	143 610
Osakemerkintä 2010 -optio-oikeuksilla 4.11.2014		726 080	726 080
Osakemerkintä 2010 -optio-oikeuksilla 31.12.2014		566 818	566 818
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2014	76 208 712	448 201 216	524 409 928
Äänimäärä 31.12.2014	76 208 712	44 820 122	121 028 834
Osakepääoma 31.12.2014, Me	9,5	56,1	65,6

Optio-oikeudet

KONE Oyj:llä oli tilikauden 2015 aikana liikkeelle laskettuna neljä optio-ohjelmaa. Optio-oikeuksilla kannustetaan konsernin avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnteeseen omistaja-arvon kasvattamiseksi ja pyritään vahvistamaan heidän sitoutumistaan yritykseen tarjoamalla kansainvälisesti kilpailukykyinen kannustinjärjestelmä. Optio-ohjelman 2010 piiriin eivät kuuluneet yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja eivätkä johtokunnan jäsenet. Optio-ohjelmien 2013, 2014 ja 2015 piiriin eivät kuulu yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet eivätkä muut sellaiset avainhenkilöt, jotka ovat mukana muissa osakepohjaisissa kannustinohjelmissa.

Optio-oikeuksia 2010 annettiin yhtiön hallituksen päätöksellä 20. heinäkuuta 2010 varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen n. 430 konsernin avainhenkilölle. Optio-oikeuksia oli yhteensä 3 000 000 kappaletta, joista 896 000 omisti KONE Oyj:n tytäryhtiö. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 17,50 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennettiin ehtojen mukaisissa tapauksissa mm. ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien

osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 30. huhtikuuta 2015 merkintäajan päättyessä oli 11,875 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) B-sarjan uutta osaketta. Osakkeiden merkintäaika oli 1.4.2013–30.4.2015. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2013, ja optio-oikeudet 2010 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 2.4.2013, koska KONE-konsernin tilikausien 2010–2012 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen koko-naisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2010 merkittiin yhteensä 870 102 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 10,3 miljoonaa euroa tilikauden 2015 aikana.

Optio-oikeuksia 2013 annettiin yhtiön hallituksen 24. tammikuuta 2013 tekemällä päätöksellä, perustuen varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annettiin noin 480 konsernin avainhenkilölle. Optio-oikeuksia annettiin yhteensä enintään 750 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) KONE Oyj:n B-sarjan uutta osaketta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2015–

30.4.2017. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2015, ja optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015, koska KONE-konsernin tilikausien 2013–2014 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen koko-naisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 126 284 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 3,2 miljoonaa euroa tilikauden 2015 aikana. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 29,125 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähinta 31. joulukuuta 2015 on 25,40 euroa osakkeelta.

Optio-oikeuksia 2014 annetaan yhtiön hallituksen 20. joulukuuta 2013 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 550 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 31,80 euroa osak-

keelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähinta 31. joulukuuta 2015 on 29,60 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018. Osakkeiden merkintäaika alkaa 1.4.2016, koska KONE-konsernin tilikausien 2014–2015 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Optio-oikeuksia 2015 annetaan yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkaa kuitenkin vain, jos KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys on yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen

merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Jos edellä mainittu edellytys ei toteudu, optio-oikeudet raukeavat hallituksen harkinnan mukaan ja hallituksen päättämässä laajuudessa ja tavalla optio-oikeuksien ehtojen mukaisesti. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähinta 31. joulukuuta 2015 on 35,00 euroa osakkeelta.

Optio-oikeudet	Optio-ohjelmien perusteella henkilöstölle myönnetyt	Henkilöstölle myönnettyistä toteuttamatta olevat optio-oikeudet	Tytäryhtiön hallussa olevat 31.12.2015	B-osakkeiden määrä, jonka yksi optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään	Osakemerkintähinta, e	Osakkeiden merkintäaika
2010	2 104 000	0	0	2	11,875	1.4.2013–30.4.2015
2013	695 000	631 858	55 000	2	25,40	1.4.2015–30.4.2017
2014	1 468 000	1 468 000	32 000	1	29,60	1.4.2016–30.4.2018
2015	1 478 000	1 478 000	22 000	1	35,00	1.4.2017–30.4.2019
Yhteensä	5 745 000	3 577 858	109 000			

Ulkona olevien optio-oikeuksien määrän muutos	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 1.1.	2 623 156	1 989 310
Myönnetyt optio-oikeudet	1 488 000	1 483 000
Palautetut optio-oikeudet	35 000	15 000
Raunennot optio-oikeudet	105	0
Käytetyt optio-oikeudet	498 193	834 154
Ulkona olevien optio-oikeuksien määrä 31.12.	3 577 858	2 623 156
Toteutettavissa olevat optio-oikeudet 31.12.	631 858	435 156

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Yhtiössä on käytössä osakepohjainen kannustinjärjestelmä konsernin ylimmälle johdolle (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto), noin 40 henkilölle. Mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmään liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita viidentoista kuukauden kuluessa kunkin ansaintajakson päättymisestä. Osana osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite johdon omistukselle. Huhtikuussa 2015 johdolle luovutettiin 354 838 osaketta tilikauden 2014 tavoitteiden toteutumisen perusteella. Heinäkuussa 2015 em. luovutetuista osakkeista yhtiölle palautui 5 194 kappaletta. Huhtikuussa

2016 johdolle luovutetaan 391 662 osaketta tilikauden 2015 tavoitteiden toteutumisen perusteella.

Joulukuussa 2015 KONE Oyj:n hallitus päätti, että KONEen osakepohjainen palkitseminen perustuu kahteen erilliseen kannustinjärjestelmään tilikaudesta 2016 alkaen. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto), ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 425 henkilölle. Järjestelmät otetaan osaksi palkitsemista tilivuodesta 2016 alkaen. Päätöksen mukaan molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Yhtiön hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä

tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahasuorituksen palautusvelvollisuus työtai toimitushteen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päättymisestä. Päätöksen mukaisesti KONE ei laske liikkeelle uusia optio-ohjelmia. Nykyiset olemassaolevat optioohjelmat 2013, 2014 ja 2015 toteutetaan niiden alkuperäisten ehtojen mukaisesti.

Valtuutus omien osakkeiden ostamiseen

Yhtiön yhtiökokous myönsi helmikuussa 2015 hallitukselle valtuutuksen omien osakkeiden hankkimiseen.

Omia osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen ja muiden järjestelyiden rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi, yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien

toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Osakkeita voidaan hankkia yhteensä enintään 52 440 000 kappaletta niin, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta ottaen

kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä.

B-sarjan osakkeita voidaan hankkia käypään hintaan julkisessa kaupankäynnissä Nasdaq Helsinki Oy:ssä. A-sarjan osakkeita voidaan hankkia pörssin ulkopuolelta hin-

taan, joka on sama kuin hankintapäivänä Nasdaq Helsinki Oy:ssä yhtiön B-sarjan osakkeesta maksettu keskihinta.

Vuoden 2015 aikana KONE Oyj hankki 1 910 000 omaa osaketta.

Omat osakkeet

	Osakkeiden lukumäärä	Hankintahinta, Me
1.1.2015	10 683 398	150,8
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-3 210	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-354 838	-11,5
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, heinäkuu	5 194	0,2
Hankinta, heinäkuu	1 910 000	71,2
31.12.2015	12 240 544	210,6
1.1.2014	10 058 898	128,8
Luovutus hallituksen vuosipalkkioihin, huhtikuu	-4 460	-0,1
Luovutus osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään, huhtikuu	-395 040	-11,4
Palautus osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, elokuu	24 000	0,7
Hankinta, lokakuu	1 000 000	32,8
31.12.2014	10 683 398	150,8

Osakeperusteiset maksut

	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Osakeperusteisten maksujen kuluvaikutus, Me		
Osakkeina maksettavat	19,5	21,2
Rahana maksettavat	14,4	18,2

Osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 myöntämishetkellä osakkeen arvo oli 29,25 euroa. Tilikaudella 2015 myönnettiin 62 920 (249 840) B-sarjan osaketta ja

50 142 (155 600) palautui yhtiölle. Osakepalkkiojärjestelmään kuuluvien B-sarjan osakkeiden määrä oli 523 840 (884 320) tilikauden päättymishetkellä.

Optio-ohjelmien arvonmääritys on tehty käyttäen Black-Scholes -arvonmääritysmallia. Käypien arvojen määrittämissä parametrejä ovat:

	2015	2014	2013 *)	2010 *)
Osakehintaa myöntämishetkellä, e *)	37,37	32,40	58,50	32,19
Alkuperäinen merkintahinta, e *)	36,20	31,80	58,25	35,00
Voimassaoloaika (vuotta)	4,4	4,4	4,3	4,8
Odotettu volatilitteetti, %	24	24	24	27
Riskitön korko, %	0,6	1,9	1,6	1,6
Myöntämispäivänä määritelty option käypä arvo, e	8,44	7,83	13,13	7,40

*) Optio-ohjelmien 2010 ja 2013 osalta lukuja ei ole oikaistu joulukuussa 2013 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:2) suhteen.

Osakkeen merkintahintaa alennetaan ennen osakemerkintää päätettävien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä.

21. RAHOITUSLEASINGVELAT

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia vuokrasopimuksia koneisiin ja kalustoon sekä kiinteistöihin. Sopimusehdot vaihtelevat tapauskohtaisesti.

Me	31.12.2015	31.12.2014
Vähimmäisvuokrat		
Yhden vuoden kuluessa	11,4	9,7
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	24,9	19,7
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
	36,3	29,4
Kertymättömät rahoituskulut	-0,9	-0,3
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	35,3	29,1

Me	31.12.2015	31.12.2014
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	10,9	9,3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	24,5	19,9
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	35,3	29,1

22. TYÖSUHDE-ETUUDET

KONEella on eri maissa useita erilaisia etuusjärjestelyjä, joista osa on maksupohjaisia ja osa etuuspohjaisia. Suurin osa järjestelyistä on maksupohjaisia.

KONEen merkittävimmät rahastoidut etuusjärjestelyt ovat Isonsa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa. KONE rahastoi varoja etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin paikallisten säännösten mukaisesti. Rahastoituja varoja hallinnoivat konsernin ulkopuoliset rahastonhoitajat. Varat on sijoitettu osakkeisiin, kiinteäkorkoisiin sijoitusinstrumentteihin sekä muihin vaihtoehtoisin omaisuusluokkiin sijoitusten riskin ja tuoton hajauttamiseksi. Riippumattomat aktuaarit suorittavat vastuiden arvostamisen. Vakuutusmatemaattisissa eläkevastuulaskelmissa käytettävät diskonttokorot määräytyvät markkinakorkokannan mukaan.

Isonsa-Britanniassa eläkejärjestely perustuu Ison-Britannian eläkevalvontaviranomaisen antamaan ohjeistukseen. Etuusjärjestely on ollut suljettu uusilta jäseniltä maaliskuusta 2002 lähtien ja sitä hallinnoidaan eläkesäätiön kautta (KONE Pension Trustees Ltd). Vuonna 2015 tätä järjestelyä supistettiin ja tämä johti tuottoon joka vähentää tuloslaskelmaan kirjattuja etuusjärjestelyjen eläkekuluja.

Yhdysvalloissa osa työntekijöistä kuuluu rahastoidun etuusjärjestelyyn eläkejärjestelyyn piiriin, jota hallinnoi KONE Inc:n eläkekomitea. Eläkejärjestelyn lisäksi KONE tarjoaa työsuhteen jälkeisen sairaus- ja henkivakuutusjärjestelyyn. Kyseisiä, pääasiassa rahastoimattomia järjestelyjä käsitellään etuusjärjestelyinä. Lisäksi Yhdysvalloissa KONE on osallisena usean työnantajan yhteisessä työntekijöiden etuusjärjestelyssä. Tässä maksupohjaisessa etuusjärjestelyssä KONE maksaa tehtyihin työtunteihin perustuvia maksuja. KONEen vastuu on rajoitettu näihin maksuihin.

KONEen merkittävimmät rahastoimattomat etuusjärjestelyt ovat Saksassa, Italiassa (Trattamento di Fine Rapporto, työsuhteen päättymiseen liittyvät etuusjärjestelyt) ja Ruotsissa. Saksan ja Italian järjestelyt on suljettu uusilta jäseniltä. Ruotsissa eläketurva on järjestetty sekä maksupohjaiseen että rahastoimattomaan etuusjärjestelyyn (ITP, Industrins och handelns tilläggspension) perustuen.

KONEella on maksupohjaisia eläkejärjestelyitä ja muita työsuhteen jälkeisiä etuusjärjestelyitä useimmissa maissa. Maksupohjaisissa järjestelyissä maksetut etuudet kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jonka aikana ne ovat syntyneet. KONEen ei tar-

vitse kirjata velkaa, koska KONEen vastuu rajoittuu maksuperusteisiin kuluihin.

Suomessa maksupohjainen eläkejärjestely perustuu Työntekijän eläkelakiin (TyEL), jonka mukaan eläke-etuuudet perustuvat suoraan edunsaajan ansioihin. Järjestelyyn kuuluvia varoja ylläpitävät eläkevakuutusyhtiöt.

Etuusjärjestelyt altistavat KONEen useille riskeille: Etuusjärjestelyjen velvoitteiden arvostamisessa käytetyt diskonttokorot määrittävät yrityslainojen tuottoa käyttäen. Yrityslainojen tuottojen aleneminen korottaa etuusjärjestelyjen velvoitteen nykyarvoa. Jos etuusjärjestelyjen järjestelyjen tuotto on heikompi kuin yrityslainojen tuotto, voi se johtaa järjestelyjen rahoitusvajeeseen. Nämä mahdolliset vajeet voivat velvoittaa KONEen tekemään lisäsuorituksia etuusjärjestelyihin.

Jotkin KONEen etuusjärjestelyistä ovat kytketty yleiseen inflaatioon ja palkkatason kehitykseen. Korkeampi inflaatio ja palkkataso johtaa korkeampaa etuusjärjestelyjen nykyarvoon.

Osa etuusjärjestelyistä velvoittaa KONEen tarjoamaan elinaikaisia etuuksia edunsaajille. Elinaikadotteen nouseminen nostaa näiden järjestelyjen velvoitteen nykyarvoa.

Eläkevelvoitteet taseessa, Me	31.12.2015	31.12.2014
Työsuhde-etuudet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	142,6	161,3
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	18,2	17,7
Yhteensä	160,8	178,9

Eläkevelvoitteet taseessa, Me	31.12.2015		31.12.2014	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	84,0	0,7	112,9	0,7
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	453,7	18,4	409,1	17,8
Varojen käypä arvo	-395,1	-0,9	-360,7	-0,8
Yhteensä	142,6	18,2	161,3	17,7

Taseen eläkevelvoitteiden täsmäytys	31.12.2015		31.12.2014	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Velvoitteet työsuhde-etuuksista tilikauden alussa	161,3	17,7	120,8	14,0
Saamiset työsuhde-etuuksista tilikauden alussa	-	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden alussa	161,3	17,7	120,8	14,0
Valuuttakurssien vaikutus	5,1	2,0	1,3	1,9
Yrityshankinnat	-	-	2,3	-
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut	-0,4	0,9	3,3	0,7
Uudelleenarvostus	4,2	-1,7	54,1	2,0
Maksetut suoritukset	-27,6	-0,7	-20,5	-0,9
Uudelleenluokittelut	-	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	142,6	18,2	161,3	17,7
Velvoitteet työsuhde-etuuksista tilikauden lopussa	151,1	18,2	161,3	17,7
Saamiset työsuhde-etuuksista tilikauden lopussa	-8,4	-	-	-
Nettovelvoite tilikauden lopussa	142,6	18,2	161,3	17,7

Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	161,9	126,2
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-0,4	3,3
Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,9	0,7
Yhteensä	162,3	130,1

Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, Me	1.1.–31.12.2015		1.1.–31.12.2014	
	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	Muut työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Tilikauden työsuorituksen perustuvat menot	13,6	0,3	10,4	0,1
Nettokorkokulu	4,2	0,6	4,2	0,6
Aikaisempien kausien työsuorituksen perustuvat menot	-0,2	-	-0,1	-
Velvoitteiden täyttäminen	-	-	-	-
Järjestelyjen supistaminen	-18,1	-	-11,2	-
Yhteensä	-0,4	0,9	3,3	0,7

Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli -0,5 (34,0) miljoonaa euroa.

Etuus pohjaiset järjestelyt: Käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset	1.1.–31.12.2015		1.1.–31.12.2014	
	Eurooppa	Yhdysvallat	Eurooppa	Yhdysvallat
Diskonttokorko (%)	3,43	3,89	3,56	3,78
Tuleva palkankorotusolettamus (%)	2,9	4,0	3,8	4,0
Eläkkeiden korotusolettamus (%)	2,8	4,0	2,8	4,0

Etuus pohjaisen veloitteen herkkyyden vakuutusmatemaattisten oletusten muutoksille	Vaikutus etuus pohjaiseen veloitteeseen	
	31.12.2015	31.12.2014
Diskonttokorko, +0,25 %-yksikköä	-3,8 %	-4,0 %
Diskonttokorko, -0,25 %-yksikköä	4,3 %	4,5 %
Tuleva palkankorotusolettamus, +0,25 %-yksikköä	-	0,4 %
Tuleva palkankorotusolettamus, -0,25 %-yksikköä	-	-0,4 %
Eläkkeiden korotusolettamus, +0,25 %-yksikköä	0,2 %	2,8 %
Eläkkeiden korotusolettamus, -0,25 %-yksikköä	-0,2 %	-2,2 %

Edellä esitetty herkkyyden analyysi kattaa 79 (79) prosenttia KONEen etuus pohjaisen veloitteen kokonaismäärästä. Herkkyydet on laskettu muuttamalla yhtä muuttujaa kerrallaan muiden pysyessä vakiona.

23. VARAUKSET

1.1.–31.12.2015, Me	Takuut	Korvaus- vaateet	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	53,9	3,3	19,4	23,0	37,8	137,4
Valuuttakurssien vaikutus	1,6	0,0	0,1	1,2	-0,7	2,1
Lisäykset	46,6	7,4	15,5	16,9	29,9	116,3
Käytetyt varaukset	-27,3	-0,9	-15,6	-14,4	-4,9	-63,1
Varausten peruutukset	-4,8	-	-0,8	-2,2	-12,2	-20,1
Hankitut liiketoiminnot	-	-	-	0,4	0,6	1,0
Varaukset kauden lopussa	69,9	9,8	18,6	24,9	50,4	173,6

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2015	74,8	98,8	173,6

1.1.–31.12.2014, Me	Takuut	Korvaus- vaateet	Toiminnan uudelleen- järjestelyt	Tappiolliset sopimukset	Muut	Yhteensä
Varaukset kauden alussa	68,0	4,2	16,3	19,8	31,1	139,4
Valuuttakurssien vaikutus	2,7	-0,1	0,2	1,5	0,6	4,9
Lisäykset	24,2	1,0	13,6	11,4	13,0	63,2
Käytetyt varaukset	-27,0	-1,1	-9,2	-8,7	-4,2	-50,2
Varausten peruutukset	-14,1	-0,7	-1,5	-1,0	-2,7	-19,9
Hankitut liiketoiminnot	-	-	-	-	-	-
Varaukset kauden lopussa	53,9	3,3	19,4	23,0	37,8	137,4

	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Yhteensä
Varausten jakautuminen 31.12.2014	44,0	93,5	137,4

24. SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

Siirtovelat, Me	31.12.2015	31.12.2014
Korkojaksotukset	0,2	0,1
Huoltosopimusjaksotukset	309,7	284,6
Jälkikustannukset ¹⁾	379,2	299,6
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	406,1	371,5
Osakeperusteiset maksut	31,0	29,0
Johdannaisvelat (liite 2)	36,8	22,8
Arvonlisäverovelka	124,1	65,8
Yritystojen maksamaton kauppahinta	22,6	26,8
Muut siirtovelat	265,6	270,8
Yhteensä	1 575,2	1 371,0

¹⁾ Sisältää odotettavissa olevat kustannukset jo toimitettuihin uuslaite- ja modernisaatiotilauksiin.

Saadut ennakot, Me	31.12.2015	31.12.2014
Saadut ennakot	1 829,4	1 628,7

Saadut ennakot sisältävät asiakkaiden maksamat myyntiehtojen mukaiset ennakkomaksut keskeneräisissä töissä oleville asiakastilauksille.

25. VASTUUT

Me	31.12.2015	31.12.2014
Takaukset		
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	1,9
Muiden puolesta	6,9	4,2
Muut vuokrasopimukset	277,7	277,8
Yhteensä	284,6	283,9

Pankit ja rahoituslaitokset ovat antaneet takauksia KONEen tytäryhtiöiden normaalin liiketoiminnan vastuiden vakuudeksi enintään 1 322,7 (1 064,3) miljoonan euron arvosta 31.12.2015.

Konserni vuokraa autoja, koneita, kalustoa sekä kiinteistöjä ehdoiltaan vaihtelevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat, Me	31.12.2015	31.12.2014
Yhden vuoden kuluessa	73,6	72,0
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	153,8	151,7
Yli viiden vuoden kuluttua	50,3	54,1
Yhteensä	277,7	277,8

Tilikauden tulokseen sisältyy 92,7 (96,3) miljoonaa euroa vuokratulua.

26. LIIKEVAIHDON JAKAUTUMINEN

KONEen liiketoimintamallista, toiminnan luonteesta ja hallintorakenteesta johtuen KONEella on yksi raportoitava toimintasegmentti.

Liikevaihto markkina-alueittain

Me	1.1.–31.12.2015	%	1.1.–31.12.2014	%
EMEA ¹⁾	3 369,6	39	3 204,6	44
Amerikka	1 466,0	17	1 100,6	15
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 811,8	44	3 029,3	41
Yhteensä	8 647,3		7 334,5	

¹⁾ EMEA = Eurooppa, Lähi-itä, Afrikka.

Liikevaihdosta 160,9 (152,0) miljoonaa euroa tuli Suomesta.

Vuonna 2015 liikevaihto Kiinassa oli lähes 35 % ja Yhdysvalloissa lähes 15 % koko konsernin liikevaihdosta. (2014: Kiina oli yli 30 % ja Yhdysvallat yli 10 %). KONEen kymmenen suurimman markkina-alueen joukkoon lukeutuivat liikevaihdolla mitattuna lisäksi Ranska, Saksa, Iso-Britannia, Australia, Italia, Suomi, Ruotsi ja Intia (2014: Ranska, Saksa, Iso-Britannia, Australia, Ruotsi, Italia, Suomi ja Alankomaat).

Liikevaihto liiketoiminnoittain

Me	1.1.–31.12.2015	%	1.1.–31.12.2014	%
Uudet laitteet	4 934,8	57	4 008,8	55
Palvelut	3 712,5	43	3 325,7	45
Yhteensä	8 647,3		7 334,5	

Vuonna 2015 uusien laitteiden osuus liikevaihdosta oli 57 % (55 %). Palvelut sisältävät huolto- ja modernisointitoiminnan. Vuonna 2015 huoltotoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 31 % (32 %) ja modernisointitoiminnan osuus 12 % (13 %).

Liikevaihto asiakkaittain

KONEen asiakaskunta koostuu laajasta määrästä asiakkaita useilla markkina-alueilla, eikä yhdenkään asiakkaan liikevaihto edusta merkittävää osaa KONEen liikevaihdosta.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Henkilöstö keskimäärin	=	Tilikauden kalenterikuukausien lopussa palveluksessa olleen henkilökunnan lukumäärän keskiarvo
Oman pääoman tuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Tilikauden voitto} + \text{rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma yhteensä} + \text{korolliset velat (keskimäärin tilikauden aikana)}}$
Omavaraisuusaste (%)	= 100 x	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste (%)	= 100 x	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} - \text{lainasaamiset}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Laimentamaton tulos/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä} - \text{hankitut omat osakkeet}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä} - \text{hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantikorjattu ja optioiden merkintäoikeuksilla oikaistu painotettu lukumäärä} - \text{hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/tulos (%)	= 100 x	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$
Efektiiivinen osinkotuotto (%)	= 100 x	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}$
Hinta/tulos	=	$\frac{\text{B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Tulos/osake}}$
Keskikurssi	=	$\frac{\text{B-osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen B-osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikaudella}}$
Osakekannan markkina-arvo	=	Tilikauden lopun osakkeiden (A + B) määrä kerrottuna B-osakkeen pörssikursilla tilikauden lopussa ¹⁾
Osakevaihto	=	Tilikauden aikana vaihdettujen B-osakkeiden lukumäärä
Osakevaihto (%)	= 100 x	$\frac{\text{B-osakkeen vaihtomäärä}}{\text{B-osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$

¹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

Tunnusluvut ja taloudellinen kehitys

Tuloslaskelma, 1.1.–31.12	2015	2014	2013	2012	2011
Liikevaihto, Me	8 647	7 334	6 933	6 277	5 225
- liikevaihto Suomen ulkopuolella, Me	8 486	7 183	6 807	6 114	5 080
Liikevoitto, Me	1 241	1 036	953	791	725
- prosenttia liikevaihdosta, %	14,4	14,1	13,8	12,6	13,9
Liikevoitto, ilman kertaluonteisia eriä, Me ¹⁾	1 241	1 036	953	829	725
- prosenttia liikevaihdosta, % ¹⁾	14,4	14,1	13,8	13,2	13,9
Voitto ennen veroja, Me	1 364	1 016	960	804	817
- prosenttia liikevaihdosta, %	15,8	13,9	13,9	12,8	15,6
Tilikauden voitto, Me	1 053	774	713	611	644
Tase, Me	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Pitkäaikaiset varat	2 361	2 169	1 938	1 937	1 750
Lyhytaikaiset varat	5 144	4 191	3 405	3 197	2 977
Oma pääoma	2 575	2 062	1 725	1 834	2 034
Pitkäaikainen vieras pääoma	343	321	262	302	208
Varaukset	174	137	139	136	89
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 414	3 839	3 217	2 862	2 397
Taseen loppusumma	7 506	6 360	5 343	5 134	4 727
Korollinen nettovelka	-1 513	-912	-622	-574	-829
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma ²⁾	1 063	1 151	1 103	1 260	1 205
Nettokäyttöpääoma ²⁾	-983	-750	-612	-439	-361
Vaihto-omaisuus, vähennettynä saaduilla ennakoina	-503	-417	-294	-261	-167
Muita tietoja, 1.1.–31.12	2015	2014	2013	2012	2011
Saadut tilaukset, Me	7 959	6 813	6 151	5 496	4 465
Tilaukanta, Me	8 210	6 952	5 587	5 050	4 348
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja, Me	1 474	1 345	1 213	1 071	820
Investoinnit, Me	93	88	74	119	52
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,1	1,2	1,1	1,9	1,0
Tutkimus- ja kehityskulut, Me	122	103	96	86	83
- prosenttia liikevaihdosta, %	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6
Henkilöstö keskimäärin	48 469	45 161	41 139	38 477	34 769
Henkilöstö kauden lopussa	49 734	47 064	43 298	39 851	37 542
Henkilöstökulut	2 446	2 100	1 984	1 875	1 676
Tunnuslukuja, %, 1.1.–31.12	2015	2014	2013	2012	2011
Oman pääoman tuotto	45,4	40,9	40,1	32,1	35,5
Sijoitetun pääoman tuotto	41,7	37,7	36,3	29,4	34,3
Omavaraisuusaste	45,4	43,6	43,7	47,1	54,0
Nettovelkaantumisaste	-58,7	-44,2	-36,1	-31,3	-40,8
Osakekohtaisia tunnuslukuja, 1.1.–31.12	2015	2014	2013	2012	2011
Laimentamaton tulos/osake, e	2,01	1,47	1,37	1,17	1,26
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, e	2,00	1,47	1,36	1,17	1,25
Laimentamaton tulos/osake, e, ilman kertaluonteisia eriä ³⁾	1,79	-	-	1,23	1,15
Oma pääoma/osake, e	4,94	3,93	3,30	3,53	3,97
Osinko/osake, B-sarjan osake, e ⁵⁾	1,40 ⁴⁾	1,20	1,00	1,525	1,45
Osinko/osake, A-sarjan osake, e ⁵⁾	1,3975 ⁴⁾	1,1975	0,9975	1,52	1,445
Osinko/tulos, B-sarjan osake, %	69,7 ⁴⁾	81,5	73,0	129,8	115,1
Osinko/tulos, A-sarjan osake, %	69,6 ⁴⁾	81,3	72,8	129,4	114,7
Efektiiivinen osinkotuotto, B-sarjan osake, %	3,6 ⁴⁾	3,2	3,0	5,5	7,2
Hinta/tulos, B-sarjan osake	19,49	25,68	23,96	23,74	15,91
B-sarjan osakkeen keskiarvo	38,29	31,83	31,60	23,69	19,91
-kauden päätöskurssi, e	39,17	37,82	32,80	27,90	20,05
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, Me ⁶⁾	20 101	19 429	16 816	14 306	10 249
A-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
A-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl	76 209	76 209	76 209	76 209	76 209
B-sarjan osakkeiden lukumäärä kauden lopussa, 1 000 kpl ⁶⁾	449 198	437 518	436 474	436 543	434 939
B-sarjan osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl ⁷⁾	438 958	438 794	438 831	438 104	436 889
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo, 1 000 kpl ⁷⁾	515 167	515 002	515 040	514 313	513 098

Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut oikaistu joulukuussa 2013 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:2) suhteen. Vertailutiedot vuodelta 2012 on oikaistu uudistetun IAS 19, Työsuhde-etuudet -standardin mukaisesti.

¹⁾ 2012: Ilman kertaluonteista kuluja, joka liittyy tukitoimintojen kehittämisohjelmaan ja kustannusten sopeuttamisohjelmaan.

²⁾ Sisältää verosaamiset ja -velat, korkojaksotukset sekä johdannaiset.

³⁾ 2015: Ilman TELCiltä saatua ylimääräistä osinkoa. 2012: Ilman kertaluonteista kuluja, joka liittyy tukitoimintojen kehittämisohjelmaan ja kustannusten sopeuttamisohjelmaan. 2011: Poislukien kertaluonteinen voitto GiantKONEen aiemmin omistetun osuuden uudelleenarvostuksesta.

⁴⁾ Hallituksen ehdotus.

⁵⁾ 2012: Sisältäen ylimääräisen osingon 0,65 euroa B-sarjan osakkeelle ja 0,6475 euroa A-sarjan osakkeelle. 2011: Sisältäen ylimääräisen osingon 0,75 euroa B-sarjan osakkeelle ja 0,7475 euroa A-sarjan osakkeelle.

⁶⁾ Hankitut omat osakkeet vähennettynä. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

⁷⁾ Osakeanti korjattuna, osakeoptioiden ja osakepalkkiojärjestelmän laimennusvaikutuksella oikaistuna ja hankitut omat osakkeet vähennettynä.

Emoyhtiön tuloslaskelma

e	Liite	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liikevaihto	1	543 447 039,93	454 088 006,86
Liiketoiminnan muut tuotot	2	7 995 425,19	9 594 794,10
Materiaalit ja palvelut		-2 865 216,19	-538 678,28
Henkilöstökulut	3	-78 872 864,25	-66 476 807,18
Poistot ja arvonalentumiset	4	-13 072 140,30	-12 138 877,93
Liiketoiminnan muut kulut	5	-298 001 215,18	-260 126 561,64
Liikevoitto		158 631 029,20	124 401 875,93
Rahoitustuotot ja -kulut	6	1 032 117 087,91	273 386 220,88
Voitto ennen satunnaisia eriä		1 190 748 117,11	397 788 096,81
Satunnaiset erät +/-	7	44 000 000,00	30 600 000,00
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		1 234 748 117,11	428 388 096,81
Tilinpäätössiirrot		-1 684 645,71	-1 092 513,12
Tuloverot		-32 005 093,71	-31 613 166,86
Laskennalliset verot		-90 138,53	8 382 611,39
Tilikauden voitto		1 200 968 239,16	404 065 028,22

Emoyhtiön tase

Vastaavaa, e	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	8	26 973 598,00	28 178 470,00
Aineelliset hyödykkeet	9	28 120 403,91	18 842 969,94
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	10	3 088 037 403,28	3 196 747 917,57
Muut sijoitukset	11	2 374 307,53	3 114 631,47
		3 090 411 710,81	3 199 862 549,04
Pysyvät vastaavat yhteensä		3 145 505 712,72	3 246 883 988,98
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	12		
Lainasaamiset		28 017 318,31	25 898 816,92
		28 017 318,31	25 898 816,92
Lyhytaikaiset saamiset	13		
Myyntisaamiset		53 967 795,45	50 385 346,67
Lainasaamiset		376 592 637,89	172 728 792,19
Laskennallinen verosaaminen		8 571 965,50	8 662 104,03
Muut saamiset		4 595 641,39	4 461 397,82
Siirtosaamiset		182 902 357,88	216 577 733,14
		626 630 398,11	452 815 373,85
Rahoitusarvopaperit		1 036 624 826,92	438 225 293,21
Rahat ja pankkisaamiset		315 985 202,73	112 847 839,29
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		2 007 257 746,07	1 029 787 323,27
Vastaavaa yhteensä		5 152 763 458,79	4 276 671 312,25

Vastattavaa, e	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Oma pääoma			
Osakepääoma		65 675 789,25	65 551 241,00
Ylikurssirahasto		100 328 064,58	100 328 064,58
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		140 702 748,16	127 026 774,86
Edellisten tilikausien voitto		423 552 561,11	707 056 121,78
Tilikauden voitto		1 200 968 239,16	404 065 028,22
Oma pääoma yhteensä	14	1 931 227 402,26	1 404 027 230,44
Poistoero		7 300 024,40	5 615 378,69
Tilinpäätössiirtojen kertymä		7 300 024,40	5 615 378,69
Pakolliset varaukset	15	4 745 756,94	4 624 451,56
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16		
Lainat		1 333 527 173,54	1 012 643 547,61
		1 333 527 173,54	1 012 643 547,61
Lyhytaikainen vieras pääoma	17		
Ostovelat		56 413 885,24	52 701 197,41
Lainat		1 702 631 049,64	1 678 351 897,44
Muut velat		1 776 731,92	1 516 762,37
Siirtovelat		115 141 434,85	117 190 846,73
		1 875 963 101,65	1 849 760 703,95
Vieras pääoma yhteensä		3 209 490 275,19	2 862 404 251,56
Vastattavaa yhteensä		5 152 763 458,79	4 276 671 312,25

Emoyhtiön rahoituslaskelma

e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Myyntitulot	520 535 189,07	513 185 208,67
Liiketoiminnan muut tuotot	7 848 265,20	7 017 593,89
Ostot, palkat ja muut menot	-376 229 094,68	-312 175 746,68
Rahoitustulot ja -menot	1 100 822 352,25	277 797 551,37
Verot ja muut erät	-31 750 603,49	-98 509 204,77
Liiketoiminnan rahavirta	1 221 226 108,35	387 315 402,48
Käyttöomaisuushankinnat	-21 380 942,48	-23 072 376,93
Käyttöomaisuusmyynnit	409 247,16	3 308 127,64
Tytäryhtiöosakkeiden hankinta	-95 376 569,00	-423 764 494,62
Tytäryhtiöosakkeiden myynnit	200 214 510,42	210 000 000,00
Investointien rahavirta	83 866 246,10	-233 528 743,91
Omien osakkeiden hankinta	-71 156 511,97	-32 802 268,73
Oman pääoman lisäys (optio-oikeudet)	13 540 074,85	21 813 127,10
Lyhytaikaisten velkojen nettomuutos	24 843 578,82	314 104 283,67
Pitkäaikaisten velkojen nettomuutos	320 883 625,93	303 585 900,31
Voitonjako	-616 281 314,22	-537 483 743,78
Saadut konserniavustukset	30 600 000,00	41 584 500,00
Muut rahoitustoiminnan erät	-804 384 444,42	-303 789 541,05
Rahoituksen rahavirta	-1 101 954 991,01	-192 987 742,48
Rahavarojen muutos	203 137 363,44	-39 201 083,91
Rahavarat 1.1.	112 847 839,29	152 048 923,20
Rahavarat 31.12.	315 985 202,73	112 847 839,29
Rahavarojen muutos	203 137 363,44	-39 201 083,91
Tilikauden voiton yhteys liiketoiminnan rahavirtaan		
Tilikauden voitto	1 200 968 239,16	404 065 028,22
Poistot	13 072 140,30	12 138 877,93
Muut oikaisut	-38 297 671,28	-31 941 877,49
Tulo ennen käyttöpääomaerien muutosta	1 175 742 708,18	384 262 028,66
Saamisten muutos	43 461 285,67	-28 285 717,66
Velkojen muutos	2 022 114,50	31 339 091,48
Liiketoiminnan rahavirta	1 221 226 108,35	387 315 402,48

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

KONE Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2015.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan alun perin tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimina olevat ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja.

Ulkomaanrahan määräisten lainojen, talletusten ja muiden tase-erien arvon muutokset kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisinstrumentit

Valuutta- ja korkoriskien sekä sähkön hintaa koskevan hyödykeriskien suojaamiseksi tehdyt johdannaisinstrumentit kirjataan alun perin sopimushetkellä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin käypään arvoon. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirrat kyseisten valuuttojen arvostushetken mukaisilla markkinakorkokäyrillä ja laskemalla diskontattujen arvojen euromääräinen erotus. Koron- ja valuuttavaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla sopimusten ennakoitujen rahavirrat arvostushetken markkinakorkokäyrillä kyseessä oleville valuutoille. Sähköjohdannaisten käypä arvo perustuu arvostuspäivän noteerattuihin markkinahintoihin sähkömarkkinoilla. Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot on ilmoitettu liitteessä 19.

Ulkomaanrahanmääräisten lainasäämisten, talletusten, sijoitusten ja rahoitusvelkojen valuuttakurssimuutoksia vastaan tehtyjen valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutos kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevia

sähkönostojen varten tehtyjen sähkötermiinien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan materiaaliostojen oikaisu-eräksi.

Tuloutusperiaate

Saadut korvaukset aineettoman omaisuuden käyttöön liittyen tuloutetaan suoriteperusteisesti tehtyjen sopimusten perusteella. Palvelun myynti tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu tai työ on tehty.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi toteutumishetkellä.

Eläkkeet

Emoyhtiön lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimuksiin liittyvät maksut jakotetaan tuloslaskelmaan kuluksi vuokraajalle. Vuokrasopimusten jäljellä olevat vuokravastuut on esitetty liitteessä 18.

Satunnaiset erät

Satunnaisiin eriin on kirjattu saadut ja annetut konserniavustukset.

Verot

Verokulu sisältää tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikista varojen ja velkojen kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetken tai arvioidun veronmaksuhetken verokannan mukaisesti.

Varovaisuuden periaatteen mukaisesti jaksotuseroista johtuva laskennallinen

verovelka otetaan huomioon kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen todennäköisesti toteutuvan verohyödyn suuruisuena.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet esitetään alkuperäisten hankintamenojen ja kertyneiden poistojen erotuksena. Suunnitelman mukaiset tasapoistot lasketaan todennäköisen arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Rakennukset	5–40 vuotta
Koneet ja kalusto	4–10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	4–5 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintameno- tai sitä alempana käypään arvoon.

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset ovat vastaisia menoja, joiden suorittamiseen emoyhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, tai vastaisia menetyksiä, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

Rahoitusriskien ja -instrumenttien hallinta

KONE-konsernin rahoitusriskien hallinta on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle. Rahoitusriskien hallintaperiaatteet on esitetty konsernitilinpäätöksen liitteessä 2.

Rahavarat

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisvarat ja rahat pankkitileillä. Käytetyt tili- luotot on esitetty muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1. LIIKEVAIHTO

Myynti konserniyhtiöille oli 543 447,0 (454 088,0) tuhatta euroa, joka koostuu korvauksista aineettomien oikeuksien käytöstä.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Saadut avustukset	1 538,6	1 146,9
Energian edelleenveloitus	1 968,9	2 058,9
Palveluveloitukset	2 452,8	2 076,6
Muut	2 035,2	4 312,4
Yhteensä	7 995,4	9 594,8

3. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Palkat ja palkkiot	65 527,8	53 082,3
Eläkekulut	10 067,2	10 591,6
Muut henkilösivukulut	3 277,9	2 802,9
Yhteensä	78 872,9	66 476,8

Hallitukselle ja toimitusjohtajalle on tilikauden 2015 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita yhteensä 5 830,2 (5 037,7) tuhatta euroa. Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 785 toimihenkilöä (733).

4. POISTOT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Aineettomat oikeudet	473,1	382,1
Muut pitkävaikutteiset menot	9 745,2	9 253,0
Rakennukset	530,0	434,0
Koneet ja kalusto	2 323,8	2 069,7
Yhteensä	13 072,1	12 138,9

5. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Tilintarkastus	386,5	370,0
Tilintarkastajien lausunnot	6,8	7,5
Veroneuvonta	2,0	14,0
Muut palvelut	293,0	346,8
Yhteensä	688,3	738,3

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	1 074 413,2	319 293,1
Muut osinkotuotot	0,5	36,5
Korkotuotot konserniyhtiöiltä	1 761,2	2 214,2
Korkotuotot muilta	32 298,2	13 937,7
Korkokulut konserniyhtiöille	-31 803,5	-27 829,9
Korkokulut muille	-6 589,7	-108,3
Muut rahoitustuotot ja -kulut	-37 962,8	-34 157,1
Yhteensä	1 032 117,1	273 386,2

7. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

1 000 e	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Saadut konserniavustukset	44 000,0	30 600,0
Yhteensä	44 000,0	30 600,0

Taseen liitetiedot

8. AINEETTOMAT OIKEUDET

1.1.–31.12.2015, 1 000 e	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2015				
Alkuperäinen hankintameno	3 025,1	90 226,3	5 132,6	98 383,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 854,5	-68 351,0	-	-70 205,5
Tasearvo kauden alussa	1 170,6	21 875,3	5 132,6	28 178,5
Tasearvo kauden alussa	1 170,6	21 875,3	5 132,6	28 178,5
Lisäykset	195,5	8 957,8	-	9 153,3
Vähennykset	-	-920,7	-	-920,7
Uudelleenluokittelut	760,3	2 684,1	-2 663,5	781,0
Poistot	-473,1	-9 745,2	-	-10 218,3
Tasearvo kauden lopussa	1 653,2	22 851,3	2 469,1	26 973,6
31.12.2015				
Alkuperäinen hankintameno	3 980,8	98 812,0	2 469,1	105 261,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2 327,6	-75 960,7	-	-78 288,3
Tasearvo kauden lopussa	1 653,2	22 851,3	2 469,1	26 973,6

1.1.–31.12.2014, 1 000 e	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maksetut ennakot	Yhteensä
1.1.2014				
Alkuperäinen hankintameno	2 724,3	81 107,0	-	83 831,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 472,4	-59 104,8	-	-60 577,2
Tasearvo kauden alussa	1 251,9	22 002,2	-	23 254,1
Tasearvo kauden alussa	1 251,9	22 002,2	-	23 254,1
Lisäykset	300,8	9 128,3	5 132,6	14 561,7
Vähennykset	-	-2,2	-	-2,2
Poistot	-382,1	-9 253,0	-	-9 635,1
Tasearvo kauden lopussa	1 170,6	21 875,3	5 132,6	28 178,5
31.12.2014				
Alkuperäinen hankintameno	3 025,1	90 226,3	5 132,6	98 383,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-1 854,5	-68 351,0	-	-70 205,5
Tasearvo kauden lopussa	1 170,6	21 875,3	5 132,6	28 178,5

9. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.1.–31.12.2015, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2015					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	10 491,2	33 015,0	5 622,4	49 310,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-5 506,2	-24 961,8	-	-30 467,9
Tasearvo kauden alussa	182,3	4 985,0	8 053,2	5 622,4	18 843,0
Tasearvo kauden alussa	182,3	4 985,0	8 053,2	5 622,4	18 843,0
Lisäykset	-	2 977,6	4 332,0	4 908,2	12 217,7
Vähennykset	-	-4,1	-61,8	-	-65,8
Uudelleenluokittelut	-	3 371,3	99,6	-3 491,5	-20,6
Poistot	-	-530,0	-2 323,8	-	-2 853,8
Tasearvo kauden lopussa	182,3	10 799,8	10 099,2	7 039,1	28 120,4
31.12.2015					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	16 835,9	37 061,4	7 039,1	61 118,7
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-6 036,1	-26 962,2	-	-32 998,3
Tasearvo kauden lopussa	182,3	10 799,8	10 099,2	7 039,1	28 120,4

1.1.–31.12.2014, 1 000 e	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1.1.2014					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	10 169,7	30 121,5	210,9	40 684,4
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-5 072,1	-22 757,7	-	-27 829,8
Tasearvo kauden alussa	182,3	5 097,5	7 363,9	210,9	12 854,6
Tasearvo kauden alussa	182,3	5 097,5	7 363,9	210,9	12 854,6
Lisäykset	-	191,3	2 755,9	5 563,6	8 510,7
Vähennykset	-	-	-18,6	-	-18,6
Uudelleenluokittelut	-	130,2	21,8	-152,0	0,0
Poistot	-	-434,0	-2 069,7	-	-2 503,8
Tasearvo kauden lopussa	182,3	4 985,0	8 053,2	5 622,4	18 843,0
31.12.2014					
Alkuperäinen hankintameno	182,3	10 491,2	33 015,0	5 622,4	49 310,9
Kertyneet poistot ja arvonalennukset	-	-5 506,2	-24 961,8	-	-30 467,9
Tasearvo kauden lopussa	182,3	4 985,0	8 053,2	5 622,4	18 843,0

10. OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ

1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Tasearvo 1.1.	3 196 747,9	2 981 571,8
Lisäykset	95 376,6	423 779,3
Vähennykset	-203 326,8	-210 000,0
Uudelleenluokittelut	-760,3	1 396,8
Tasearvo 31.12.	3 088 037,4	3 196 747,9

11. MUUT SIIJOITUKSET

1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Tasearvo 1.1.	3 114,6	5 227,2
Lisäykset	10,0	-
Vähennykset	-750,3	-715,7
Uudelleenluokittelut	-	-1 396,8
Tasearvo 31.12.	2 374,3	3 114,6

12. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	28 017,3	25 898,8
Lainasaamiset	28 017,3	25 898,8

13. LYHYTAIKAISET SAAMISET

Saamiset konserniyhtiöltä, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Myyntisaamiset	53 658,9	49 826,8
Lainasaamiset	376 592,6	172 728,8
Siirtosaamiset	125 932,0	130 418,6
Yhteensä	556 183,5	352 974,2

Saamiset ulkopuolisilta, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Myyntisaamiset	308,9	558,5
Muut saamiset	4 595,6	4 461,4
Siirtosaamiset	56 970,4	86 159,1
Yhteensä	61 874,9	91 179,1
Laskennallinen verosaaminen	8 572,0	8 662,1
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	626 630,4	452 815,4

Siirtosaamisten olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Johdannaisvarat	50 977,2	77 579,9
Verojaksotukset	7 048,1	11 535,4
Laskuttamattomat myyntisaamiset	67 835,9	54 766,7
Konserniapu	44 000,0	30 600,0
Muut	13 041,1	42 095,8
Yhteensä	182 902,4	216 577,7

14. OMA PÄÄOMA JA SEN MUUTOKSET

1 000 e	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Yhteensä
			Omat osakkeet				
Tasearvo 1.1.2015	65 551,2	100 328,1	127 026,8	-150 793,6	1 261 914,8		1 404 027,2
Voitonjako					-616 281,3		-616 281,3
Omien osakkeiden hankinta				-71 156,5			-71 156,5
Optio- ja osakepalkitseminen	124,5		13 676,0	11 396,7	-11 527,5		13 669,8
Tilikauden voitto						1 200 968,2	1 200 968,2
Tasearvo 31.12.2015	65 675,8	100 328,1	140 702,7	-210 553,4	634 106,0	1 200 968,2	1 931 227,4

Vapaa oma pääoma sisältää sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston, kertyneet voittovarot omilla osakkeilla vähennettynä sekä tilikauden voiton. Tilikauden päättyessä vapaa oma pääoma oli 1 765 223 548,43 (1 238 147 924,86) euroa.

1 000 e	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		Kertyneet voittovarot	Tilikauden voitto	Yhteensä
			Omat osakkeet				
Tasearvo 1.1.2014	65 342,7	100 328,1	105 415,8	-128 814,0	1 381 033,8		1 523 306,4
Voitonjako					-512 492,2		-512 492,2
Omien osakkeiden hankinta				-32 802,3			-32 802,3
Optio- ja osakepalkitseminen	208,5		21 611,0	10 822,7	-10 691,9		21 950,3
Tilikauden voitto						404 065,0	404 065,0
Tasearvo 31.12.2014	65 551,2	100 328,1	127 026,8	-150 793,6	857 849,7	404 065,0	1 404 027,2

15. PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Takuuvaraukset	4 363,9	4 342,6
Muut varaukset	381,9	281,9
Yhteensä	4 745,8	4 624,5

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Velat, jotka erääntyvät 1–5 vuoden kuluessa	1 333 527,2	1 012 643,5
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	1 333 527,2	1 012 643,5

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Velat konserniyhtiöille, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Ostovelat	21 244,2	23 178,1
Lainat	1 702 631,0	1 678 351,9
Siirtovelat	39 387,1	36 355,7
Yhteensä	1 763 262,3	1 737 885,8

Velat ulkopuolisille, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Ostovelat	35 169,7	29 523,0
Muut velat	1 776,7	1 516,8
Siirtovelat	75 754,4	80 835,1
Yhteensä	112 700,8	111 874,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 875 963,1	1 849 760,7

Siirtovelkojen olennaiset erät, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Palkka- ja sosiaalikulutusjaksotukset	19 386,8	18 451,8
Verojaksotus	-	6 501,5
Johdannaisvelat	47 060,5	32 648,1
Muut	48 694,1	59 589,5
Yhteensä	115 141,4	117 190,8

18. VASTUUT

1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	1 820 580,5	1 557 679,0
Osakkuusyhtiöiden puolesta	-	1 894,4
Muiden puolesta	5 831,5	4 222,1
Leasingvastuut		
Seuraavana vuonna	5 131,2	5 568,5
Yli vuoden kuluttua	17 082,1	10 091,5
Muut vastuut	3 275,1	1 556,6
Yhteensä	1 851 900,4	1 581 012,2

19. JOHDANNAISSOPIMUKSET

Johdannaissopimusten käyvät arvot, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	800,5	23 507,5
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	-2 209,9	2 811,1
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset, maturiteetti alle vuoden	6 490,5	-
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset, maturiteetti 1–3 vuotta	-	19 723,0
Sähkötermiinit	-1 164,3	-1 109,7
Yhteensä	3 916,7	44 931,8

Johdannaissopimusten nimellisarvot, 1 000 e	31.12.2015	31.12.2014
Valuuttatermiinit ulkopuolisten kanssa	2 256 016,6	1 543 139,5
Valuuttatermiinit konserniyhtiöiden kanssa	737 929,3	556 514,9
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset, maturiteetti alle vuoden	138 894,5	-
Valuutan- ja koronvaihtosopimukset, maturiteetti 1–3 vuotta	-	138 894,5
Sähkötermiinit	2 595,2	5 453,0
Yhteensä	3 135 435,5	2 244 001,8

Johdannaissopimukset on tehty suojaustarkoituksessa KONE-konsernin valuuttasuojauspolitiikan mukaisesti. Rahoitusriskien hallinnasta on kerrottu konsernitiilinpäätöksen liitteessä 2.

Luettelo emoyhtiön kirjanpitoluokista ja käytetyimmistä tositelajeista sekä säilytystavoista

Tasekirja		paperimuodossa
Päivä- ja pääkirja		sähköisessä muodossa
Reskontraerittelyt		sähköisessä ja paperimuodossa
Laina- ja talletusrekisteri		sähköisessä ja paperimuodossa
Myyntireskontrasitteet	tositelaji RV	sähköisessä muodossa
Ostoreskontrasitteet	tositelaji RE	sähköisessä muodossa
Muistiotositteet	tositelaji Y3	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Käyttöomaisuusositteet	tositelaji AA	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Jaksotuskirjaukset	tositelaji SA	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Pankkitapahtumat / tiliotteet	tositelaji SB	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Matkalaskutapahtumat	tositelaji ZH	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Palkkatositteet	tositelaji Z9	sähköisessä muodossa
Rahoitustapahtumat	tositelaji TI	paperitositteina ja sähköisessä muodossa
Korjaukset ja peruutukset	tositelaji AB	sähköisessä muodossa

Täydellinen luettelo tositelajeista löytyy tase-erittelymapista.

Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

TYTÄRYHTIÖT, 31.12.2015

Maa	Yhtiö	Omistusosuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Alankomaat	Hissi B.V.	100	
	Hopmann Liftservice B.V.	100	
	KONE B.V.	100	
	KONE Deursystemen B.V.	100	
	Kone Finance Holding B.V.	100	
	Kone Holland B.V.	100	53,2
	KONE Markus B.V.	100	
	KONE Nederland Holding B.V.	100	
	Waldoor B.V.	100	
	Andorra	KONE Ascensors i Escales, S.A.	100
Australia	KONE Elevators Employee Benefits Pty Limited	100	
	KONE Elevators Pty Limited	100	
	KONE Holdings (Australia) Limited	100	
Belgia	KONE Belgium S.A.	100	99,99
	KONE International N.V.	100	99,99
Bosnia	Lift Modus d.o.o. (Sarajevo)	100	
Bulgaria	KONE EOOD	100	100
Egypti	KONE LLC	100	
Espanja	KONE Elevadores, S.A.	100	99,99
	MARVI Ascensores S.L	100	
Etelä-Afrikka	KONE Elevators South Africa (Pty) Ltd.	100	
Filippiinit	Elevators Philippines Construction, Inc.	49	
	KPI Elevators Inc.	100	
Indonesia	PT. Kone Indo Elevator	100	1
Intia	KONE Elevator India Private Ltd.	100	99,99
Irlanti	Bleasdale Limited	100	
	Ennis Lifts Limited	100	
	Industrial Logistics Limited	100	
	KONE (Ireland) Limited	100	
Islanti	KONE ehf	100	100
Iso-Britannia	21st Century Lifts Limited	100	
	Acre Lifts Limited	100	
	CrownAcre Lifts Limited	100	
	Express Elevators Ltd.	100	
	KONE (NI) Ltd.	100	
	KONE Bolton Brady Limited	100	
	KONE Pension Trustees Ltd.	100	
	KONE Plc	100	100
	Lift Maintenance Limited	100	
	Rob Willder Lifts Limited	100	
Israel	Isralift Industries 1972 Ltd.	100	100
Italia	Cofam S.r.l.	60	
	Elevant Servizi S.r.l.	70	
	Elevatori Bari S.r.l.	80	
	Elevators S.r.l.	60	
	EP Servizi S.r.l.	70	

Maa	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
	Ferrara Ascensori S.r.l.	60	
	KONE Industrial S.p.A.	100	100
	KONE S.p.A.	100	26,12
	L.A.M. Lombarda Ascensori Montacarichi S.r.l.	70	
	Manutenzione Installazione Ascensori S.p.A.	100	
	Mingot S.r.l.	99	
	Nettuno S.r.l.	75	
	Neulift S.r.l.	100	
	Neulift Service Molise S.r.l.	51	
	Neulift Service Reggio Calabria S.r.l.	70	
	Neulift Service Triveneto S.r.l.	75	
	Sabiem S.p.A.	100	
	Slimpa S.p.A.	100	
	Tecnocram S.r.l.	80	
	Tosca Ascensori S.r.l.	66,66	
	Unilift S.r.l.	78,54	
Itävalta	KONE AG	100	
	KONE Investition GmbH	100	100
	Vonbank Services GmbH	100	
Japani	KONE Japan Co. Ltd.	100	100
Kanada	KONE Holdings (Canada) Inc.	100	
	KONE Inc.	100	
Kenia	KONE Kenya Limited	100	
Kiina	Giant Kone Elevator Co., Ltd.	80	40
	KONE Elevator (Shanghai) Co., Ltd.	100	
	KONE Elevators Co., Ltd.	100	
	Kunshan KONE Industrial Machinery Co., Ltd.	100	100
Kiina/Hong Kong	Ben Fung Machineries & Engineering Ltd.	100	
	KONE Elevator (HK) Ltd.	100	
	KONE Elevators International (China) Limited	100	
Kiina/Macau	KONE Elevator (Macau) Ltd.	100	
Kreikka	KONE S.A.	100	
Kroatia	Lift Modus d.o.o.	100	
Kypros	KONE Elevators Cyprus Limited	100	100
Latvia	SIA KONE Lifti Latvija	100	0,5
Liettua	UAB KONE	100	100
Luxemburg	KONE Luxembourg S.a.r.l.	100	
	Lumico S.a.r.l.	100	100
	Luxlift S.a.r.l.	100	
Makedonia	KONE Makedonija Dooel Skopje	100	
Malesia	Fuji Lift & Escalator Manufacturing Sdn. Bhd.	100	
	KONE Elevator (M) Sdn. Bhd.	49	49
	Premier Elevators Sdn. Bhd.	100	100
Meksiko	KONE Industrial S.A. de C.V.	100	
	KONE Industrial Servicios S.A. de C.V.	100	
	KONE Mexico S.A. de C.V.	100	0,1
Monaco	S.A.M. KONÉ	100	
Montenegro	KONE d.o.o. Podgorica	100	
Norja	KONE Aksjeselskap	100	100
	KONE Rulletrapper AS	100	100
Oman	KONE Assarain LLC	70	

Maa	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Portugali	KONE Portugal-Elevadores Lda.	100	1
	VTP-Tractores S.A.	99,28	0,71
Puola	KONE Sp.z o.o.	100	100
Qatar	KONE Elevators LLC	49	49
Ranska	Ascenseurs Soulier S.N.C.	100	
	Ascenseurs Technologie Serrurerie (S.A.S.)	99,8	
	ATPE-AMIB S.A.S.	100	
	KONÉ Développement S.N.C.	100	
	KONÉ Holding France S.A.S.	100	100
	KONÉ S.A.	99,97	
	Prokodis S.A.S.	100	
	Société en Participation KONE ATS	100	
Romania	KONE Ascensorul S.A.	100	99,99
Ruotsi	KONE AB	100	
	KONE Door AB	100	
	KONE Metro AB	100	
	Motala Hissar AB	100	
	Uppsala Hiss Montage och EI AB	100	
Saksa	Janzhoff Aufzüge GmbH	100	
	Klostermann Aufzüge GmbH	100	
	KONE Automatiktüren GmbH	100	
	KONE Escalator Supply Line Krefeld GmbH	100	
	KONE Garant Aufzug GmbH	100	
	KONE GmbH	100	
	KONE Holding GmbH	100	
	KONE Montage GmbH	100	
	KONE Servicezentrale GmbH	100	
	Lödige Aufzugstechnik GmbH	100	
	SK-Fördertechnik GmbH	100	
	WBM Ostfalen-Aufzüge GmbH	100	
	WM Wahl Menzel Aufzugsdienst GmbH	100	
Saudi-Arabia	KONE Areeco Limited	50	10
Serbia	KONE d.o.o. Beograd-Voždovac	100	
Singapore	KONE Pte Ltd.	100	
Slovakia	KONE s.r.o.	100	99,91
	KONE SSC s.r.o.	100	100
	KONE d.o.o.	100	100
Suomi	Finescal Oy	100	100
	KONE Capital Oy	100	100
	KONE Hissit Oy	100	100
	KONE Industrial Oy	100	100
	Gigalock Oy	100	
Sveitsi	KONE (Schweiz) AG	100	
	Recolift SA	100	100
Taiwan	Ben Fung Elevators Taiwan Ltd.	100	
	KONE Elevators Taiwan Co. Ltd.	100	
Tanska	KONE A/S	100	100
Thaimaa	KONE Public Company Limited	83,9	
	Thai Elevators & Escalators Ltd.	73,99	
	Thai Elevators Holding Ltd.	49	
Tsekki	KONE, a.s.	100	100

Maa	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
	KONE Industrial Konzern s.r.o.	100	100
Turkki	KONE Asansör Sanayi ve Ticaret A.S.	100	
Uganda	KONE Uganda Limited	100	
Ukraina	KONE Lifts LLC	100	
Unkari	KONE Felvonó Kft	100	100
Venäjä	CJSC KONE Lifts	100	100
Vietnam	KONE Vietnam Limited Liability Company	100	
Viro	AS KONE	100	100
Yhdistyneet Arabiemiraatit	KONE (Middle East) LLC	49	49
Yhdysvallat	ENOK Electrical Company, LLC	100	
	KONE Holdings, Inc.	100	
	KONE Inc.	100	
	Konematic Inc.	100	
	Marine Elevators LLC	100	

OSAKKUUSYHTIÖT, 31.12.2015

Maa	Yhtiö	Omistussuus %	
		Konserni	Emoyhtiö
Kiina	Shan On Engineering Company Limited	35,294	
	Kunshan Vatable-Kone Escalator Equipment Co., Ltd.	49	
Viro	Koiko Kinnisvara OÜ	25,70	25,70

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

(s. 60–65 eivät ole osa virallista tilinpäätöstä)

KONEen yleiset hallinnointiperiaatteet

KONEen eri johtoelementtejä tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain ja KONEen hallinnointiperiaatteiden mukaisesti. KONE noudattaa toiminnassaan Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2010 lukuun ottamatta suosituksia 26 (Tarkastusvaliokunnan jäsenen riippumattomuus), 29 (Nimitysvaliokunnan jäsenet) ja 32 (Palkitsemisvaliokunnan jäsenet). Koodi on kokonaisuudessaan saatavilla internet-osoitteesta www.cgfinland.fi. Suosituksesta poikkeamisen syynä on yhtiön omistus rakenne. Yhtiön pääomistaja Antti Herlin hallitsee 62 prosenttia yhtiön äänivallasta ja 22 prosenttia yhtiön osakkeista. Omistamiseen liittyy yrittäjäriski, minkä johdosta on perusteltua, että pääomistaja toimii hallituksen ja sen valiokuntien puheenjohtajana tai jäsenenä ja valvoo näin yhtiön osakkeenomistajien etua.

KONEen ylintä päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat emoyhtiö KONE Oyj:n yhtiökokous ja hallitus, hallituksen päätoiminen puheenjohtaja sekä toimitusjohtaja. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat vahvistavat vuosittain yhtiön tilinpäätöksen, päättävät voitonjaosta sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitsemisesta ja näiden palkkioista.

KONE Oyj:n yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Hallitus

Tehtävät ja vastuu

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen tehtäviin kuuluvat:

- toimintakertomusten, tilinpäätösten ja osavuositarkastusten laatinta
- kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisen järjestämisen varmistaminen
- yhtiökokoukselle tehtävien ehdotusten valmistelu ja yhtiökokousten koolle kutsuminen
- strategisten suuntaviivojen ja riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen ja vahvistaminen
- vuotuisten budjettien ja toimintasuunnitelmien vahvistaminen

- hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan (pääjohtajan) nimittäminen ja heidän palvelussuhteidensa ehdoista päättäminen
- yhtiörakenteesta päättäminen
- merkittävistä yrityskaupoista ja investoinneista päättäminen
- päättää muista lainsäädännön mukaan hallitukselle kuuluvista asioista

Hallituksella on toimintaansa varten laadittu työjärjestys, joka määrittelee hallituksen, sen puheenjohtajan ja valiokuntien tehtävät. Hallitus kokoontuu säännöllisesti kuusi kertaa vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan. Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan kerran vuodessa.

Jäsenet

Yhtiökokous valitsee KONE Oyj:n hallituksen yhtiöjärjestyksen mukaan 5–10 varsinaista jäsentä sekä enintään kolme varajäsentä vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen jäsenten valinnassa kiinnitetään huomiota jäsenten monipuoliseen ja toisiaan täydentävään kokemukseen, osaamiseen ja näkemykseen sekä KONEen omilta että myös muilta toimialoilta.

Valiokunnat

Hallituksessa toimii kaksi sen jäsenistä koostuvaa valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus on vahvistanut valiokunnille työjärjestykset. Valiokuntien sihteerinä toimii hallituksen sihteeri.

Tarkastusvaliokunta seuraa konsernin taloudellista tilannetta ja valvoo tilinpäätösten ja osavuositarkastusten raportointia. Valiokunta seuraa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja asianmukaisuutta sekä lakien ja määräysten noudattamista ja käsittelee sisäisen tarkastuksen suunnitelmat ja raportit. Sisäisen tarkastuksen johtaja raportoi valiokunnalle sisäisen tarkastuksen tuloksista. Tarkastusvaliokunta seuraa ja valvoo tilinpäätös- ja talousraportoinnin prosessia sekä käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä antamaan selvitykseen sisältyvän kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Tarkastusvaliokunta arvioi konserniyhtiöiden tilintarkastuksen ja sen järjestelyiden asianmukaisuutta ja tilintarkastuspalveluja sekä käsittelee tilintarkastajien raportit. Valio-

kunta myös tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen yhtiölle valittavista tilintarkastajista.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee yhtiökokoukselle tehtäviä esityksiä hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkitsemisestaan sekä päättää konsernin ylimmän johdon nimitys- ja palkkausasioista ja palkitsemisjärjestelmästä.

Operatiivinen johto

Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja (pääjohtaja)

KONE Oyj:n hallitus nimittää hallituksen päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan. Hallitus päättää päätoimisen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan palvelussuhteiden ehdoista, jotka on määritelty kirjallisissa johtajasopimuksissa. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksessa päätettävät asiat toimitusjohtajan ja esikuntansa kanssa. Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja vastaavat hallituksen asettamien tavoitteiden, suunnitelmien, linjausten ja päämäärien toteutumisesta KONE-konsernissa. Lisäksi toimitusjohtajan tehtävänä on vastata liiketoiminnan operatiivisesta johtamisesta KONE Oyj:n hallituksen hyväksymien strategisten suunnitelmien, budjettien, toimintasuunnitelmien sekä ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja esittelee hallitukselle liiketoimintaa koskevia asioita ja vastaa hallituksen päätösten toimeenpanosta.

Johtokunta

Johtokunta tukee toimitusjohtajaa yhtiön strategiaa toteuttamisessa. Johtokunta seuraa liiketoiminnan kehitystä, käynnistää toimia ja määrittelee toimintaperiaatteet ja menettelytavat hallituksen ja toimitusjohtajan antamien suuntaviivojen mukaisesti. Johtokunta kokoontuu säännöllisesti kuukausittain sekä tarpeen mukaan.

Valvontajärjestelmät

KONE Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernissa noudatettavat sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen periaatteet.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että konsernin toiminta on tehokasta ja tuloksellista, liiketoimintariskien hallinta riittävää ja asianmukaista sekä tuotettava informaatio luotettavaa. Valvontajärjestelmän avulla myös seurataan määriteltyjen

toimintaperiaatteiden ja annettujen ohjeiden noudattamista.

Hallituksen tarkastusvaliokunta tarkastelee sisäisen valvonnan toimivuutta. Yhtiöllä on operatiivisesta johdosta erillään oleva sisäinen tarkastus, jonka johtaja on hallituksen puheenjohtajan alainen. Sisäisen tarkastus vastaa sisäisen valvonnan ja liiketoimintariskien hallinnan tarkastuksesta ja raportoi työnsä tulokset tarkastusvaliokunnalle.

Riskienhallinta

Riskienhallinta KONEella yhdessä strategiakehitystoiminnon kanssa koordinoi ja kehittää riskien ja mahdollisuuksien systemaattista arviointia osana liiketoiminnan suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja.

Liiketoimintaa suunnitellessaan KONE arvioi jatkuvasti toimintaympäristönsä, operatiiviseen toimintaansa ja taloudelliseen asemaansa liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia rajoittaakseen tarpeetonta tai liiallista riskinottoa. Tämän lisäksi KONEen yksiköt ja toiminnot tunnistavat ja arvioivat systemaattisesti osana KONEen strategia- ja budjetointiprosesseja riskejä, jotka voivat uhata niiden tavoitteiden saavuttamista. Keskeisimmät riskit raportoidaan riskienhallintatoiminnolle, joka tukee riskienhallintaprosessia ja kerää yhteen riski-informaation johtokunnalle. Johtokunta nimeää merkittävimmille tunnistetuille riskeille tietyn vastuuyksikön tai -toiminnon. Hallitus käy KONEen riskiportfolion läpi määrääjain johtokunnan arvion pohjalta.

KONEen riskienhallintatoiminto vastaa myös globaalien vakuutusohjelmien hallinnoinnista. Rahoitustoiminto hallinnoi keskitetysti taloudellisia riskejä KONEen rahoituspolitiikan mukaisesti.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Oikea taloudellinen raportointi merkitsee vaatimusten noudattamisen ja KONEen sisäisen valvontaympäristön kannalta sitä, että yhtiön tilinpäätökset antavat oikean kuvan konsernin toiminnasta ja talou-

dellisesta asemasta ja että ne eivät sisällä tahallisia tai tahattomia virheitä tai puutteita sen enempää raportoitujen lukujen kuin raportoinnin laajuudenkaan suhteen. Vaatimusten noudattamista valvova järjestelmä rakentuu ja perustuu alla kuvattuun raportointiprosessiin ja -järjestelmään sekä yhtiön arvoihin, rehellisyyttä painottavaan yrityskulttuuriin ja korkeatasoisiin eettisiin vaatimuksiin. Järjestelmää tukee asianmukainen koulutus, myönteisen ja kurinalaisen asenteen edistäminen työtä kohtaan sekä tehtäviinsä sopivien työntekijöiden rekrytointi ja urakehitys.

Konserninlaajuista taloushallintoa ja liikkeenjohtoa koordinoi konsernin taloushallinto (Global Finance and Control), ja sen käytännön toteutuksesta vastaa KONEen tytäryhtiöiden ja yksiköiden controller-verkosto. Hallitus, tarkastusvaliokunta, liiketoiminnasta ja taloudesta vastaava johto sekä sisäiset tarkastajat ja ulkoiset tilintarkastajat arvioivat ja ohjaavat säännöllisesti sisäisen valvonnan prosesseja ja käytäntöjä.

Keskeinen ohjauksen ja valvonnan väline on KONEen johdon kuukausittainen suunnittelu- ja talousraportointiprosessi, jolla varmistetaan toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus. KONEen tilinpäätökset ja taloudelliset katsaukset perustuvat kuukausittaisen raportointiprosessin tuottamiin tietoihin. Prosessissa analysoidaan perusteellisesti liiketoiminnan tulos ja poikkeamat suunnitelmiin, edellivuoden tulokseen ja uusimpiin ennusteisiin. Raportointiprosessi käsittää taloudellisen tiedon ohella tärkeimmät liiketoimintayksiköiden ja konsernitason liiketoiminnan mittarit. Näin taataan, että mahdolliset poikkeamat taloudellisista tai liiketoiminta-/prosessimittareiden tavoitearvoista tai toimintaperiaatteista tunnistetaan, kommunikoidaan ja niihin reagoidaan tehokkaalla ja yhdenmukaisella tavalla.

Taloudellisen valvonnan tehtävät on sisällytetty osaksi KONEen liiketoimintaprosesseja sekä johdon jatkuvaa liiketoiminnan valvontaa ja ohjausta. KONE on laatinut talousvalvontamallit (Financial Control Models) tilauksiin perustuvan liiketoiminnan, palveluliiketoiminnan sekä rahoitus- ja veroasioiden osa-alueilla, joissa määritellään keskeiset taloudellisen valvonnan tehtävät. Talousvalvontamallien tarkoituksena on toiminnan tuloksellisuuden ja tehokkuuteen tähtäävä, selkeä ja tehokas valvontaprosessi. Talousvalvontamallien avulla tuetaan ja valvotaan taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta. Malleissa on määritelty KONEen tytäryhtiöiden ja yksiköiden talousjohtajien ja controllereiden keskeiset valvontatehtävät (Key Control Tasks). Samoin määritellään keskeiset valvontamittarit (Key Control Indicators) ja niiden suhde valvontamallin tehtäviin. Mittareiden tarkoituksena on

mitata ja tukea toiminnan tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Talousvalvontamallien ja mittareiden tehokkuutta arvioidaan yksiköissä määrääjain konsernin taloushallinnon valvonnassa.

Taloudellisen raportoinnin luotettavuuden valvonta perustuu KONEen määrittelmiin taloudellisen raportointiprosessin periaatteisiin ja ohjeistukseen. Johdon operatiivinen raportointi sekä ulkoinen raportointi perustuvat yhteiseen, konsernin yhdenmukaiseen viitekehykseen, joka sisältää raportoinnin prosessit, työkalut ja ohjeistuksen. Tilinpäätösstandardien tulkinna ja soveltaminen on keskitetty konsernin taloushallintoon, joka yhtiön tarkastusvaliokunnan valvomana ylläpitää KONEen laskentastandardeja (KONE Accounting Standards). Konsernin taloushallinto valvoo KONEen laskentastandardien ja -ohjeiden noudattamista konsernin yksiköissä. Budjetointi- ja raportointiprosessit ja niiden sisällöt määrittellään KONEen raportointiperiaatteissa (KONE Accounting and Reporting Instructions). Näitä standardeja ja ohjeita ylläpitää ja päivittää keskitetysti konsernin taloushallinto, ja niitä sovelletaan yhtenäisesti koko konsernissa. Konsernilla on käytössä yhtenäinen raportointijärjestelmä.

KONEella on konserninlaajuinen toiminnanohjausjärjestelmä (ERP), joka on rakennettu KONEen laskentastandardien sekä raportointiperiaatteiden mukaisesti. KONEella on käytössä muutoksenhallintaprosessi, joka varmistaa, ettei toiminnanohjausjärjestelmän kirjaustapoja voi muuttaa ilman konsernin taloushallinnon hyväksyntää. KONEen raportointiprosessissa tiedonsiirrot eri järjestelmien välillä on pääosin automatisoitu. Tapahtumien käsittelyä keskitetään jatkuvasti tehtäviinsä erikoistuneisiin sisäisiin palvelukeskuksiin.

Kirjanpito- ja raportointiprosessien tehokas sisäinen valvonta, liiketoimintaprosesseista ja -järjestelmistä aina tilinpäätöksiin saakka (record to report process), on tärkeää raportoinnin oikeellisuuden kannalta. Raportoinnin oikeellisuuden ja ennusteiden tarkkuuden kannalta keskeistä on tunnistaa olennainen liiketoimintaa koskeva tieto ja varmistaa sen laatu.

Tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen tehtävänä on todentaa, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tilintarkastus käsittää yhtiön kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla Keskukskaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiö-

Lisätietoa

KONEen merkittävimpiä tietoon tulleita riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu toimintakertomuksessa. Rahoitusriskien hallintaa on lisäksi käsitelty tilinpäätöksen liitetiedoissa 2, s. 20.

kokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä.

Sisäpiiri

KONE-konsernissa on voimassa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohje, jota on täydennetty yhtiön hallituksen hyväksymällä sisäisellä sisäpiiriohjeella. Yhtiö pitää julkista ja yritys kohtaista sisäpiirirekisteriään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. KONEen julkiseen sisäpiiriin kuuluvat arvopaperimarkkinallain mukaisesti asemansa perusteella hallituksen jäsenet, hallituksen varajäsenet, toimitusjohtaja ja tilintarkastajat. Näiden lisäksi julkiseen sisäpiiriin kuuluvat yhtiön määrittelemänä johtokunnan jäsenet. Julkisten sisäpiiriläisten lisäksi KONEen pysyviin sisäpiiriläisiin kuuluvat yhtiön määrittelemät yritys kohtaiset sisäpiiriläiset, jotka työtehtäviensä vuoksi saavat säännöllisesti sisäpiiriin tietoa tai joilla on pääsy kyseiseen tietoon. Pysyvät sisäpiiriläiset saavat käydä kauppaa KONEen osakkeilla ja niihin oikeuttavilla arvopapereilla kuuden viikon ajan osavuosikatsaus-ten ja tilinpäätöstiedotteiden julkistamisen jälkeen. Yhtiö pitää tarvittaessa myös hankekohtaista sisäpiirirekisteriä, johon merkityt henkilöt eivät saa käydä kauppaa yhtiön arvopapereilla hankkeen voimassaoloaikana.

KONEen sisäpiirivastaavana toimii yhtiön hallituksen sihteeri.

Hallinnointi vuonna 2015

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 23. helmikuuta 2015 Helsingissä.

Hallitus ja valiokunnat

Yhtiökokous valitsi KONEen hallitukseen yhdeksän jäsentä. Yhtiön hallituksen päätoimisena puheenjohtajana toimii Antti Herlin, varapuheenjohtajana Jussi Herlin ja jäsenenä Matti Alahuhta, Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen. Kazunori Matsubara jätti paikkansa KONEen hallituksessa 22. heinäkuuta 2015.

Hallituksen jäsenistä Anne Brunila, Iiris Herlin, Ravi Kant, Juhani Kaskeala ja Sirpa Pietikäinen ovat yhtiöstä riippumattomia. Jussi Herlin oli yhtiöstä riippumaton

10.1.2016 saakka, jonka jälkeen hän siirtyi yhtiön palvelukseen. Antti Herliniä, Iiris Herliniä ja Jussi Herliniä lukuun ottamatta muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Vuonna 2015 hallitus kokoontui 7 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 93 %. Hallituksen ja valiokuntien sihteerinä toimii Jukka Ala-Mello.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseninä toimivat Jussi Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Anne Brunila, Antti Herlin ja Ravi Kant jäseninä. Tarkastusvaliokunnan jäsenistä Anne Brunila ja Ravi Kant ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista ja Jussi Herlin oli riippumaton yhtiöstä vuonna 2015.

Vuonna 2015 tarkastusvaliokunta kokoontui 3 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 92 %.

Sisäisen tarkastuksen johtajana toimii Caj Lövegren.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseninä toimivat Antti Herlin puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenet Matti Alahuhta, Jussi Herlin ja Juhani Kaskeala jäseninä. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenistä Juhani Kaskeala on riippumaton sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista, Matti Alahuhta on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista ja Jussi Herlin oli riippumaton yhtiöstä vuonna 2015.

Vuonna 2015 nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui 5 kertaa. Jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti oli 100 %.

Hallituksen palkkiot ja muut edut

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti helmikuussa 2015 seuraavat hallituksen jäsenten palkkiot (palkkio vuodessa euroa):

Hallituksen puheenjohtaja	54 000
Varapuheenjohtaja	44 000
Jäsen	33 000

Vuosipalkkiosta 40 prosenttia suoritettiin KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina ja loput rahana. Lisäksi vahvistettiin maksettava 500 euron kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista kuitenkin siten, että muualla kuin Suomessa asuville valiokuntien jäsenille em. kokouspalkkio valiokuntien kokouksista on 2 000 euroa. Matkakulut ja päivärahat korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti.

Hallituksen puheenjohtajan palkat ja muut edut

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan Antti Herlinin palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä, konsernin tulokseen perustuvasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta. Antti Herlinin peruspalkka vuonna 2015 oli 468 488 euroa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 452 090 euroa bonusta vuodelta 2015 ja hänelle on maksettu työskentelystä hallituksen puheenjohtajana palkkioita 60 500 euroa. Antti Herlinin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 63.

Hallituksen päätoimisen puheenjohtajan eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta.

Toimitusjohtaja

KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth.

Toimitusjohtajan palkat ja muut edut

Toimitusjohtajan palkka muodostuu peruspalkasta ja hallituksen vuosittain päättämästä konsernin avaintavoitteisiin perustuvasta tulospalkkiosta, jonka enimmäismäärä on 100 prosenttia vuosipalkasta.

Henrik Ehrnroothin peruspalkka on 750 000 euroa vuodessa. Lisäksi hänelle on suoriteperusteisesti kertynyt 675 000 euroa bonusta vuodelta 2015. Henrik Ehrnroothin osakeomistus selviää taulukosta sivulla 63.

Henrik Ehrnrooth on mukana konsernin ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän mukaan mahdollinen palkkio perustuu KONEen liikevaihdon ja liikevoiton kasvuun. Huhtikuussa 2015 vuodelta 2014 Henrik Ehrnroothille suoritettu palkkio oli 3 213 501 euroa koostuen 37 870 KONEen B-sarjan osakkeesta ja rahapalkkiosta järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi. Vuodelta 2015 kertynyt ja huhtikuussa 2016 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 40 495 KONEen B-sarjan osaketta lisättyinä rahapalkkiolla järjestelmästä aiheutuvien verojen ja veroluonteisten maksujen kattamiseksi.

Henrik Ehrnroothin eläkeikä ja eläke määräytyvät eläkelakien mukaisesti. Ennenaikaisesta eläkkeestä ei ole tehty erillistä sopimusta. Irtisanomistilanteessa hänellä on oikeus enintään kahdeksantoista kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisan palkan.

Johtokunta

KONEen johtokunnan muodostavat pääjohtajan lisäksi 12 johtokunnan jäsentä.

Lisätietoa

Tämä selvitys on saatavilla yhtiön internet-sivuilta osoitteessa www.kone.com ja selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena.

KONE Oyj:n toimitusjohtajana (pääjohtajana) toimii Henrik Ehrnrooth. Johtokunnan muut jäsenet ovat Max Alfthan, Klaus Cawén, William Johnson, Pekka Kempainen, Heikki Leppänen, Pierre Liautaud, Tomio Pihkala, Neeraj Sharma, Eriikka Söderström, Kerttu Tuomas, Noud Veeger ja Larry Wash. Mikko Korte nimitettiin johtokunnan jäseneksi 1.1.2016 alkaen vastualueenaan Operations Development.

Johtokunnan palkat ja palkkiot

Johtokunnan jäsenten palkka muodostuu peruspalkasta sekä tulospalkkiosta, joka perustuu konsernin tulokseen ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen. Tulospalkkion suuruudesta päättää nimitys- ja palkitsemisvaliokunta, kuitenkin niin, että tulospalkkio on enintään 50 prosenttia vuosipalkasta.

Johtokunnan jäsenten osakeomistus selviää alla olevasta taulukosta.

Johtokunnan jäsenet ovat mukana ylimmän johdon osakepohjaisessa kannustinjärjestelmässä. Kannustinjärjestelmän perusteella johtokunnan jäsenille luovutettiin huhtikuussa 2015 yhteensä 159 675 KONEen B-sarjan osaketta sekä rahapalkkio, jonka määrä vastaa järjestelmästä johtokunnan jäsenille aiheutuvia

veroja ja veroluonteisia maksuja. Myönnettyistä osakkeista 5 194 kappaletta palautui KONEelle heinäkuussa 2015 osakepalkkiojärjestelmän ehtojen mukaisesti. Vuodelta 2015 kertynyt ja huhtikuussa 2016 maksettava palkkio on vastaavasti yhteensä 194 376 KONEen B-sarjan osaketta sekä verojen ja veroluonteisten maksujen määräinen rahapalkkio. Johtokunnan jäsenillä ei ole sopimusta varhennetusta eläkeiästä. Irtisanomiskorvaus on enintään viidentoista kuukauden palkkaa vastaava korvaus, joka sisältää kuuden kuukauden irtisanomisajan palkan.

Tilintarkastus

KONEen tilintarkastajina toimivat KHT Niina Vilske ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. PricewaterhouseCoopers-ketjun yhtiöille vuodelta 2015 maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat 3,0 miljoonaa euroa ja muista asiantuntijapalveluista maksetut palkkiot 1,1 miljoonaa euroa.

Sisäpiiri

KONEen julkiseen sisäpiiriin 31. joulukuuta 2015 kuuluneiden henkilöiden omistukset ja niissä tilikaudella tapahtuneet muutokset selviävät alla olevasta taulukosta.

Lisätietoa

Säännöllisesti päivittyvä julkisten sisäpiiriläisten omistuksista kertova taulukko on nähtävissä osoitteessa www.kone.com

Lisätietoa

Hallitus, s. 64
Johtokunta, s. 65

KONE Oyj:n julkisten sisäpiiriläisten osake- ja optio-omistus 31.12.2015 sekä omistuksissa tapahtuneet muutokset tilikaudella 1.1.–31.12.2015

	A-sarjan osake	Muutos	B-sarjan osake	Muutos
Alahuhta Matti			752 547	+ 321
Alfthan Max			3 840	+ 3 000
Brunila Anne			1 587	+ 321
Cawén Klaus			289 264	+ 17 348
Ehrnrooth Henrik			157 506	+ 67 870
Herlin Antti	70 561 608	0	43 849 444	+ 1 600 525
Herlin Iiris			133 294	+ 321
Herlin Jussi			107 366	+ 438
Johnson William			87 272	+ 15 148
Kant Ravi			747	+ 321
Kaskeala Juhani			1 821	+ 321
Kempainen Pekka			175 864	+ 15 148
Leppänen Heikki			137 064	- 5 852
Liautaud Pierre			15 148	+ 748
Pietikäinen Sirpa			6 747	+ 321
Pihkala Tomio			29 560	+ 8 830
Sharma Neeraj			29 403	+ 8 513
Söderström Eriikka			22 208	+ 15 148
Tuomas Kerttu			163 264	+ 15 148
Veeger Noud			73 884	- 8 852
Wash Larry			39 148	+ 15 148

Muilla julkisilla sisäpiiriläisillä ei ollut osake- tai optio-omistuksia KONEessa 31.12.2015. Omistuksiin on sisällytetty myös julkisten sisäpiiriläisten määräysvallassa olevien yhtiöiden ja alaikäisten lasten omistamat osakkeet.

Hallitus

Antti Herlin

Hallituksen puheenjohtaja

s. 1956, kauppatieteiden tohtori h.c., taiteen tohtori h.c., tekniikan tohtori h.c.
Hallituksen jäsen vuodesta 1991.

Työskennellyt KONE Oyj:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2003. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n pääjohtajana 1996–2006 ja hallituksen varapuheenjohtajana 1996–2003.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuudet Security Trading Oy:ssä, Holding Manutas Oy:ssä ja Sanoma Oyj:ssä, hallintoneuvoston varapuheenjohtajuus Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja hallituksen jäsenyydet Elinkeinoelämän keskusliitossa ja Teknoliateollisuus ry:ssä.

Jussi Herlin

Hallituksen varapuheenjohtaja

s. 1984, kauppatieteiden maisteri.

Hallituksen jäsen vuodesta 2012.

Työskennellyt konsulttina Accenturella vuosina 2012–2014. Toiminut KONE Oyj:n hallituksen varajäsenenä vuosina 2007–2012.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssä, Tiina ja Antti Herlinin säätiössä ja Perheyritysten liitossa sekä hallintoneuvoston jäsenyys Suomen Messut Osuuskunnassa.

Matti Alahuhta

s. 1952, tekniikan tohtori, tekniikan tohtori h.c.

Hallituksen jäsen vuodesta 2003.

Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n toimitusjohtajana vuodesta 2005 ja pääjohtajana vuodesta 2006 vuoteen 2014, Nokia Oyj:n varatoimitusjohtajana 2004, Nokia Mobile Phonesin toimitusjohtajana 1998–2003 ja Nokia Telecommunications Oy:n toimitusjohtajana 1993–1998.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus DevCo Partners Oy:ssä, Outotec Oyj:ssä sekä Elinkeinoelämän keskusliitossa, sekä hallituksen jäsenyydet Volvo AB:ssä ja ABB Ltd:ssä.

Anne Brunila

s. 1957, kauppatieteiden tohtori, kauppatieteiden tohtori h.c.

Hallituksen jäsen vuodesta 2009.

Hanken Svenska handelshögskolanin professori vuodesta 2014. Työskenteli aiemmin mm. Fortum-konsernin johtajana ja johtoryhmän jäsenenä 2009–2012 vastuualueenaan konsernin yhteiskuntasuhteet ja strategia, Metsäteollisuus ry:n toimitusjohtajana 2006–2009, Valtionvarainministeriössä ylijohtajana 2003–2006 sekä eri asiantuntijajähtotehtävissä Suomen Pankissa 1992–2000 ja Euroopan komissiossa 2000–2002.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Stora Enso Oyj:ssä, Sampo Oyj:ssä ja Sanoma Oyj:ssä, hallituksen puheenjohtajuus Aalto-korkeakoulusäätiössä sekä jäsenyydet Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen (ETLA) ja Elinkeinoelämän Valtuuskunnan (EVA) hallituksissa.

Iiris Herlin

s. 1989, valtiotieteiden yo.

Hallituksen jäsen vuodesta 2015.

Hallituksen varajäsen vuosina 2013–2014.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Security Trading Oy:ssä sekä Tiina ja Antti Herlinin säätiössä.

Ravi Kant

s. 1944, tekniikan kandidaatti, maisteri, kunnia-tohtori.

Hallituksen jäsen vuodesta 2014.

Työskenteli aiemmin useissa tehtävissä Tata Motorsissa vuodesta 1999 lähtien ja mm. pääjohtajana vuodesta 2005 vuoteen 2009 ja tämän jälkeen hallituksen varapuheenjohtajana vuoteen 2014. Aikaisemmin hän on työskennellyt johtajana Philips Intian kulutuselektronikkayksikössä, markkinointijohtajana LML Ltd:ssä sekä Titan Watches Ltd:ssä. Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuus Indian Institute of Management Rohtakissa ja hallituksen jäsenyys Sesa Sterlite Ltd:ssä, National Institute of Designissa (Intia), Enactusissa (USA) ja WonderWorkissa (USA).

Juhani Kaskeala

s. 1946, Amiraali.

Hallituksen jäsen vuodesta 2009.

Admiral Consulting Oy:n toimitusjohtaja vuodesta 2011. Toimi puolustusvoimien eri tehtävissä 1965–2009, viimeksi puolustusvoimain komentajana 2001–2009.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Forcit Ab:ssä, Nixu Oyj:ssä, sekä John Nurminen säätiössä, varapuheenjohtajuus Olympiakomitean valtuuskunnassa ja jäsenyys European Leadership Networkissa.

Sirpa Pietikäinen

s. 1959, kauppatieteiden maisteri.

Hallituksen jäsen vuodesta 2006.

Työskennellyt Euroopan parlamentin jäsenenä vuodesta 2008 ja neuvotteluteorioiden luennoitsijana ja konsulttina vuodesta 1999. Työskenteli aiemmin mm. kansanedustajana 1983–2003 ja ympäristöministerinä 1991–1995.

Keskeisiä luottamustoimia ovat puheenjohtajuus GLOBE EU:ssa ja Viherympäristöliitossa sekä jäsenyys Alzheimer European johtokunnassa, Lammin säästöpankin hallituksessa sekä kirkon EU-neuvottelukunnassa ja Kansanvalistusseuran hallintoneuvostossa.

Jukka Ala-Mello

s. 1963, kauppatieteiden maisteri, KHT.

Hallituksen sihteeri vuodesta 2006.

Työskennellyt KONE Oyj:n johtajana sekä Security Trading Oy:n ja Holding Manutas Oy:n toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä vuodesta 2006. Työskenteli aiemmin PricewaterhouseCoopers Oy:ssä osakkaana ja KHT-tilintarkastajana 1993–2006 sekä Panostaja Oyj:ssä talouspäällikkönä 1990–1993.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen puheenjohtajuudet Panostaja Oyj:ssä ja OWH-Yhtiöt Oy:ssä.

Lisätietoa

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, s. 60

Lisätietoa

Säännöllisesti päivittyvä julkisten sisäpiiriläisten omistuksista kertova taulukko on nähtävissä osoitteessa www.kone.com

Johtokunta

Henrik Ehrnrooth

Toimitusjohtaja

s. 1969, kauppatieteiden maisteri.

KONE Oyj:n toimitusjohtaja huhtikuusta 2014 alkaen. KONE Oyj:n johtokunnan jäsen. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n talousjohtajana vuosina 2009–2014, Goldman Sachsilla 1998–2009, viimeksi johtajana yrityksen investointipankkitoiminnassa. Lisäksi hän on työskennellyt useissa eri tehtävissä investointipankki UBS:lla vuosina 1994–1998.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet UPM Kymmene Oyj:ssä ja Foundation Board of the International Institute for Management Developmentissa (IMD, Sveitsi).

Max Alfthan

Markkinointi ja viestintä

s. 1961, kauppatieteiden maisteri.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2014. Työskennellyt aiemmin Fiskarsin strategiajohtajana 2008–2014, Amer Sportsin viestintäjohtajana 2001–2008, Lowe Lintas & Partnersin toimitusjohtajana 1998–2001 sekä Sinebryhoffin markkinointijohtajana 1989–1998.

Klaus Cawén

Yritysjärjestelyt ja strategiset allianssit, Venäjä, lakiasiat

s. 1957, oikeustieteen kandidaatti, LL.M. KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 1991. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1983. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n lakiasiaintoimintajohdajana 1991–2001.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen jäsenyydet Oy Karl Fazer Ab:ssa, East Office of Finnish Industries Oy:ssä, Outotec Oyj:ssä ja Toshiba Elevator and Building Systems Corporationissa (Japani).

William B. Johnson

Kiinan alue

s. 1958, MBA.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012 ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2004. Työskenteli aiemmin mm. KONEen Kiinan maajohtajana vuodesta 2004, palveluliiketoiminnan johtajana Aasian ja Tyynenmeren alueella Carrier International -yhtiössä (United Technologies) vuosina 2002–2004, Australian maajohtajana Carrier Air Conditioning -osakeyhtiössä (United Technologies) 2001–2002, ja useissa eri johdotehtävissä Otis Elevator -yhtiössä ja Trammell Crow -yrityksessä.

Pekka Kempainen

Palvelut

s. 1954, tekniikan lisensiaatti.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2005. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1984. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n Aasian ja Tyynenmeren aluejohtajana 2004–2010, uusien hissien ja liukuportaiden johtajana 2001–2004, uusien hissien ja teknologian johtajana 1995–2001 ja tutkimuskeskuksen johtajana 1990–1994.

Heikki Leppänen

Laiteliiketoiminta

s. 1957, tekniikan lisensiaatti.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2005. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1982. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n teknologiajohtajana 2004–2005 ja globaalien tutkimus- ja tuotekehityksen johtajana 2000–2004.

Pierre Liautaud

Länsi- ja Etelä-Eurooppa, Afrikka Customer Experience

s. 1958, maisteri, (Ecole Polytechnique, Ecole Nationale Supérieure des Télécommunications).

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2011. Työskenteli aiemmin mm. Microsoftin Enterprise & Partner Groupin EMEA-alueen johtajana 2003–2006 ja Pohjois-Euroopan aluejohtajana 2006–2009, toimitusjohtajana @visoyhtiössä (Vivendi-Softbank, 1999–2001) ja Activia Networksissa (2001–2003), sekä IBM Corporationissa 1982–1999 mm. Internetdivisioonan markkinointijohtajana (1998) ja Global Electronics Industry -toiminnan johtajana (1999).

Tomio Pihkala

Globaali kehitystoiminta

s. 1975, konetekniikan diplomi-insinööri

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2013. KONEen palveluksessa vuodesta 2001. Työskenteli aiemmin KONE Oyj:n turvallisuudesta, laadusta ja asennustoiminnasta vastaavana johtajana 2013–2014, Suomen tuotekehitysyksikön johtajana 2011–2013, Kiinan palveluliiketoiminnan johtajana 2009–2010 ja Kiinan tuotestrategiasta ja markkinoinnista vastaavana johtajana 2007–2008.

Neeraj Sharma

Aasian ja Tyynenmeren alue, Lähi-itä

s. 1960, laivanrakennuksen insinööri.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2014. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2009. Työskenteli aiemmin mm. KONE Intian maajohtajana 2009–2014 ja useissa johdotehtävissä General Electricillä.

Eriikka Söderström

Talousjohtaja

s. 1968, kauppatieteiden maisteri.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2014. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2013. Työskenteli aiemmin Vaconin talousjohtajana 2009–2012, Nautorin talousjohtajana vuonna 2008 sekä useissa eri talousjohdon tehtävissä Nokia Siemens Networks / Nokia Networksilla 1994–2007.

Keskeinen luottamustoimi on hallituksen jäsenyys Comptel Oyj:ssä.

Kerttu Tuomas

Henkilöstö

s. 1957, kauppatieteiden kandidaatti.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2002. Työskenteli aiemmin mm. Elcoteq Network Oyj:n henkilöstöjohtajana 2000–2002, Masterfoods Oy:n (Mars) henkilöstöpäällikkönä 1994–1999 ja Mercuri Urval Oy:n konsulttina 1987–1993.

Keskeisiä luottamustoimia ovat hallituksen varapuheenjohtajuus Kemira Oyj:ssä ja strategisen hallituksen jäsenyys CEMSissä, the Global Alliance In Management Education.

Noud Veeger

Keski- ja Pohjois Eurooppa

s. 1961, kauppatieteiden maisteri.

KONE Oyj:n johtokunnan jäsen vuodesta 2004. KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 1999. Työskenteli aiemmin mm. KONE Oyj:n Aasian ja Tyynenmeren sekä Lähi-idän aluejohtajana 2010–2014, Keski- ja Pohjois-Euroopan aluejohtajana 2004–2010, KONE Plc:n (Englanti) toimitusjohtajana 2002–2004, KONEen Alankomaiden tytäryhtiön uusien hissien ja liukuportaiden johtajana 1999–2002, OTRA Netherlandsin johtajana 1996–1998 ja HCI Central American toimitusjohtajana 1993–1996.

Larry Wash

Amerikka

s. 1961, kandidaatti (sähkötekniikka), MBA. KONE Oyj:n johtokunnan jäsen ja KONE Oyj:n palveluksessa vuodesta 2012. Työskenteli aiemmin mm. Ingersoll Randilla globaalien palveluiden johtajana Climate Solutions -sektorilla, Tranen Service and Contracting -liiketoiminnan johtajana Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, ja useissa eri johdotehtävissä Xeroxilla ja Eastman Kodakilla.

Muutokset 1.1.2016 alkaen

Tomio Pihkala nimitettiin KONEen teknologiajohtajaksi ja uuden teknologia- ja innovaatioyksikön johtajaksi. Uudessa roolissaan hän jatkaa johtokunnan jäsenenä. Mikko Korte nimitettiin johtokunnan jäseneksi vastualueenaan Operations Development.

Taloudelliset tavoitteet ja pääomanhallinta

Taloudelliset tavoitteet

KONE on määritellyt pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteensa seuraavasti:

- Kasvu: markkinoita nopeampi kasvu
- Kannattavuus: EBIT 16 %
- Rahavirta: parantunut käyttöpääoman kierto

KONE ei kuitenkaan ole määritellyt aika-aulua näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoite on kasvaa jatkuvasti markkinaa nopeammin ja parantaa käyttöpääoman kiertoa. Pitkän aikavälin tavoite on saavuttaa 16 prosentin liikevoittomarginaali. Ottaen kuitenkin huomioon KONEen pääoma- ja taserakenteen, tavoite ei ole maksimoida liikevoittomarginaalia lyhyellä aikavälillä, vaan kasvattaa absoluuttista liikevoittoa parhaalla mahdollisella tavalla pitkällä aikavälillä ja tätä kautta ylläpitää vahvaa sijoitetun pääoman tuottoa. Liikevoittomarginaalitavoite on merkityksellinen kannattavan kasvun varmistamisessa sekä siinä, että hinnoittelu, laatu ja tuottavuus paranevat jatkuvasti.

Pääomanhallinta

KONEen pääomanhallinnan tavoitteena on tukea kannattavaa kasvua varmistamalla jatkuvasti konsernin riittävä maksukyky ja pääoma. Tavoitteena on ylläpitää pääomarakenne, joka edesauttaa omistaja-arvon luomisessa.

KONEen liiketoimintaan sitoutunut pääoma koostuu pääasiassa nettokäyttöpääomasta, käyttöomaisuudesta ja sijoituksista, jotka rahoitetaan oman pääoman ja nettovelan avulla oheisen taulukon mukaisesti. KONEen liiketoimintamallin ja -prosessien ansiosta liiketoimintaan sitoutuneen pääoman määrä on suhteellisen alhainen. KONE pyrkii säilyttämään negatiivisen nettokäyttöpääoman taatakseen terveen rahavirran myös liiketoiminnan kasvaessa sekä ylläpitääkseen vahvan liiketoimintaan sitoutuneen pääoman tuoton.

KONEen ensisijainen rahoituksen lähde on sen operatiivisesta toiminnasta tuleva rahavirta. KONEen rahoitustoiminto hoitaa ulkoista rahoitusta ja rahavaroja keskitetysti konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Lyhytaikaisia varoja sijoitetaan ainoastaan korkean luottokelpoisuuden omaaviin vastapuoliin ja pääasiassa lyhytaikaisiin instrumentteihin ja talletuksiin jatkuvan maksuvalmiuden varmistamiseksi.

KONEen pääomarakenteelle ei ole määritetty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi. Velattomuus nähdään merkittävänä vahvuustekijänä, jonka ansiosta KONE voi hyödyntää mahdollisia arvoa luovia liiketoimintamahdollisuuksia, mikäli tällaisia ilmenee. Tarvittaessa KONE voi myös hyödyntää lainanottokapasiteettiaan, mikäli merkittäviä kiinnostavia investointi- tai yrityskaupparahallintamahdollisuuksia ilmenisi.

Tällaisissa tilanteissa velan määrä ja nettovelkaantumisasaste saattaisivat olla korkeammalla tasolla jonkin aikaa. Vuoden 2015 lopussa KONEen rahoitus oli taattu olemassa olevilla lainasopimuksilla ja ylimääräisellä likviditeetillä.

KONEen osingonmaksulle tai omien osakkeiden takaisinostoille ei ole määritettyjä tavoitteita. Hallituksen osingonjakoehdotus muodostetaan yleisten liiketoimintanäkymien ja -mahdollisuuksien sekä kulloisenkin pääomarakenteen ja siinä ennakoitavien muutosten perusteella.*)

Vuoden 2015 lopussa KONEella oli hallussaan 12 240 544 kappaletta omia B-sarjan osakkeitaan.

KONE varmistaa pääomaresurssiansa tehokkaan kohdennuksen ja käytön mittaamalla sisäisesti liiketoimintansa taloudellista tulosta, josta on vähennetty liiketoimintaan sitoutuneen pääoman kustannus. Sitoutuneen pääoman kustannus perustuu liiketoimintaan sidottuun pääomaan ja pääoman painotettuun keskihintaan (weighted average cost of capital, WACC).

Pääoman painotettua keskihintaa käytetään myös vertailutasona arvioitaessa yritysostojen, merkittävien investointien ja sijoitusten arvonluontipotentiaalia. Käytetyt arvonmäärittämenetelmät ovat takaisinmaksuaika, diskontattuun rahavirtaan perustuva malli sekä kannattavuus- ja rahavirtakertoimet.

Lisätieto

Tarkempia tietoja rahoitusriskeistä tilinpäätöksen liitetiedoissa 2, s. 20.

Me	2015	2014	2013	2012 ²⁾	2011
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma:					
Liikearvo ja osakkeet	1 429,4	1 321,3	1 215,7	1 239,2	1 174,0
Muu käyttöomaisuus ¹⁾	616,9	578,9	498,4	459,8	392,3
Nettokäyttöpääoma	-983,4	-749,7	-611,5	-439,3	-361,4
Liiketoimintaan sitoutunut pääoma yhteensä	1 062,9	1 105,5	1 102,6	1 259,7	1 204,9
Pääoma:					
Oma pääoma	2 575,5	2 062,4	1 724,6	1 833,7	2 034,0
Korollinen nettovelka	-1 512,6	-911,8	-622,0	-574,0	-829,1
Pääoma yhteensä	1 062,9	1 150,5	1 102,6	1 259,7	1 204,9
Nettovelkaantumisasaste	-58,7	-44,2	-36,1	-31,3	-40,8
Omavaraisuusaste	45,4	43,6	43,7	47,1	54,0

¹⁾ Aineelliset hyödykkeet, hankitut huoltosopimukset ja muut aineettomat hyödykkeet.

²⁾ Tiedot vuodelta 2012 on oikaistu uudistetun IAS 19, Työsuhde-etuudet -standardin mukaisesti.

* Vuosina 2011–2015 osinkojen osuus tuloksesta on ollut 69,7–129,8 % B-sarjan osakkeelle (hallituksen ehdotus 2015).

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Markkina-arvo

KONE Oyj:n B-sarjan osakkeen kurssi nousi 3,6 % Nasdaq Helsinki Oy:ssä tilikauden 2015 aikana 37,82 eurosta 39,17 euroon. Samanaikaisesti OMX Helsinki Cap -indeksi nousi noin 11,7 % ja Euro Stoxx 600 -indeksi noin 7,8 %. KONE Oyj:n B-sarjan osakkeen korkein noteeraus tilikauden aikana oli 44,35 euroa ja alin 31,50 euroa. Vuoden 2015 lopussa yhtiön markkina-arvo, jossa pörssissä noteeraamattomat A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen vuoden päätöskurssiin, oli 20 101 miljoonaa euroa. Joulukuun 2015 lopussa yrityksellä oli hallussaan 12 240 544 omaa B-sarjan osaketta.

Tilikauden aikana KONE Oyj:n B-sarjan osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsinki Oy:ssä 259,2 miljoonaa kappaletta. Vaihdetujen osakkeiden arvo oli 9 930 miljoonaa euroa. B-sarjan osakkeen keskimääräinen päivävaihto oli 1 032 543 kappaletta eli 39,5 miljoonaa euroa. B-sarjan osakkeiden suhteellinen vaihto oli 59 % (poislukien KONE Oyj:n hallussa olevat B-sarjan osakkeet). Nasdaq Helsinki Oy:n lisäksi KONEen B-sarjan osakkeella käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. KONEen B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsinki Oy:ssä vastasi noin 31 % koko niiden vaihdon volyyymistä vuonna 2015 (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Osakkeet ja osakepääoma

Joulukuun 2015 lopussa osakepääoma oli 65 675 789,25 euroa. Osakepääoma kas-

voi tilikauden aikana 124 548,25 eurolla, kun KONE 2010 ja KONE 2013 optio-oikeuksilla merkittiin osakkeita.

Kullakin A-sarjan osakkeella on yksi ääni. Kymmenen B-sarjan osaketta oikeuttaa yhteen ääneen, kuitenkin siten, että kullakin osakkeenomistajalla on vähintään yksi ääni. Joulukuun 2015 lopussa osakkeita oli 525 406 314, joista 449 197 602 oli B-sarjan osakkeita ja 76 208 712 A-sarjan osakkeita. Äänten kokonaismäärä oli 121 128 472.

Osinko

B-sarjan osakkeilla on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus vähintään yksi ja enintään 2,5 prosenttia korkeampaan osinkoon kuin A-sarjaan kuuluvilla osakkeilla laskettuna osakkeen kirjanpidollisesta vastavasta, joka on 0,125 euroa. Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2015 maksetaan osinkoa 1,3975 euroa A-sarjan osakkeelta ja 1,40 euroa B-sarjan osakkeelta.

Valtuutus osakepääoman korottamiseen

Tilikauden päättyessä yhtiön hallituksella oli yhtiökokouksen helmikuussa 2015 myöntämä valtuutus osakepääoman korottamiseen ja optio-oikeuksien liikkeelle laskuun. Valtuutus on voimassa 23.2.2020 saakka

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

KONE Oyj:n varsinainen yhtiökokous myönsi 23. helmikuuta 2015 hallitukselle valtuuden omien osakkeiden hankkimiseen. Valtuutus on voimassa yhden vuoden ajan yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Osakkeita voidaan hankkia enintään 52 440 000 kappaletta siten, että A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 7 620 000 kappaletta ja B-sarjan osakkeita enintään 44 820 000 kappaletta, ottaen

kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä.

Omia osakkeita voidaan hankkia muun muassa yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen ja muiden järjestelyiden rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi, yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Hankittavien osakkeiden vähimmäis- ja enimmäisvastike määräytyy sekä A- että B-sarjan osakkeen osalta hankintapäivänä Nasdaq Helsinki Oy:ssä B-sarjan osakkeelle määrättyvän kaupankäyntikurssin perusteella.

Tammijoulukuun 2015 aikana KONE käytti edellistä valtuutustaan omien osakkeiden ostamiseen. Huhtikuussa KONE luovutti 354 838 hallussaan ollutta B-sarjan osaketta osakepohjaiseen kannustinjärjestelmään ja 3 210 B-sarjan osaketta osana hallituksen vuosipalkkiota. Heinäkuussa KONE Oyj:lle palautui 5 194 B-sarjan osaketta vastikkeetta KONE Oyj:n osakepalkkiojärjestelmän 2013–2015 ehtojen mukaisesti. Lisäksi KONE osti heinäkuussa yhteensä 1 910 000 omaa B-sarjan osaketta. Joulukuun lopussa konsernilla oli hallussaan 12 240 544 B-sarjan osaketta.

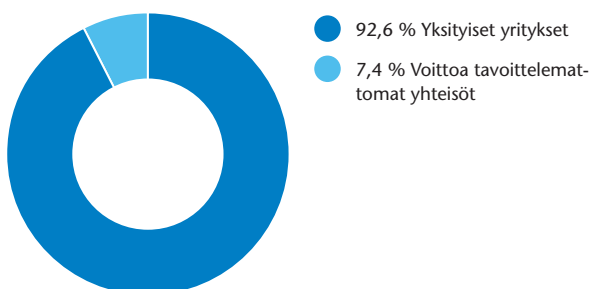
Optio-oikeudet

KONE Oyj:llä oli tilikauden 2015 aikana liikkeelle laskettuna neljä optio-ohjelmaa. Optio-oikeuksilla kannustetaan konsernin avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnteeseen omistaja-arvon kasvattamiseksi ja pyritään vahvistamaan heidän sitoutumistaan yritykseen tarjoamalla kansainvälisesti kilpailukykyinen kannustinjärjestelmä. Optio-ohjelman 2010 piiriin eivät kuuluneet yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja eivätkä johtokunnan jäsenet. Optio-ohjelmien 2013, 2014 ja 2015 piiriin eivät kuulu yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet eivätkä muut sellaiset avainhenkilöt, jotka ovat mukana muissa osakepohjaisissa kannustinohjelmissa kuin optio-ohjelmissa.

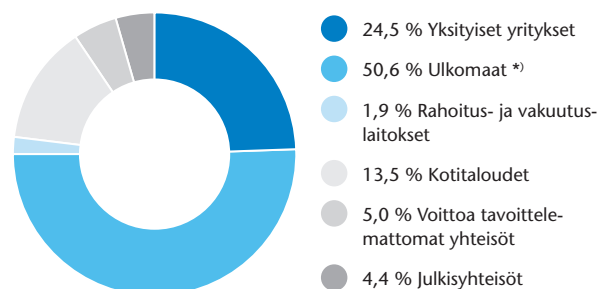
Lisätietoa

Markkina-arvo lasketaan sekä listaamattomien A-sarjan että listattujen B-sarjan osakkeiden perusteella lukuun ottamatta hankittuja omia osakkeita.

A-sarjan osakkeet, %

B-sarjan osakkeet, %

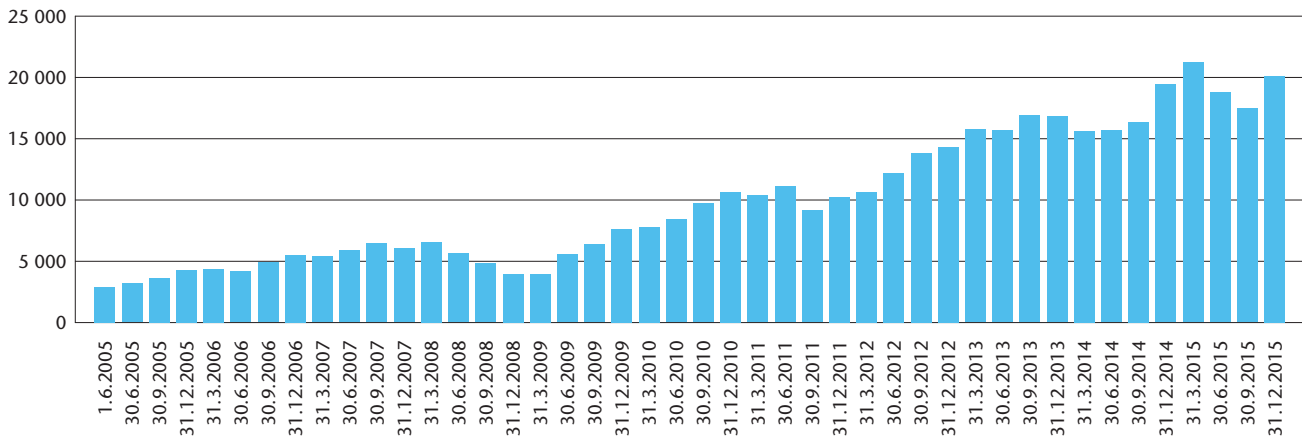
*) Sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

KONE OYJ:N OSAKEPÄÄOMA JAKAUTUU SEURAAVASTI:

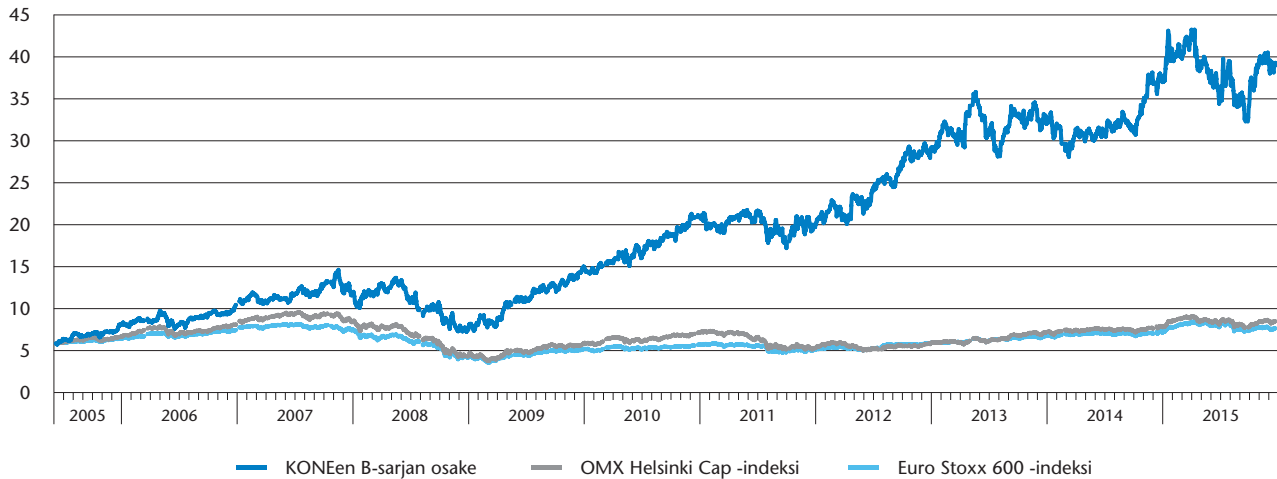
	Kappaletta	Nimellisarvo, euroa
A-sarja	76 208 712	9 526 089
B-sarja	449 197 602	56 149 700
Yhteensä	525 406 314	65 675 789

	KONEen B-osake	KONE 2013 -optio-oikeus
Kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsinki Oy:ssä	KNEBV	KNEBVEW113
ISIN-koodi	FI0009013403	FI4000146832
Kirjanpidollinen vasta-arvo	EUR 0,125	
Merkintäsuhde		1:2

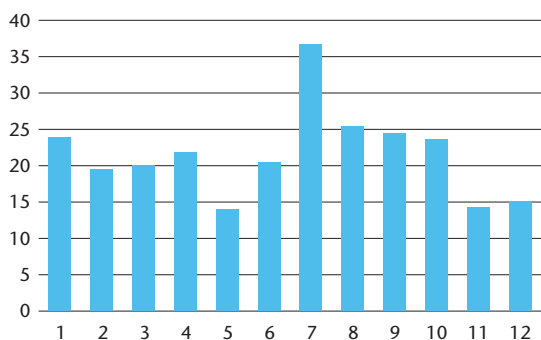
Osakemäärän markkina-arvo, Me

KONEen B-sarjan osakkeen kurssikehitys 1.6.2005–31.12.2015, EUR

B-osakkeiden pörssivaihto 1.1.–31.12.2015, miljoonaa osaketta

Lisätietoa

Tietoa osakkeenomistajille, raportin etusisäkannassa

Lisätietoa

Sijoittajasuhdeyksikön yhteystiedot, raportin takasisäkannassa

Lisätietoa

Optio-ohjelmat, liitetieto 20, s. 36

Optio-oikeuksia 2010 annettiin yhtiön hallituksen päätöksellä 20. heinäkuuta 2010 varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen n. 430 konsernin avainhenkilölle. Optio-oikeuksia oli yhteensä 3 000 000 kappaletta, joista 896 000 omisti KONE Oyj:n tytäryhtiö. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 17,50 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennettiin ehtojen mukaisissa tapauksissa mm. ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 30. huhtikuuta 2015 merkintäajan päättyessä oli 11,875 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) B-sarjan uutta osaketta. Osakkeiden merkintäaika oli 1.4.2013–30.4.2015. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2013, ja optio-oikeudet 2010 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 2.4.2013, koska KONE-konsernin tilikausien 2010–2012 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2010 merkittiin yhteensä 870 102 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 10,3 miljoonaa euroa tilikauden 2015 aikana.

Optio-oikeuksia 2013 annettiin yhtiön hallituksen 24. tammikuuta 2013 tekemällä päätöksellä, perustuen varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen. Optio-oikeuksia annettiin noin 480 konsernin avainhenkilölle. Optio-oikeuksia annettiin yhteensä enintään 750 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä kaksi (2) KONE Oyj:n B-sarjan uutta osaketta. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2015–30.4.2017. Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.4.2015, ja optio-oikeudet 2013 otettiin julkisen kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalla 1.4.2015, koska KONE-konsernin tilikausien 2013–2014 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Tilikauden aikana optio-oikeuksilla 2013 merkittiin yhteensä 126 284 uutta B-sarjan osaketta. Osakemerkinnöistä saatu merkintähinta oli 3,2 miljoonaa euroa tilikauden 2015 aikana. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 29,125 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2015 on 25,40 euroa osakkeelta.

Optio-oikeuksia 2014 annetaan yhtiön hallituksen 20. joulukuuta 2013 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1.

maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 550 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 31,80 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2015 on 29,60 euroa osakkeelta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2016–30.4.2018. Osakkeiden merkintäaika alkaa 1.4.2016, koska KONE-konsernin tilikausien 2014–2015 taloudellinen kehitys oli ollut yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin.

Optio-oikeuksia 2015 annetaan yhtiön hallituksen 18. joulukuuta 2014 tekemällä päätöksellä varsinaisen yhtiökokouksen 1. maaliskuuta 2010 antamaan valtuutukseen perustuen. Optio-oikeuksia annetaan noin 560 konsernin avainhenkilölle yhteensä enintään 1 500 000 kappaletta. Kullakin optio-oikeudella voi merkitä yhden (1) B-sarjan uuden tai yhtiön hallussa olevan oman osakkeen. Osakkeiden merkintäaika on 1.4.2017–30.4.2019. Osakkeiden merkintäaika alkaa kuitenkin vain, jos KONE-konsernin tilikausien 2015–2016 taloudellinen kehitys on yhtiön hallituksen kokonaisarvion perusteella vähintään yhtä hyvä kuin KONEen merkittävimmillä kilpailijoilla keskimäärin. Jos edellä mainittu edellytys ei toteudu, optio-oikeudet raukeavat hallituksen harkinnan mukaan ja hallituksen päättämässä laajuudessa ja tavalla optio-oikeuksien ehtojen mukaisesti. Osakkeen alkuperäinen merkintähinta optio-oikeudella oli 36,20 euroa osakkeelta, minkä lisäksi merkintähintaa alennetaan ehtojen mukaisissa tapauksissa, muun muassa ennen osakkeiden merkintää tapahtuvien osingonjakojen määrällä. Merkintähintana 31. joulukuuta 2015 on 35,00 euroa osakkeelta.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Yhtiössä on käytössä osakepohjainen kannustinjärjestelmä konsernin ylimmälle johdolle (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto), noin 40 henkilölle. Mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Palkkio maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmään liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita viidentoista kuukauden kuluessa kunkin ansaintajak-

son päättymisestä. Osana osakepohjaista kannustinjärjestelmää on asetettu pitkän aikavälin tavoite johdon omistukselle. Huhtikuussa 2015 johdolle luovutettiin 354 838 osaketta tilikauden 2014 tavoitteiden toteutumisen perusteella. Heinäkuussa 2015 em. luovutetuista osakkeista yhtiölle palautui 5 194 kappaletta. Huhtikuussa 2016 johdolle tullaan luovuttamaan 391 662 osaketta tilikauden 2015 tavoitteiden toteutumisen perusteella.

Joulukuussa 2015 KONE Oyj:n hallitus päätti, että KONEen osakepohjainen palkitseminen perustuu kahteen erilliseen kannustinjärjestelmään tilikaudesta 2016 alkaen. Toinen osakepohjainen kannustinjärjestelmä on suunnattu KONEen ylimmälle johdolle kattaen n. 60 henkilöä (toimitusjohtaja, johtokunta ja muu ylin johto), ja toinen muille erikseen määriteltäville KONEen avainhenkilöille, yhteensä n. 425 henkilölle. Järjestelmät otetaan osaksi palkitsemista tilivuodesta 2016 alkaen. Päätöksen mukaan molempien ohjelmien mahdollinen palkkio määräytyy vuosittain liikevaihdon ja liikevoiton kasvun perusteella. Yhtiön hallituksella on kuitenkin mahdollisuus muuttaa tavoitteiden perusteita vuosittain. Mahdollinen palkkio maksetaan KONE Oyj:n B-sarjan osakkeina sekä rahana siltä osin, mikä tarvitaan kattamaan osakkeista aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Kannustinjärjestelmiin liittyy kielto luovuttaa palkkiona saatuja osakkeita sekä osakkeiden ja rahasuoritusten palautusvelvollisuus työtai toimituspuheen päättyessä kahden vuoden aikana kunkin ansaintajakson päättymisestä. Päätöksen mukaisesti KONE ei laske liikkeelle uusia optio-ohjelmia. Nykyiset olemassaolevat optioohjelmat 2013, 2014 ja 2015 toteutetaan niiden alkuperäisten ehtojen mukaisesti.

Osakkeenomistajat

Joulukuun 2015 lopussa KONE Oyj:llä oli 56 441 osakkeenomistajaa. Osakkeenomistajien jakauma selviää taulukoista sivuilla 67 ja 70.

Joulukuun 2015 lopussa noin 50,6 % KONE Oyj:n listatuista B-sarjan osakkeista oli ulkomaisten osakkeenomistajien omistuksessa, mikä vastaa noin 18,8 % äänistä. Ulkomaalaisten omistamista osakkeista 5 853 322 oli rekisteröity osakkeenomistajan omiin nimiin. Ulkomaalaisten omistamat osakkeet voidaan myös rekisteröidä hallintarekisteriin. Vain osakkeenomistajien omiin nimiin rekisteröidyt osakkeet oikeuttavat käyttämään äänioikeutta yhtiökokouksessa. Hallintarekisteröityjä osakkeita oli joulukuun 2015 lopussa yhteensä 221 544 463 eli noin 42,2 % osakkeiden kokonaismäärästä.

Hallituksen puheenjohtajan ja jäsenten osakkeenomistus

KONE Oyj:n hallituksen jäsenillä ja puheenjohtajalla oli 31. joulukuuta 2015

omistuksessaan 70 561 608 A-sarjan ja 44 853 553 B-sarjan osaketta. Hallituksen osakkeenomistuksen osuus osakkeiden

kokonaismäärästä oli noin 22,0 % ja kokonaisäänimäärästä 62,0 %.

OMIEN OSAKKEIDEN ERITTELY 31.12.2015

KONE Oyj ja Konserni yhteensä	kpl	Hankintameno	Keskihinta
31.12.2014	10 683 398	150 793 600,58	14,11
29.4.2015	-354 838	-11 444 162,71	32,25
29.4.2015	-3 210	-104 833,43	32,66
17.7.2015	5 194	152 282,83	29,32
22.7.2015	500 000	18 543 911,51	37,09
23.7.2015	320 000	11 968 677,53	37,40
24.7.2015	214 000	8 072 938,96	37,72
27.7.2015	266 000	9 802 007,32	36,85
28.7.2015	184 000	6 771 703,70	36,80
29.7.2015	160 000	5 919 695,38	37,00
30.7.2015	156 000	5 902 969,56	37,84
31.7.2015	110 000	4 174 608,01	37,95
31.12.2015	12 240 544	210 553 399,24	17,20

OMISTUSMÄÄRÄJAKAUMA 31.12.2015 OMISTUSMÄÄRÄN MUKAAN

Arvo-osuuskien määrä	Omistuksia	% omistajista	Osakemäärä	% osakekannasta
1 – 10	2 825	5,00	18 374	0,00
11 – 100	20 264	35,89	1 115 597	0,21
101 – 1 000	25 090	44,44	9 460 300	1,80
1 001 – 10 000	7 253	12,85	20 524 525	3,91
10 001 – 100 000	893	1,58	23 530 211	4,48
100 001 –	116	0,21	470 714 179	89,59
Yhteensä	56 441	99,98	525 363 186	99,99
Yhteistilillä ja odotusluettelolla	14	0,02	43 128	0,01
Liikkeeseenlaskettu määrä			525 406 314	100,00

SUURET OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2015

	A-sarja, kpl	B-sarja, kpl	Yhteensä	Osuus osakkeista, %	Osuus äänistä, %
1 Herlin Antti	70 561 608	43 849 444	114 211 052	21,74	61,87
Holding Manutas Oy ¹⁾	54 284 592	33 754 254	88 038 846	16,76	47,60
Security Trading Oy ²⁾	16 277 016	8 208 016	24 485 032	4,66	14,12
Herlin Antti	0	1 687 174	1 687 174	0,32	0,14
2 Polttina Oy	0	17 471 928	17 471 928	3,33	1,44
3 Wipunen varainhallinta Oy	0	16 350 000	16 350 000	3,11	1,35
4 Riikantorppa Oy	0	16 000 000	16 000 000	3,05	1,32
5 Koneen säätiö	5 647 104	9 859 632	15 506 736	2,95	5,48
6 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Varma	0	6 070 076	6 070 076	1,16	0,50
7 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0	4 820 860	4 820 860	0,92	0,40
8 Blåberg Olli	0	4 040 000	4 040 000	0,77	0,33
9 Valtion Eläkerahasto	0	3 700 000	3 700 000	0,70	0,31
10 Blåberg Karolina	0	2 411 960	2 411 960	0,46	0,20
10 suurinta osakkeenomistajaa yhteensä	76 208 712	124 373 900	200 582 612	38,18	73,18
Ulkomainen omistus ³⁾	0	227 397 785	227 397 785	43,28	18,77
Hankitut omat osakkeet	0	12 240 544	12 240 544	2,33	1,01
Muut osakkeenomistajat	0	85 185 373	85 185 373	16,21	7,03
Yhteensä	76 208 712	449 197 602	525 406 314	100,00	100,00

Kymmenen suuren osakkeenomistajan lista kattaa merkittävät osakkeenomistajat, joilla on suomalainen arvo-osuustili.

¹⁾ Antti Herlinin omistuksessa on 1,1 % Holding Manutas Oy:n osakkeista ja 12,8 % äänistä ja yhdessä hänen määräysvalta-yhtiönsä Security Trading Oy:n kanssa 51,0 % osakkeista ja 62,7 % äänistä.

²⁾ Antti Herlinin omistuksessa on 99,9 % Security Trading Oy:n osakkeista ja 99,8 % äänistä. Security Trading Oy:n kokonaisomistus KONE Oyj:n B-sarjan osakkeista on 8 408 016 kappaletta, kun otetaan huomioon osakelainauksen kohteena 31.12.2015 olleet 200 000 osaketta.

³⁾ Ulkomainen omistus sisältää myös hallintarekisteröidyt osakkeet.

Voitonjakoehdotus, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset sekä tilinpäätösmerkintä

Voitonjakoehdotus

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2015 on 1 765 223 548,43 euroa, josta tilikauden voitto on 1 200 968 239,16 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävissä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 1,3975 euroa kutakin ulkona olevaa 76 208 712 A-sarjan osaketta kohden ja 1,40 euroa kutakin ulkona olevaa 436 957 058 B-sarjan osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 718 241 556,22 euroa. Jäljelle jäävät jakokelpoiset varat 1 046 981 992,21 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Osinko ehdotetaan maksettavaksi 16.3.2016.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä 28. tammikuuta 2016

Antti Herlin

Jussi Herlin

Matti Alahuhta

Anne Brunila

Iiris Herlin

Ravi Kant

Juhani Kaskeala

Sirpa Pietikäinen

Henrik Ehrnrooth,
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 28. päivänä tammikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pasi Karppinen
KHT

Niina Vilske
KHT

Tilintarkastuskertomus

KONE Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet KONE Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme

tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtajat syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällytävistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 28. päivänä tammikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pasi Karppinen Niina Vilske
KHT KHT

Sijoittajasuhteet

Sijoittajasuhdepolitiikka

KONEen tavoitteena on tarjota likvidi ja houkutteleva sijoituskohde kotimaisille ja ulkomaisille sijoittajille. Sijoittajasuhteiden päätehtävänä on varmistaa, että markkinoilla on kaikkina aikoina käytössään oikeat ja riittävät tiedot KONEen osakkeen arvon määrittämiseksi. Kaiken kirjallisen materiaalin, kuten tilinpäätösten ja osavuosikatsausten, yritysraportin, pörssi- ja lehdistöiedotteiden ja internet-sivujen sekä sijoittaja- ja analytiikkotapaamisten tavoitteena on tämän tehtävän täyttäminen.

KONE noudattaa kaikessa viestinnässään arvopaperimarkkinain, Nasdaq Helsingin Oy:n sääntöjen sekä muiden sovellettavien säännösten pörssiyhtiöihin kohdistuvia vaatimuksia täsmällisestä ja samanaikaisesta tiedon julkistamisesta.

Sijoittajasuhdetoiminta

Sijoittajasuhdeyksikkö koordinoi kaikkea KONEen sijoittajasuhdetoimintaa. Näin varmistetaan tasapuolinen pääsy yhtiön tietoihin ja yhdenvertainen mahdollisuus tavata yrityksen johtoa. Lisäksi sijoittajasuhteet-yksikkö kokoaa ja analysoi markkinatietoa KONEen johtokunnalle. KONEen sijoittajasuhteet-yksikkö pyrkii toimimaan täsmällisesti ja läpinäkyvästi sekä tarjoamaan korkealaatuista palvelua.

Hiljainen jakso

KONEella on hiljainen jakso ennen tulosjulkistusta. KONEen edustajat eivät kommentoi taloudellisia asioita pääomamarkkinoille tai lehdistölle osavuosikatsauksen julkistamista edeltävän kolmen viikon aikana ja tilinpäätöksen julkistamista edeltävän neljän viikon aikana. Tämä koskee tapaamisia, puhelinkeskusteluja ja muita viestinnän muotoja.

Analytiikat

Lista KONEen kehitystä seuraavista pankeista ja pankkiiriliikkeiden palveluksessa olevista analytikoista on saatavilla yhtiön internet-sivujen sijoittajat-osiosta osoitteessa www.kone.com.

Yhteystiedot

Katri Saarenheimo

Sijoittajasuhdejohtaja

Puh. 0204 75 4705

Sähköposti: investors@kone.com

Lisätietoa

Kattava sijoittajasuhdeosio osoitteessa www.kone.com

Osakkeet ja osakkeenomistajat, s. 67
Hallinnointiperiaatteet, s. 60

Tietoa osakkeenomistajille raportin etusisäkannessa

KONE Oyj

Pääkonttori

Kartanontie 1
PL 8
00331 Helsinki
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4309

Konsernihallinto

Keilasatama 3
PL 7
02150 Espoo
Puh. 0204 751
Faksi 0204 75 4496

www.kone.com

